Mai sunt judecători la Berlin este o carte captivantă, cu accente tragicomice uneori, tulburătoare. Ideea scrierii ei s-a născut în universul rânced al unei celule, acolo unde spaţiul şi timpul au altă dimensiune şi semnificaţie. Eroii sunt personaje publice de la cel mai înalt nivel al ierarhiei statului. Peste toate întâmplările planează însă umbra concentraţionarului, a discreţionarului judiciar şi politic, aşa încât singura speranţă este legată de existenţa judecătorilor şi la… Bucureşti.

Marian Nazat biblioteca

NOTA CORECTURA – Atenţie la ilustraţii, de înserat cele lipsa, OCR-ul brut a fost făcut de români.

Dan Radu Rusanu
MAI SUNT JUDECĂTORI LA BERLIN
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României Ruşanu, Dan Radu
Mai sunt judecători la Berlin / Dan Radu Ruşanu.
— Bucureşti RAO Distribuţie, 2017
ISBN 978 – 606 – 8905 – 10 – 5
821.135.1
Editura RAO Str. Bârgăului nr. 9 – 11, Bucureşti, România www. raobooks.com www.rao.ro
DAN RADU RUŞANU *Mai sunt judecători la Berlin*
© RAO Distribuţie, 2017 Toate drepturile rezervate
F
y
2017
ISBN 978 – 606 – 8905 – 10 – 5
Cuprins
Cuvânt-înainte 7
Arestarea 9
Mai sunt judecători la Berlin 21
Spre cinstea judecătorului 26
Doi miniştri bisericoşi 29
Cum era să devină Dinu Patriciu antisemit 40
Retragerea lui Stoica 52
Naşterea Alianţei DA şi drumul spre „dragă Stolo” 59

De la Morega din Gorj la Mizil din Mizil 70
Cazul Anghelescu 88
Dinu Patriciu 97
Funar, la votarea bugetului 111
De la Parlament la Sankt-Petersburg 130
Când domnul preşedinte este foarte furios 140
Cu Dragnea, ca ilegaliştii 153
Două ministrese deştepte 165
Frunzăverde 176
Moţiunea din 2012. Episodul Sorina Plăcintă 190
Votarea moţiunii de cenzură 196
Epilog 206

Cuvânt-înainte

Cândva, în a doua parte a veacului al XVIII-lea, pe un teren pe care regele Prusiei Frederic al II-lea dorea să-şi extindă parcul castelului de la Sanssouci, exista o moară. Cum morarul a refuzat să vândă proprietatea, regele l-a avertizat că poate să o ia şi cu forţa. La această ameninţare a regelui, morarul a răspuns cu celebra frază: „Mai sunt judecători la Berlin!", sugerând că, în faţa forţei şi arbitrarului, judecătorii de la Berlin sunt intangibili şi nepărtinitori.

În politică, la fel ca în viaţa de zi cu zi, nimeni şi nimic nu se defineşte exclusiv prin alb sau negru. Clasa politică reprezintă oglinda societăţii în care trăim şi din care provine; nici mai bună şi nici mai rea.

Din patru în patru ani, politicienii sunt legitimaţi prin votul majorităţii membrilor societăţii, pentru a ne reprezenta şi conduce.

Ca unul care am făcut parte din clasa politică timp de 24 de ani, am încercat să relatez în paginile acestei cărţi acţiuni şi fapte reale ale unor lideri politici care au influenţat scena politică din România la un moment dat, cu bune şi cu rele, cu plusuri şi cu minusuri. În unele cazuri, acţiunile şi influenţa acestora se resimt şi astăzi.

Evident că, după atâta timp, majoritatea faptelor şi dialogurilor au fost reproduse din memorie, încercând să fiu cât mai riguros faţă de întâmplările trăite de mine sau povestite de alţii, cu mulţi ani în urmă. Dar asemănările celor povestite, precum şi ale personajelor, cu întâmplări şi personaje reale, „nu sunt deloc întâmplătoare".

Nu am încercat să mă ascund după nume fictive sau după

iniţialele personajelor, majoritatea lor, lideri politici cunoscuţi, pentru că multe dintre faptele relatate au fost de notorietate la vremea respectivă, şi tocmai de aceea trebuie menţinute în atenţia cititorului acestei cărţi.

Poate doar percepţia mea ca participant direct în cele mai multe cazuri să difere de a celorlalţi ori de cele relatate de presă. Sau, cum spun chinezii: „Dormim toţi în aceeaşi încăpere, dar visăm diferit".

Autorul

Arestarea

— V-am semnat mandatul de reţinere pentru 24 de ore – mă anunţă sec procurorul Marian Gherman, enumerându-mi nişte articole din Codul Penal, în baza cărora a luat această decizie.

Mă uit la el mirat, de-a dreptul perplex, neînţelegând prea bine ce spune. Îmi ocoleşte privirea – ceea ce-mi dă mult de gândit cu privire la sinceritatea acţiunilor sale, indiferent câte articole din Codul Penal mi-ar fi enumerat se scoală în picioare, îşi aprinde o ţigară, mimând stăpânirea de sine şi mândria lucrului bine făcut, apoi, impunându-şi un pas hotărât, părăseşte încăperea.

— O să contestăm imediat măsura reţinerii în instanţă – încearcă să mă încurajeze avocatul care mă însoţeşte. Haideţi să mergem.

Părăsim încăperea şi suntem conduşi de un civil într-o sală mai mare, plină cu scaune şi bănci. Iau loc pe o bancă împreună cu avocatul şi civilul în faţa noastră, pe post de paznic.

— Aveţi dreptul să daţi un telefon, să vă anunţaţi familia – ne spune civilul cu o voce impersonală şi ne întinde un telefon mobil.

Abia atunci realizez situaţia în care mă aflu: sunt arestat!

Formez numărul de telefon al soţiei, iar când îmi răspunde, o anunţ scurt:

— Vezi că m-au arestat. Avocatul spune că o să conteste măsura. Îţi va spune el mai multe. Nu cred că sunt probleme – încerc eu să o încurajez, de fapt, mai mult să mă încurajez.

Închid telefonul şi îl înapoiez civilului, mulţumindu-i.

— Obiectele personale ar fi bine să le lăsaţi la mine; am să le dau eu familiei – îmi şopteşte avocatul.

Fără să spun un cuvânt, îmi scot ceasul şi cruciuliţa de la gât şi le înmânez avocatului, odată cu cheile de la casă.

— Telefonul mobil? mă întreabă acesta.

— Mi l-au oprit la intrare – îi răspund eu.

— Nicio problemă, o să-l recuperez eu şi o să-l dau soţiei.

După aproape o oră, în încăpere intră un tânăr de 30 – 35 de ani, care ne anunţă cu o voce impersonală:

— Trebuie să mai aşteptăm; nu avem escortă – după care părăseşte încăperea.

Se reîntoarce după 15 – 20 de minute şi ne anunţă bucuros:

— Gata, putem să mergem!

Scoate o pereche de cătuşe şi-mi face semn să întind mâinile. După ce îmi pune cătuşele, îmi spune cu un glas binevoitor:

— Puteţi să vă scoateţi paltonul şi să vi-l puneţi peste cătuşe, să nu se vadă la televizor.

— Ieşim tot prin faţă? îl întreb eu după ce maschez cătuşele cu paltonul.

— De ce, vreţi să mai daţi o declaraţie la presă? mă întreabă civilul rânjind.

Înţeleg că se referă la afirmaţia mea făcută la intrarea în sediul Direcţiei Naţionale Anticorupţie, în faţa presei, cum că „audierea mea la DNA nu are legătură cu dosarul Carpatica, aşa cum afirmă procurorii, ci cu situaţia societăţii Astra, patronată de domnul Dan Adamescu, un apropiat al preşedintelui Traian Băsescu".

Deranjat de declaraţiile mele, procurorul hotărâse să fiu escortat la maşină pe uşa din spate, ca să nu mă mai întâlnesc cu presa.

Mă urc în maşină, escortat de cei doi civili, şi plecăm spre Arestul Central.

Pe drum, unul dintre civili mă întreabă dacă sufăr de vreo boală. Puţin mirat, îi răspund un „NU" categoric.

— Luaţi ceva medicamente? insistă civilul.

— Iau pastile pentru inimă de vreo patru-cinci ani, răspund eu.

— Trebuie să-l ducem la policlinică pentru control, îşi dă cu părerea celălalt civil.

— La ora asta nu mai găsim pe nimeni la policlinică.

— Nu contează. Este cardiac şi are peste 60 de ani. Vrei să dăm de belea? Să-i scrie doctorul în fişă că i-a făcut controlul şi gata; îl depunem la Arestul Central şi plecăm liniştiţi acasă.

La Policlinica MAI, fiind deja târziu, nu mai este decât medicul de gardă, care este ortoped. Sunt lăsat să aştept pe hol, păzit de unul dintre civili, în timp ce celălalt pleacă în căutarea unui cardiolog, care

să-mi scrie în fişă că „m-a văzut” şi „sunt bine”.

După jumătate de oră, civilul se întoarce şi urcăm cu liftul la etajul cinci. Aici, la un cabinet medical, după ce poliţistul în civil îl pune la curent cu privire la statutul meu, medicul mă roagă să mă dezbrac, să-mi suflec mâneca şi să mă întind pe pat.

Îmi ia tensiunea.

— 15 cu 10. Cam mare – decretează doctorul –, dar după aşa o zi, nici nu e de mirare, oftează el. Îmi dă o pastilă şi un pahar cu apă, să o înghit, după care îmi cere să mai rămân puţin întins pe pat.

După încă 30 de minute, îmi mai ia o dată tensiunea, notează ceva în fişă, îşi pune parafa şi înmânează fişa civilului.

Ne suim în maşină şi plecăm spre Arestul Central, unde ajungem în jurul orei opt seara.

— Du-te şi fă repede formalităţile, că am 12 ore de muncă şi nu-mi plăteşte nimeni orele suplimentare – se adresează primul civil colegului său, care ia actele şi dispare în noapte.

După încă un sfert de oră, apare un poliţist în uniformă, care mă conduce în subsolul Arestului Central. Într-o încăpere în care se află alţi doi poliţişti, sunt pus să-mi golesc buzunarele şi mi se face o percheziţie sumară. Mi se adresează câteva întrebări simple – numele, vârsta, profesia, adresa de domiciliu –, iar unul dintre poliţişti notează răspunsurile într-un registru.

— Sunteţi în dosar cu Carabulea? mă întreabă primul poliţist.

— Cred că da – răspund eu destul de nesigur.

— Grup infracţional organizat, citeşte poliţistul dintr-o hârtie.

— Nu putem să-l ducem la 3, că acolo e Carabulea, spune celălalt.

— Mai e un loc liber la 17; du-l acolo – hotărăşte primul.

— Veniţi după mine! îmi spune primul poliţist şi o ia înainte pe un culoar cu uşi metalice pe stânga şi pe dreapta.

Aproape de capătul culoarului, se opreşte în dreptul unei uşi, trage zăvorul, deschide uşa şi îi anunţă pe cei dinăuntru:

— În noaptea asta aveţi un coleg nou: domnul Ruşanu.

Îmi face semn să intru, după care închide uşa, apoi se aude zgomotul sec al zăvorului metalic. $

Celula 17 e o încăpere de circa 12 metri pătraţi, cu 8 paturi metalice suprapuse, cu un culoar de 80 de centimetri între paturi şi un W.C. turcesc fără uşă. Pe peretele din faţa uşii e un geam îngust cu

zăbrele.

Rămân în picioare, cu spatele la uşă, încercând să disting figurile celor dinăuntru: oameni aşezaţi pe paturi sau fumând la geam.

Un bărbat de vreo 40 de ani vine spre mine, îmi întinde mâna şi se recomandă:

— Titi. Sunt de la Hunedoara şi vă cunosc de când eraţi senator la noi.

Apoi, adresându-se unui tânăr mai brunet, care stătea pe patul de jos:

— Gicule, ia mută-te tu sus şi lasă-l pe domnul Ruşanu pe patul de jos.

Îmi scot paltonul şi vreau să mă aşez pe pat.

— Staţi puţin, spune Titi, să vă aştern un cearşaf curat şi să vă dau o pernă. Văd că nu aveţi lenjerie deocamdată, aşa că folosiţi-o pe a mea, până vă aduce de acasă.

Îmi scot paltonul şi rămân în costum şi în cămaşă, cu cravata la gât, cum mă dusesem de dimineaţă la DNA să dau declaraţii.

Mă aşez pe pat şi văd că toţi colegii de celulă sunt îmbrăcaţi în trening sau blugi.

Titi se aşază lângă mine pe pat şi mă întreabă dacă nu vreau să mănânc ceva. Nu am mâncat nimic toată ziua, dar *i* nu-mi este foame deloc. Sunt foarte obosit, în schimb. De la şase dimineaţa, când am plecat din Sinaia spre Bucureşti şi până acum, când m-am aşezat pe patul din celula 17, au trecut peste 16 ore. îi mulţumesc lui Titi pentru amabilitate şi-i spun că nu îmi doresc decât să stau întins pe pat.

Poate dintr-o frăţie ce se naşte subit între întemniţaţi, dar cred că şi datorită unui gest discret al lui Titi, în celulă se instalează tăcerea de dinaintea odihnei.

Îmi aşez perna sub cap, mă învelesc cu paltonul şi închid ochii, încercând să-mi reamintesc evenimentele ultimelor zile…

*

* * *

Miercuri la prânz, în calitate de preşedinte, condusesem şedinţa Consiliului Autorităţii de Supraveghere Financiară, care hotărâse în unanimitate „administrarea specială" a Societăţii de Asigurări Astra, patronată de Dan Adamescu.

Joi seara, de la tribuna Cotrocenilor, preşedintele Traian Băsescu declarase în conferinţa de presă de la ora 18.00 că: „ASF este o

cloacă, unde sunt toate nevestele politicienilor", solicitând parlamentului schimbarea imediată a conducerii ASF. „Cucul de la ora 18", cum i-a rămas numele acestei ieşiri pe post.

De asemenea, cerea parlamentului „să-şi ia rolul în serios şi să cureţe ASF de incompetenţi", nominalizându-i pe Dan Radu Ruşanu şi Daniel Dăianu.

Câteva ore mai târziu, în emisiunea lui Robert Turcescu de la BI TV, referindu-se la „incompetenţii" din ASF, Ruşanu şi Dăianu, care au luat nemotivat măsura „administrării speciale" a Societăţii de Asigurări Astra, declară că „dacă au introdus Astra Asigurări într-o astfel de procedură în mod nejustificat… cred că ar trebui să fie consecinţe".

Vineri sunt convocat la DNA… în calitate de „suspect", prin extinderea urmăririi penale în dosarul Carpatica Asig., pentru a da explicaţii în legătură cu Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului Ponta privind reorganizarea ASF şi situaţia de la SC Carpatica Asigurări SRR.

Într-o încăpere plină cu avocaţii celorlalţi inculpaţi din dosarul Carpatica, după formalităţile de rigoare, Marian Gherman, procurorul de caz, îmi înmânează trei foi, în care sunt menţionate faptele pentru care sunt acuzat, urmate de o serie întreagă de articole şi paragrafe din Codul Penal pe care le-aş fi încălcat.

Nu reţin decât că am favorizat SC Carpatica Asigurări SRR şi că, împreună cu patronul acesteia, inculpatul Carabulea, am înfiinţat un „grup infracţional organizat". Sunt acuzat şi că am promovat o ordonanţă de urgenţă, prin care am redus numărul membrilor Consiliului de Administraţie al ASF de la 11 la 9, cu scopul de a-l elimina din consiliu pe domnul Tudor Daniel, vicepreşedinte responsabil cu asigurările, singurul membru al consiliului care se opunea activităţii mele infracţionale. Prin aceeaşi ordonanţă de urgenţă se mai spunea că am preluat atribuţiile de control de la domnul Daniel Tudor, pentru a muşamaliza controalele pe care acesta dorea să le facă la Societatea Carpatica şi să scoată la iveală gravele ilegalităţi existente la Carpatica Asigurări.

După ce semnăm şi eu, şi avocatul că am luat la cunoştinţă acuzaţiile ce mi s-au adus, Marian Gherman mă întreabă dacă vreau să dau o declaraţie în acest sens.

Mă uit mirat la el şi îi răspund:

— Nu-l cunosc pe domnul Carabulea şi nu l-am văzut în viaţa mea; ordonanţa de urgenţă a fost dată în baza memorandumului cu

FMI şi Comisia Europeană, publicat în *Monitorul Oficial*, şi a fost aprobată de parlament. Aşa că nu am altceva de declarat.

— Vă rog să consemnaţi că inculpatul refuză să dea declaraţii, spune procurorul.

— Vă rugăm să ne acordaţi 24 de ore pentru a ne pregăti declaraţia şi a prezenta dovezi care să probeze nevinovăţia domnului Ruşanu, urmând ca luni, la ora nouă, să ne prezentăm din nou la DNA, îi solicită avocatul meu procurorului.

Plec de la DNA împreună cu avocatul, stabilind ca luni să-i prezentăm procurorului *Monitorul Oficial* în care s-a publicat memorandumul cu FMI şi CE, prin care se solicita în mod expres diminuarea numărului membrilor Consiliului de Administraţie al ASF la maximum nouă şi se precizau condiţiile de studii, vechime şi incompatibilitate pentru membrii consiliului, cerinţe pe care vicepreşedintele Daniel Tudor nu le îndeplinea.

Sâmbătă mă duc la Antena 3, la emisiunea economică a lui Adrian Mănuţiu. În cadrul emisiunii, declar, printre altele, că, „în situaţia unui eveniment major în România (cutremur, inundaţie), Astra Asigurări nu poate să-şi onoreze obligaţiile faţă de asiguraţi" şi îmi reiau acuzaţiile la adresa preşedintelui Traian Băsescu, spunând că, „în timp, se va vedea dacă faţă de situaţia dezastruoasă de la Astra Asigurări a avut dreptate *incompetentul* Dan Radu Ruşanu sau preşedintele Traian Băsescu şi atunci să vedem cine va răspunde pentru asiguraţiipăgubiţii de la Astra".

Luni de dimineaţă, m-am prezentat la DNA cu *Monitorul Oficial* în care era publicat memorandumul cu FMI şi CE şi care dovedea indubitabil nevinovăţia mea.

Dar la DNA, surpriză: procurorul Marian Gherman nu mă mai întreabă de ordonanţa de urgenţă şi nici de grupul infracţional organizat cu Carabulea şi cei de la Carpatica, ci mă acuză de „favorizarea făptuitorului" – 39 de acte materiale – şi influenţarea declaraţiilor martorilor – 11 infracţiuni prin impunerea salariaţilor să semneze declaraţii de confidenţialitate, „fapte care ar fi obstrucţionat ancheta DNA în dosarul Carabulea".

În baza noilor acuzaţii, Marian Gherman solicită reţinerea mea pentru 24 de ore şi arestarea preventivă pentru o perioadă de 30 de zile, motivată de:

— Starea de pericol pentru ordinea publică, pentru a cărui

înlăturare este necesară privarea de libertate a inculpatului Ruşanu Dan Radu;

— Faptele care fac obiectul cauzei sunt de natură de a crea o gravă stare de insecuritate socială din punct de vedere al încrederii în instituţiile statului;

— Pericolul pentru ordinea publică rezultând din reacţia societăţii la comiterea unor astfel de infracţiuni şi de posibilitatea comiterii unor fapte similare de către alte persoane în lipsa unei reacţii adecvate.

*

* * *

— Ruşanu, pregăteşte-te să mergi la instanţă! răsună prin vizeta uşii de la celulă o voce aspră şi răstită.

Deschid ochii speriat şi mă uit în jur: văd paturile metalice suprapuse şi nu înţeleg unde mă aflu. Sunt buimac de oboseală şi de somnul adânc în care căzusem. Cu greu, ca într-un coşmar, îmi revin la realitate. Ceasul arată ora unu noaptea. Dormisem doar două ore. Mă încalţ, îmi pun paltonul pe mine şi aştept să fiu scos din celulă.

Un coleg, trezit şi el din somn de vocea gardianului, îmi spune:

— Dacă sunteţi gata, „faceţi bec", să vă deschidă uşa.

Mă uit mirat în jur şi nu înţeleg cum „să fac bec". Somnoros, colegul de celulă îmi explică:

— În dreapta uşii este un comutator, apăsaţi pe el; pe culoar se va aprinde un bec, care îl atenţionează pe gardian că poate să deschidă uşa celulei.

Sunt scos din celulă, mi se pun cătuşele şi, împreună cu escorta, plec la tribunal. Ajung acolo pe la ora două noaptea. Aştept aproape o oră împreună cu poliţiştii de escortă, după care intru în sala de judecată.

Aici, procurori, avocaţi şi, în cele din urmă, judecătorul.

Urmează expuneri scurte ale acuzării şi ale apărării. Sunt întrebat de judecător dacă am ceva de spus în apărarea mea. În ultimele 24 de ore, nu dormisem decât două ore în celulă. Reuşesc să spun doar că sunt nevinovat şi mă prăbuşesc în bancă.

Judecătorul ne cere să aşteptăm în sala de şedinţă şi se retrage. Se întoarce după circa 30 de minute.

— Faţă de probele existente la dosar, conform articolului… – şi urmează o înşiruire de articole şi paragrafe, din care nu înţeleg nimic

–, se respinge ca nefondată solicitarea DNA de reţinere a inculpatului Dan Ruşanu.

Obosit şi răvăşit de toată atmosfera, nu înţeleg nimic. Văd cum avocaţii vin spre mine şi mă felicită:

— Aţi scăpat! Bravo! Aţi avut noroc!

În maşină, în drum spre Arestul Central, un poliţist din escortă îmi spune:

— S-au grăbit şi v-au judecat acum noaptea şi nu au avut timp să intervină. Dacă vă judecau mâine, pe ziuă, nu cred că scăpaţi.

Mă întorc în celulă, unde trebuie să aştept să expire cele 24 de ore – durata mandatului de reţinere semnat de procurorul Marian Gherman.

*

* * *

După motivarea hotărârii de către judecător, DNA face recurs, fără să prezinte probe noi.

Mă pregătesc pentru recurs, cu copia vizei după paşaport, care dovedeşte că, în perioada în care sunt acuzat de procuror că aş fi influenţat declaraţiile martorului, eram plecat în concediul de odihnă în afara ţării. Solicit o situaţie de la ASF, care să demonstreze că cele 50 de persoane care au dat „angajament de confidenţialitate" în perioada anchetei efectuate de DNA la presiunea mea, cum afirma procurorul, nu au fost o excepţie şi, de fapt, toţi cei 550 de salariaţi ai ASF dăduseră aceste „angajamente" pe parcursul ultimelor cinci luni, respectând o clauză din contractul colectiv de muncă, negociat cu sindicatul.

Faţă de situaţia iniţială, când instanţa de judecată respinsese cererea DNA de arestare, acum mă pregătisem să prezint probe suplimentare, care dovedeau în mod clar falsitatea acuzaţiilor procurorului Marian Gherman.

După o săptămână, la Curtea de Apel Bucureşti, în sala unde se judeca recursul DNA la măsura arestării preventive, procurorul reia vechile motivaţii privind justificarea arestării preventive: starea de pericol pentru ordinea publică, pentru a cărui înlăturare este necesară privarea de libertate a inculpatului Ruşanu Dan Radu; faptele care fac obiectul cauzei sunt de natură de a crea o gravă stare de insecuritate socială faţă de instituţiile statului; pericolul pentru ordinea publică rezultând şi din reacţia societăţii la comiterea unor astfel de infracţiuni

şi din posibilitatea comiterii unor fapte similare de către alte persoane, în lipsa unei reacţii adecvate.

În apărarea mea, avocaţii prezintă copia paşaportului, care dovedeşte că nu am fost în ţară în perioada incriminată, adresa ASF care mă disculpă în mod indubitabil şi *Monitorul Oficial*, în care fusese publicat „memorandumul cu FMI şi Comisia Europeană".

După aproximativ patruzeci de minute, judecătorul Mihai Oprescu[1] de la Curtea de Apel Bucureşti rosteşte cu glas monoton:

— În baza noilor probe, admite recursul DNA şi hotărăşte arestarea inculpatului Dan Radu Ruşanu pentru treizeci de zile.

În încăperea Arestului Central, unde mi se fac formele de încarcerare, poliţistul de escortă mă recunoaşte şi mormăie filosofic:

— Într-o săptămână, au avut timp să intervină de şapte ori. Oricum, nu aveaţi nicio şansă să scăpaţi.

Apoi, cu voce tare:

— Duceţi-l în celula 23, unde este un loc liber.

Mai sunt judecători la Berlin

Nu am avut niciodată veleităţi de scriitor, în afara unui curs de finanţe publice, scris în urmă cu mulţi ani împreună cu o colegă.

Nu am scris nicio altă carte, nici măcar un articol de ziar. Dar viaţa te învaţă multe.

După 111 zile de arest preventiv la „Beciul domnesc" şi încă trei luni de arest la domiciliu, niciun avocat nu-mi dădea vreo speranţă că voi fi achitat. Imediat după eliberarea mea din arest, am renunţat la primii doi avocaţi pe care îi avusesem, pentru că amândoi susţineau că speră să obţină pentru mine o condamnare cu suspendare – acesta ar fi fost succesul maxim la bară pentru ei în cazul meu.

Cel de-al treilea apărător pe care mi l-am luat, Marian Nazat, nu era nici el mai optimist. Profesionist meticulos, recunoscut ca specialist de valoare în ale Dreptului, studiase dosarul meu în amănunt, dar când venea vorba de finalitatea judecăţii, era şi el pesimist – un pesimism înfiorător. De fiecare dată când ne întâlneam, cu o zi-două înainte de termenul din instanţă, şi pregăteam întrebările pentru martorii care trebuiau audiaţi – 85 la număr, din care 63 doar

---

[1] Acelaşi judecător care a aprobat şi arestarea judecătorului Stan Mustaţă, după care s-a pensionat la cerere.

în cazul meu –, la finele discuţiilor, îl întrebam:

— Dacă nu sunt martori care să mă acuze, dacă nu sunt înregistrări telefonice care să mă acuze, dacă nu sunt alte probe împotriva mea, pentru ce să mă condamne?! Nu se vede clar că nu am făcut nimic din ceea ce susţine procurorul în rechizitoriul întocmit?

Marian Nazat avea de fiecare dată acelaşi răspuns:

— Dumneavoastră credeţi că Adrian Năstase şi Traian Remeş[2] au făcut ceva din cele incriminate în rechizitoriul care i-a dus în faţa instanţei, credeţi că a fost vreo probă împotriva lor, ca să fie condamnaţi la câte trei ani cu executare?

Mă săturasem de pesimismul lui Nazat şi l-aş fi schimbat şi pe el cu dragă inimă, dar nu ştiam dacă voi putea găsi un avocat mai optimist, care să-mi dea speranţe.

Într-un final, m-am hotărât să sun un vechi coleg de partid, jurist eminent, profesor universitar la Facultatea de Drept. La întâlnirea cu el, i-am spus speţa şi i-am dat rechizitoriul întocmit de procuror, rugându-l să-şi spună părerea. Mi-a cerut un răgaz de două săptămâni, să citească atent cele peste 200 de pagini ale rechizitoriului întocmit de procuror, să-şi poată forma o opinie.

După două săptămâni, când ne-am reîntâlnit, distinsul jurist mi-a spus:

— Din punct de vedere juridic, la cele patru capete de acuzare ale procurorului, cu cele 53 de fapte materiale pe care vi le impută, singura soluţie care se poate da de către judecător este achitarea. Rechizitoriul este foarte subţire, prost întocmit, iar probele cu martori şi înregistrările telefonice nu susţin acuzaţiile procurorului; din contră, vă dovedesc indubitabil nevinovăţia.

Am rămas puţin surprins.

— Deci… nu am nicio problemă? am întrebat eu.

— Da, nu ai nicio problemă. Dar nu ai înţeles esenţialul: opinia mea este doar din punct de vedere juridic – ai Dreptului, în esenţă. Nu poţi să ştii însă niciodată ce ordine, ce comenzi primeşte judecătorul.

---

[2] Decebal Traian Remeş, lider liberal şi deputat (1996-2000), ministru al finanţelor publice (1998-2000) şi ministru al agriculturii (2007), demisionat în urma scandalului „Caltaboşul". Condamnat definitiv în februarie 2012 pentru trafic de influenţă la trei ani de închisoare, Remeş a câştigat definitiv în 2016, la înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, procesul împotriva DNA, TVR şi Rodica Culcer.

Fii atent: după patru luni de arest preventiv şi trei luni de arest la domiciliu, este greu să găseşti un judecător curajos care să te achite. Pe cine ai judecător? m-a întrebat.

— Pe Alexandru Mihalcea. îl ştii?

— Da. E un tip aţos, foarte deştept, care citeşte tot dosarul, dar extrem de dur. În majoritatea condamnărilor, a dat pedepse maxime: 8 ani, 10 ani, 12 ani… E bine să obţii o condamnare cu suspendare.

I-am mulţumit şi m-am întors la Marian Nazat, făcându-i cunoscută opinia profesorului.

— Exact ce v-am spus şi eu, a replicat Marian Nazat. Din punct de vedere juridic, nu aveţi nicio problemă. Dar poţi să ştii ce comandă primeşte?

— Răspunde la comenzi Mihalcea? l-am întrebat.

— Nu am pledat niciodată în faţa lui, însă am văzut că hotărârile sale de condamnare sunt foarte aspre. Deşi nu mai cred de mult în minuni, să sperăm că nu va fi atât de rău… Trăim vremuri în care e periculos să îţi faci iluzii, darămite să le mai transmiţi şi altora.

Am insistat:

— Are sânge în instalaţie să dea o soluţie de achitare?

— E posibil orice, dar nu m-aş baza pe asta, a încheiat Nazat discuţia.

r

M-am reîntors acasă şi am început să-mi fac socoteli: dacă-mi dă 3 ani, cât au luat Năstase şi Remeş, eu, pe noul Cod Penal, fac numai jumătate, că am peste 60 de ani, deci.

18 luni. Am făcut deja 4 luni de arest preventiv şi 3 de arest la domiciliu. Mai rămân 11 luni. Dacă ies la muncă, pentru 8 luni muncite, se consideră 10 luni. Mai rămâne o lună. Voi scrie o carte pentru a mi se reduce luna aceasta şi, gata, în 8 luni scap.

Cu gândul la cartea pe care o voi scrie în închisoare, am luat cursul vechi de finanţe publice conceput împreună cu fosta mea colegă şi am încercat să brodez, pornind de la acest curs, o carte despre elaborarea bugetului de stat, despre bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale – lucru la care mă pricepeam. Am încercat să fac o extrapolare a cheltuielilor în interval de cinci ani, cu evaluarea creşterii veniturilor anuale cu circa 5% pe fiecare an, pentru a putea susţine cheltuielile, luând în calcul o creştere economică anuală de numai 2, 5% în medie. Cu diferenţa că, de-ar fi fost o creştere

economică mai mare, aş fi format o rezervă pentru suplimentarea cheltuielilor de investiţii susţinute de la bugetul de stat.

După două săptămâni de muncă, am realizat că, oricând, aş fi putut fi acuzat de plagiat, tema mea fiind abordată, din diferite unghiuri, de analişti economici şi chiar de politicieni în intervenţiile lor televizate.

„Despre ce poţi să scrii fără a risca să fii acuzat de plagiat?" m-am întrebat, acuzaţia aceasta fiind la modă în ultima perioadă. E foarte uşor să demonstrezi că, din 300 de pagini, 10 – 15 seamănă foarte bine cu ceea ce au mai scris sau au mai gândit şi alţii înaintea ta.

Cu oarece regret, am renunţat la cartea aceea.

Şi totuşi, frica de puşcărie, mai ales când te ştii nevinovat, îţi dă idei şi-ţi ascute mintea. Şi-atunci, nfo-am zis: Dacă scriu despre toate întâmplările trăite şi cu care m-am confruntat în 20 de ani de politică, în general, şi în PNL, în special, chiar că nimeni nu mă mai poate acuza de plagiat. Pe de altă parte, e riscant şi să scrii despre toate astea, pe care le ştii sau le-ai trăit în politică, pentru că DNA se poate autosesiza când vrea şi pentru fapte petrecute cu 10 ani în urmă; şi totuşi, scriind măcar despre o parte dintre ele, devoalând faţa nevăzută a unor adevăruri atât de evidente, în mass-media aş putea publica o carte, care mi-ar aduce reducerea de 30 de zile de închisoare. Doamne-ajută! am conchis.

Şi aşa, deşi la ultimul termen – spre cinstea judecătorului! – am fost achitat, mi-am continuat gândul de-a scrie această carte, o carte despre unele aspecte din culisele politicii, din culisele parlamentului, din culisele partidelor, pietre de temelie, pietre unghiulare sau, măcar, liant al acestor fundamente ale construcţiilor politice, aspecte pe care dumneavoastră nu le ştiţi. Dar dacă veţi citi cele ce urmează…

Spre cinstea judecătorului!

(nota redactorului[3])

Am transcris cu un sentiment ciudat vorbele de mai sus, amintindu-mi de tinereţe, când se abăteau nori negri asupra mea, la umbra căştii de protecţie din instalaţia pe care o conduceam

---

[3] Primul cititor şi comentator al cărţii,v domnul Constantin Munteanu, a inserat în text, cu voia autorului, o serie de observaţii, cu titlul de note ale redactorului. Acestea nu aparţin totuşi redactorului editurii. Tot domnului Munteanu îi aparţin şi interviurile cu autorul inserate ca intermezzouri între episoadele relatate, (n.red.)

(„scriitorul care munceşte zi de zi într-o uzină") în ceea ce a fost cândva marea Centrală Industrială de Fire şi Fibre Chimice Săvineşti – astăzi, un morman de moloz, graţie politicii înţelepte şi vizionare a noilor demnitari post decembrişti, unii prezenţi şi în rândurile care urmează. Mă dovedisem un condei incomod pentru ochiul vigilent al puterii comuniste, scriitor fără legături primejdioase în afară, unde să fi trimis vreo lăcrămaţie, dar şi lipsit de solidaritatea confraţilor condeieri, pentru că eu făcusem Facultatea de Fizică şi debutasem în teatru, film şi în proză doar prin concursuri cu numele autorului în plic sigilat, jurizate de specialişti de notorietate. Debutasem deci fără ajutorul vreunui mentor, fie el profesor la Litere ori şef de cenaclu, astfel că nimeni nu m-ar fi revendicat ca fiind creaţia sa. „Să scrie despre cărţile lui cel al cui este!"[4] – după cum s-a exprimat odată un critic, atunci când redactorul-şef al Editurii Cartea Românească îi oferise romanul meu, care tocmai îmi apăruse.

Acei nori ce mă urmăreau mă puteau duce la un beci care nu era deloc „domnesc"; şi, atunci, în clipele de spaimă – şi nu au fost puţine! –, mă îmbărbătam cu maxima „da, dacă n-ar mai exista judecători la Berlin", deşi în jurul meu „se murea cu dreptatea în mână".

În 22 decembrie 1984 a avut loc vizionarea oficială de către şefii Casei Scânteii a filmului *Sezonul pescăruşilor*, în regia lui Nicolae Opriţescu şi al cărui scenarist sunt. De atunci, mi-a fost interzisă semnătura. Pelicula documenta furtul – nicidecum plagiatul – tezelor de doctorat în Chimie. Pentru acest subiect sensibil, eu şi regizorul am fost apoi chemaţi lunar la Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste, la Satrapul Culturii, aşa îl numesc în scrierile mele pe acel personaj de tristă amintire. Am fost ameninţaţi voalat că o putem păţi dacă nu schimbăm subiectul din furtul tezelor de doctorat în Chimie, în promovarea noului în uzină. La Centrul de Producţie Cinematografică Buftea, unde stătea sub cheie pelicula filmului finit, gata de trimis spre ecrane, se găsise deja o coadă de topor care lucra de zor la reducerea peliculei la jumătate, scoţând din ea tot ceea ce se referea la furtul intelectual, plus scenele care creau impresia unui univers concentraţionar, o parabolă a României ca un vast sanatoriu. Doi ani

---

[4] în perioada comunistă, ca şi astăzi uneori, un scriitor debutant sau aspirant era „arondat" unei personalităţi culturale, critic sau autor consacrat, care îl susţinea şi îl promova.

mai târziu, în 1986, când şi-a văzut filmul ameninţat de distrugere, regizorul, luând-o avocată pe marea specialistă în proprietate intelectuală Yolanda Eminescu, a deschis un proces Consiliului Culturii şi Educaţiei Socialiste.

Un judecător – spre cinstea lui! – a pus pelicula sub sechestru, hotărând să rămână încuiată la Buftea, spre disperarea unor şefi din Casa Scânteii. Doi sau trei ani la rând, aceştia nu şi-au luat primele de sfârşit de an, pentru că Cinematografia avea o investiţie nerealizată de 3, 3 milioane de lei, cât costase filmul. Acesta nu ieşise măcar o singură zi pe ecrane, iar contabilii erau şi pe vremea aceea – mai ales pe vremea aceea – inflexibili, ca şi procurorii acum.

După Revoluţie, regizorul – pentru că numai el avea dreptul – a făcut proces din nou, a scos pelicula de sub sechestru, iar în septembrie 1990 filmul a avut premiera la Scala. A fost distins cu Marele Premiu al Cinematografiei Române pe anul 1990, anul ieşirii lui pe ecrane, dar… era deja prea târziu. De câte ori revăd filmul, asemenea doamnei Eugenia Vodă, care a scris la vremea respectivă despre această peliculă, am „un gust atât de amar: pentru tot ce a fost, dar şi pentru tot ce n-a fost să fie vreodată".

Restul este literatură – şi nu m-am putut abţine, în romanele mele, să-mi trec personajul-scriitor printr-o încercare asemănătoare.

Ceea ce n-am reuşit însă este să dau de urma acelui judecător care, în 1986, a avut curajul să dea sentinţa de punere sub sechestru a peliculei, salvând astfel filmul de la distrugere. A fost salvat pentru că şi regizorul, şi eu ne păstraserăm încrederea în maxima morarului care i-a ţinut piept lui Frederic al II-lea al Prusiei: „Mai există judecători la Berlin".

Şi tocmai pentru că nu am avut încă pfilejul să strâng mâna acelui judecător, am scris „spre cinstea judecătorului! spre cinstea lor!" gândind că sunt atâţia alţii cu destul „sânge în instalaţie", în ciuda presiunilor.

Doi miniştri bisericoşi

La alegerile parlamentare din noiembrie 1996, Convenţia Democrată Română, împreună cu cei doi aliaţi ai săi, Uniunea Democrată a Maghiarilor din România şi Partidul Democrat (aripa reformatoare din defunctul Front al Salvării Naţionale), condus de Petre Roman, a obţinut o majoritate confortabilă în parlament. În turul al doilea al alegerilor prezidenţiale, Emil Constantinescu a câştigat cu

peste 60%, după confruntarea televizată cu Ion Iliescu, emisiune la care acesta din urmă a fost făcut KO de candidatul CDR cu ultima întrebare:

— Credeţi în Dumnezeu, domnule Iliescu?

Întrebarea fusese pregătită şi regizată cu mult timp înainte de marele actor Ion Caramitru.

În 11 decembrie 1996, primul guvern post decembrist condus de un premier de dreapta, Victor Ciorbea[5], a fost validat de parlament, iar în data de 12 decembrie a depus jurământul la Palatul Cotroceni, în faţa preşedintelui României.

După depunerea jurământului, întregul Guvern Ciorbea, din care făceam parte, în frunte cu prim-ministrul, am mers la Palatul Victoria, unde, în prima şedinţă a noului cabinet, am stabilit ziua şi modul de preluare a ministerelor de la vechii miniştri ai Guvernului Văcăroiu.

Regula era ca secretarul general al guvernului să stabilească, împreună cu miniştrii Guvernului Văcăroiu, ora la care membrii Cabinetului Ciorbea urmau să se prezinte la minister, a doua zi, însoţiţi de un viceprim-ministru al guvernului, pentru protocolul de predare-primire a ministerului.

Mircea Ciumara[6] şi cu mine am stabilit pentru a doua zi la ora nouă să ne întâlnim cu Florin Georgescu[7], fostul ministru de finanţe, la sediul ministerului. Ciumara fiind şi viceprim-ministru al guvernului, nu aveam nevoie de nimeni altcineva care să ne însoţească pentru protocolul de predare-primire a ministerului.

Ceilalţi miniştri stabiliseră deja diferite ore pentru a doua zi când, în funcţie de programul fiecăruia, urmau să deruleze această mică ceremonie.

---

[5] Victor Ciorbea, om politic, prim-ministru al României în perioada 1996-1998, senator ales pe listele PNL în 2012; avocat al poporului din 2014.

[6] Mircea Ciumara (1943-2012), economist şi om politic, lider şi deputat PNŢCD în perioada 1992-2000, viceprim-ministru şi ministru al finanţelor în Guvernul Ciorbea (1996-1997), ministru al industriei şi comerţului (1997-1998).

[7] Florin Georgescu, om politic, lider PSD,"deputat (1996-2004), vicepreşedinte şi preşedinte al Comisiei de Buget-Finanţe (1996-2004), viceprim-ministru şi ministru al finanţelor în Guvernul Văcăroiu (1992-1996); prim-viceguvernator al BNR din 2004. Profesor universitar doctor la ASE din Bucureşti, catedra de finanţe-bănci.

Singura pată de culoare a acestui ceremonial a fost dată de noul ministru al transporturilor, Traian Băsescu, cel care, râzând, l-a informat pe prim-ministru că el nu mai aşteaptă până a doua zi:

— Am spus deja la minister să mă aştepte în seara aceasta pe holul ministerului, aliniaţi pe două rânduri: cei care sunt pedeseriști şi trebuie să plece singuri, ca să nu-i dau eu afară, pe stânga, iar cei care nu sunt pedeseriști şi vor să rămână, pe dreapta. Ăsta-i tot protocolul, ce să mai aştept până mâine?!

A doua zi la ora 8.30, m-am dus la Ministerul de Finanţe. Florin Georgescu aştepta în cabinetul ministrului. Până la venirea lui Mircea Ciumara, am depănat amintiri din perioada facultăţii (eram amândoi absolvenţi de Finanţe-Contabilitate la Academia de Ştiinţe Economice Bucureşti), dar mai ales din perioada liceului, când Pinocchio, cum era poreclit Florin, pentru că era slăbănog şi cu nasul lung, ne înnoda picioarele pe terenul de fotbal din spatele şcolii şi nu putea fi oprit din driblinguri decât prin fault. Era un talent înnăscut, iar mai târziu a jucat fotbal de performanţă în Divizia B, apoi, în anii 1990, când era la modă „tenisul cu piciorul", a ieşit victorios în întâlniri directe cu nume sonore din politica noastră, ca Viorel Cataramă sau Miron Cozma.

Mircea Ciumara, foarte punctual, a venit la ora nouă. Văzând pe biroul ministrului două icoane, l-a întrebat ironic:

— Credeţi în Dumnezeu, domnule ministru?

— Mai mult decât alţii, dar nu fac paradă de acest lucru, i-a răspuns fostul ministru vădit iritat.

Adevărul este că Florin Georgescu a fost dintotdeauna un om foarte credincios; duminica, indiferent ce program avea, îşi făcea timp să meargă la biserică, măcar câteva minute.

— Trebuie să-l aducem aici pe părintele Galeriu, să facă o sfeştanie biroului, mi s-a adresat Mircea Ciumara, ignorându-l pe fostul ministru. De aici am înţeles că-şi dorea exorcizarea biroului, inclusiv a ministerului, de spiritul pedeserist.

A urmat o discuţie aprinsă între cei doi despre modul în care se manifestă credinţa în Dumnezeu raportată la ideologia politică a partidelor pe care le reprezenta fiecare. Având o relaţie bună cu amândoi (coleg de guvernare cu Mircea Ciumara şi coleg de liceu cu celălalt), am încercat să aplanez disputa, abordând problemele cu care se confruntă

Ministerul Finanţelor în orice guvernare, indiferent de partid şi

de ministru. În acest context, fostul ministru a început să ne prezinte greutăţile ministerului, în special antipatiile pe care şi le atrage orice ministru de finanţe în raport cu ceilalţi miniştri din guvern – cu sindicatele, cu mediul de afaceri, cu presa şi, în general, cu toată societatea.

— În momentul în care veţi elabora bugetul – ne-a asigurat fostul ministru –, vă veţi certa cu toţi colegii din guvern, v-o spun din proprie experienţă. Toţi miniştrii vor aborda idei foarte generoase şi ambiţioase privind dotările şi investiţiile, dar le va lipsi sursa de finanţare, pe care ei o consideră ca fiind obligaţia ministrului de finanţe. Mediul de afaceri va dori diminuarea impozitelor şi taxelor, iar sindicatele vă vor cere majorarea salariilor şi diminuarea contribuţiilor la buget. Nimeni nu va realiza sau nu va fi interesat să realizeze contradicţia majoră dintre diminuarea veniturilor (reducerea impozitelor, a taxelor şi a contribuţiilor) concomitent cu creşterea cheltuielilor (majorarea salariilor, a pensiilor plus alocările suplimentare pentru investiţii şi dotări). Toată această contradicţie se va concretiza într-o creştere exagerată a deficitului bugetar, pe care nu veţi avea cum să-l finanţaţi decât prin împrumuturi externe. Şi atunci, va veni Misiunea FMI şi, ca să vă susţină în faţa creditorilor externi la care veţi dori să vă împrumutaţi, vă va cere să privatizaţi băncile, utilităţile (electricitatea, gazele, apa) şi rezervele naturale, motivând că toate acestea sunt administrate de către stat, iar statul – vor decreta ei – „este cel mai prost administrator”.

Aşa se face că protocolul de predare-primire se transformase într-o lecţie de economie, cu exemple colorate din experienţa de finanţist de peste 20 de ani a fostului ministru.

*

* * *

Florin Georgescu venise în Ministerul de Finanţe în anul 1976, ca economist debutant; venise în baza mediei mari obţinute în facultate şi a repartiţiei absolvenţilor de studii superioare din acea perioadă. Parcursese toate treptele ierarhice ale carierei: economist debutant, şef serviciu, director, secretar de stat, ministru. Cunoştea foarte bine organizarea, problemele, dar mai ales angajaţii ministerului, cu majoritatea dintre ei fiind coleg de-a lungul carierei sale.

Lucrasem şi eu cu el timp de patru ani, pe când eram director

general al Direcţiei de Finanţe Publice Bucureşti, şi ştiam cât de bine cunoştea problemele Ministerului de Finanţe. Când venea la şedinţe, mi se adresa întotdeauna cu apelativul „tovarăşe", ştiind că mă enervează, dar nu puteam să-i replic de faţă cu toţi.

— Ia spune, „tovarăşe" Ruşanu, care este gradul de colectare faţă de program pe semestrul II şi cât ai încasat din amenzile şi debitele stabilite prin procesele-verbale de control? Nu sumele stabilite mă interesează, ci sumele încasate efectiv.

Ştiam că e greu de păcălit, aşa că începeam să mă vait că personalul este insuficient, sediile în care ne desfăşurăm activitatea sunt improprii, dotarea cu tehnică de calcul este foarte veche, dar mai ales salariile sunt foarte mici.

Răspunsul ministrului venea prompt:

— Salariile sunt mici, dar, lună de lună, mai luaţi două-trei salarii ca „stimulente". Nu-mi spuneţi că nu e adevărat, că doar eu vi le aprob. Dacă mai adaug la asta şi două-trei „cenzorate" pe care le aveţi fiecare şi probabil unu-două consilii de administraţie, vedeţi că aveţi venituri mai mari decât mine, care sunt viceprim-ministru al guvernului.

Apoi, întorcându-se către ceilalţi directori, care erau în sală:

— Câte „cenzorate" ai, Costică? îl întreba pe adjunctul meu, cu care fusese coleg de facultate.

— Trei, domnule ministru, bâiguia acesta, dar de fapt avea şase.

— I-hm… bombănea ministrul. Şi consilii de administraţie? Unu, două?

— Vreo două, domnule ministru, dar de fapt avea cinci.

— Şi tu, Lucică? îl întreba pe celălalt adjunct al meu.

— Tot cam aşa ceva, domnule ministru…

— Pe tine nici nu te mai întreb! mi se adresa el mie. Nu cred, „tovarăşe" Ruşanu, că ai mai puţin…

Uimiţi, ne uitam unii la alţii şi ne întrebam din priviri: „o fi aflat el ceva?" Apoi ne linişteam – ştia el ceva, dar nu chiar tot.[8] Veniturile

---

[8] Legea 31/1990 art. 117: „poţi fi membru simultan în maximum trei comisii de cenzori/consilii de administraţii".

Partidului Naţional Liberal (1996-2004), primar ales al sectorului 1 din Bucureşti (2004, reales în 2008 şi 2012).

noastre din „stimulente”, „comisii de cenzori” şi consilii de administraţie erau de vreo patru-cinci ori mai mari decât salariul lui de viceprim-ministru.

— Aşa că nu vă mai văitaţi că aveţi salarii mici, că veniturile pe care le realizaţi – har Domnului! – sunt mai mult decât decente. Când vor veni liberalii „tovarăşului” Ruşanu la putere, atunci o să vă crească şi salariile. Noi, ca guvernare de stânga, considerăm că sunt oameni care o duc mult mai greu decât voi; doctorii şi profesorii au salarii mai mici decât voi şi nici nu au „cenzorate” ori consilii de administraţie.

Un an, cât am fost membru al guvernului şi nu am avut voie să fac parte din consilii de administraţie sau comisii de cenzori, veniturile mele se reduseseră dramatic; erau aproape un sfert din veniturile pe care le avusesem înainte, ca director general al Direcţiei Finanţelor Publice Bucureşti.

*

* * *

Redactorul: Şi cum s-a încheiat preluarea Ministerului de Finanţe?

Dan Radu Ruşanu: A doua zi, la rugămintea ministrului Mircea Ciumara, părintele Galeriu a venit şi a făcut o sfeştanie a cabinetului ministrului, la sfârşitul căreia i-a dăruit noului ministru al finanţelor o icoană, urându-ne totodată:

— Să vă ajute Dumnezeu să reuşiţi în lucrarea pe care o aveţi de înfăptuit!

„Dumnezeu şi FMI, părinte”, am adăugat eu, în gând, mai puţin bisericos.

Red.: Am văzut că Florin Georgescu făcea întotdeauna referire la principiile ideologice ale unei guvernări de stânga. Chiar credea în această ideologie sau doar făcea paradă, ca majoritatea politicienilor?

D.R.R.: Am avut de multe ori discuţii aprinse cu colegii din PNL pe această temă. Le-am spus mereu că Florin Georgescu este periculos ca adversar politic prin faptul că el chiar crede ce spune. Noţiuni ca funcţionarul public în slujba cetăţeanului, protecţie socială şi egalitarism pentru el nu erau cuvinte goale. Alături de Ion Iliescu, el

---

1 Ludovic Orban, lider liberal, deputat ales pe listele PNL în 2008-2016, ministru al transporturilor în Guvernul Tăriceanu (2007-2008).

chiar era un om de stânga şi era convins de aceste principii. În perioada 2000 – 2004, când la guvernare era PSD, Florin Georgescu era preşedintele Comisiei de Buget-Finanţe din Camera Deputaţilor, iar eu eram preşedintele Comisiei Economice. În aceste poziţii, colaboram de multe ori pentru avizarea unor proiecte de legi. În discuţiile pe care le aveam între patru ochi, el, care întotdeauna le luase apărarea colegilor de partid în public, fiind de un subiectivism înfiorător, îi „bombănea" pe mulţi pesedişti pentru lăcomia lor, la fel cum făcea pe vremuri cu adversarii politici din PNŢCD, PNL sau

PD. Fiind de o corectitudine exemplară, era foarte afectat de acest lucru. îl lăsam să-şi verse năduful, iar la sfârşit îl ironizam:

— Păi nu spuneai tu că liberalii sunt lacomi şi s-au îmbogăţit pe spinarea poporului? în concepţia ta, Cataramă, Patriciu, Videanu sunt exponenţii capitalismului sălbatic. Dar e bine totuşi că recunoşti, cu jumătate de gură, evident, că pesediştii de azi, exponenţii capitalismului de cumetrie – una dintre adevăratele vorbe de duh ale lui Ion Iliescu –, sunt „mânaţi în lupta de înavuţire", în timp ce flutură steagul roşu al „nobililor idealuri"! Aşa-i ziceam atunci, iar acum, în toamna electorală fierbinte a lui 2016, la distanţă de 20 de ani, pot să adaug: „precum oengiştii lui Soros sau useriştii lui Nicuşor Dan".

Red.: Când vorbiţi de concepţiile lui Florin Georgescu, vorbiţi tot timpul la trecut. Oare şi-o fi schimbat concepţiile între timp, de când este la BNR?

D.R.R.: Nu am vorbit cu el de trei ani, dar nu cred s-o fi făcut; este mult prea copt, ca să nu spun bătrân, ca să se mai schimbe la vârsta asta.

Red.: Să trecem la alt politician, care, după câte văd din aceste convorbiri, a marcat serios scena politică din România. La Ministerul Transporturilor, atunci, în guvernarea CDR, prima măsură luată de noul ministru a fost eliminarea adversarilor politici şi epurarea funcţionarilor care îmbrăţişau o altă doctrină politică decât cea a ministrului, salariaţi care lucrau în minister pe diferite funcţii. Chiar mi-am zis în gând că au fost trataţi ca nişte sclavi sau, ca să fiu mai bine înţeles, ca nişte negri luaţi pe corabie pe post de lest, lest ce trebuie aruncat peste bord când Neptun se înfurie… La Ministerul Finanţelor aţi luaţ aceeaşi măsură?

D.R.R.: Nici eu şi nici Mircea Ciumara nu am disponibilizat pe nimeni pe criterii politice. Mircea l-a menţinut în continuare pe

secretarul de stat din timpul lui Florin Georgescu, pe Cornel Gorcea, cu care fusese coleg de facultate şi care era un profesionist desăvârşit, punându-şi „în cap" toţi talibanii din PNŢCD, care l-au acuzat că „a pactizat cu PDSR". În departamentele pe care le-am coordonat eu, au rămas în continuare majoritatea directorilor, în frunte cu Meri Manolescu, viitor secretar de stat în guvernul condus de Adrian Năstase, o doamnă pe care o apreciam pentru competenţa şi loialitatea sa. În echipa de consilieri personali, l-am cooptat pe fostul secretar de stat Nicuşor Constantinescu, cel care timp de zece ani fundamentase şi elaborase bugetele României şi care mi-a fost de un real folos. Am avut un singur incident cu un director, cu care mă cunoşteam de multă vreme; i-am cerut să-şi ia transferul în altă parte. M-a privit nedumerit, întrebându-mă:

— Bine, Dane, dar de ce să plec?! Mă cunoşti de atâta timp…

— Tocmai pentru că te cunosc atât de bine, nu semnez pe mâna ta. Rămânem prieteni, dar nu lucrezi în departamentul meu…

*

* * *

Întotdeauna când preiei o funcţie în administraţia centrală sau locală, trebuie să ţii cont de unele constrângeri: subalternii, indiferent de poziţia lor, trebuie „să simtă" că le cunoşti problemele la fel de bine ca şi ei, ca să te respecte pentru competenţa ta, şi nu pentru funcţie; să mai fi lucrat în „sistem" sau să cunoşti foarte bine organizarea „sistemului" şi pe oamenii cu care vei colabora; să ai o echipă competentă, cu oameni în care să ai deplină încredere şi pe mâna cărora să poţi semna fără rezervă. Niciodată, un şef nu va avea timpul fizic să cuprindă toate problemele, şi atunci va fi nevoit să aibă încredere în membrii echipei şi, mai ales, să semneze fără rezerve „pe mâna lor".

*

Red.: Cunoaşteţi mulţi oameni din politica noastră care să fi îndeplinit condiţiile acestea?

D.R.R.: Valeriu Stoica, Mircea Geoană, Daniel Chiţoiu, Mihai Tănăsescu… Important este ca partidele să-i selecteze pentru criteriile enumerate mai sus, şi nu pentru activitatea politică sau vechimea în partid. De asemenea, şi ei trebuie să înţeleagă că nu pot să fie „buni" în orice funcţie, indiferent de specificul ei.

Mircea Geoană, spre exemplu, a fost unul dintre cei mai buni

miniştri de externe ai României şi cel mai penibil candidat la Primăria Capitalei. A rămas antologică poza elegantului ministru de externe în cizme de cauciuc şi casca de şantierist pe cap din campania electorală din anul 2004. L-am cunoscut ca ambasador al României la Washington şi am fost plăcut surprins de portofoliul de relaţii pe care şi-l făcuse şi de aprecierea de care se bucura din partea politicienilor americani. A fost de departe cel mai bun ambasador al nostru la Washington. Ar fi putut să rămână ministru de externe în toate guvernele de după 2004, pentru că niciun succesor nu s-a ridicat la nivelul lui, dar, din păcate, a încercat „să sară peste propria-i umbră".

Aceeaşi teorie se poate aplica altor foşti sau actuali deţinători de portofolii ministeriale.

În cadrul partidului, indiferent de culoarea lui, din păcate pentru ţară, se duce o luptă crâncenă pentru un post de ministru, indiferent unde: la Sănătate, la Agricultură, la Apărare ori la Finanţe, ministru să fie. Nu contează faptul că pregătirea, expertiza şi competenţa aspiranţilor în acel domeniu sunt zero. Important este să fie ministru, nu importă unde, dar să fie; să poată să-şi treacă în CV (ori pe placa de mormânt) că a deţinut o funcţie ministerială.

Red.: Aşa cum mulţi îşi trec în CV doctoratele sau titlurile universitare cu care nu au nicio tangenţă…

D. R. R.: …sau întocmai miniştrilor bruxellezi, din actualul guvern tehnocrat, care nu-şi doresc decât să treacă mai repede perioada de suspendare din funcţia bănoasă, pentru a se putea lăuda apoi la Bruxelles cu funcţia deţinută în România, în perioada 2015 – 2016, care să-i ajute la majorarea salariilor lor europene şi aşa destul de consistente. Pentru unii dintre ei, care toată viaţa nu au deţinut decât funcţii de execuţie, va fi o realizare majoră să scrie în CV că au fost şi miniştri! Rezultatele lăsate în urmă nu mai contează, pentru că, oricum, la Bruxelles nimeni nu întreabă de rezultatele pe care le-au avut ca ministru în România şi pe nimeni nu interesează acest lucru.

Cum era să devină Dinu Patriciu antisemit

Ianuarie 2001. Se făceau pregătirile pentru congresul PNL, care trebuia să aleagă conducerea partidului pentru următorii patru ani: preşedintele, vicepreşedinţii şi membrii Biroului Politic Central. Din nefericire, în acele zile a murit într-un accident colegul nostru Horia Rusu1, aşa că data congresului a fost amânată – singurul moment în care toată conducerea partidului fusese de acord în unanimitate. În

rest, se conturaseră clar două tabere: tabăra Stoica şi tabăra anti-Stoica. Tabăra anti-Stoica era condusă de Dinu Patriciu, care susţinea la conducerea PNL pe Crin Antonescu sau pe Călin Popescutăriceanu.

În prima zi a congresului, Valeriu Stoica a obţinut 51% din voturi în primul tur, devenind noul preşedinte al PNL pentru mandatul 2001 – 2005. Surpriza mare însă a venit la alegerea celor cinci vicepreşedinţi ai partidului, când niciuna dintre propunerile susţinute de Valeriu Stoica nu a întrunit numărul minim de voturi; au fost aleşi toţi din tabăra adversă: Crin Antonescu, Călin Popescutăriceanu, Dinu Patriciu, Andrei Chiliman2 şi cu mine. Dacă mai menţionăm că printre

— r

1 Horia Rusu (1952 – 2001), politician liberal, deputat în perioada 1990 – 1996, vicepreşedinte PNL. în 2001, şi-a depus candidatura la funcţia de preşedinte al PNL, dar a murit într-un accident rutier cu doar câteva zile înainte de alegeri.

2 Andrei Ioan Chiliman, om politic român, deputat din partea membrii Biroului Politic Central se aflau şi Ludovic Orban1, şi Cristian Boureanu **9**, adversari declaraţi ai lui Valeriu Stoica, înţelegem dimensiunea luptei permanente care se desfăşură între preşedintele PNL şi vicepreşedinţii partidului, sprijiniţi de o bună parte dintre membrii Biroului Politic Central.

În perioada aceea, preşedinte al Consiliului Naţional al PNL era Theodor Stolojan, care se bucura de o mare autoritate în partid, dar care, în cadrul şedinţelor Biroului Politic Central, nu se implica decât atunci când se discutau probleme economice, părând complet absent la disputele aprinse dintre preşedinte şi vicepreşedinţi sau ceilalţi membri ai biroului, pe diverse teme politice sau organizatorice.

Realizând că nu dispune de o majoritate în birou, Valeriu Stoica a încercat în mai multe rânduri apropierea celor două tabere şi obţinerea unor puncte de vedere comune în problemele politice majore ale partidului, dar încercările lui au eşuat în cele mai multe cazuri; lupta dintre tabere acaparase deja toate energiile liderilor partidului, în dauna luptei politice împotriva PSD, adversarul real al PNL.

---

d in partea PNL, PLD şi PDL (2004-2016).

După congres, au urmat alegerile conducerilor judeţene pentru următorii patru ani. Regula era ca la fiecare conferinţă judeţeană să participe un vicepreşedinte sau un membru al Biroului Politic Central, unul dintre cei doi urmând să conducă lucrările conferinţei, pentru a se asigura obiectivitatea alegerilor. Cum acestea se desfăşurau întotdeauna sâmbăta sau duminica, era o corvoadă la care nu ne prea înghesuiam, dar din cauza luptei nebune ce se ducea în interiorul BPC, participam aproape toţi, alergând de la un judeţ la altul, pentru a-i susţine pe membrii apropiaţi nouă, care candidau pentru conducerea judeţului respectiv. Ambele tabere voiau să-şi impună în conducerile judeţene partizani, pentru a obţine cât mai multe voturi la un viitor congres extraordinar, spre care simţeam că ne îndreptăm. Îmi aduc aminte că la conferinţa judeţeană de la Vaslui ne-am strâns la sediul PNL Vaslui unsprezece membri ai conducerii centrale, în frunte cu preşedintele Valeriu Stoica, iar din partea gazdelor nu era decât medicul Motet, preşedintele filialei, însoţit de doi dintre vicepreşedinţii organizaţiei judeţene.

După conferinţă, am plecat de la Vaslui în maşină cu Dinu Patriciu şi Teodor Meleşcanu1. În drum spre Bucureşti, Dinu Patriciu i-a spus şoferului să oprească în Bârlad în faţa unei clădiri în care se afla un magazin universal. Ne-am uitat miraţi la Dinu, pentru că nu înţelegeam de ce ne-am oprit. Cu nostalgie în glas, Dinu Patriciu ne-a lămurit:

— Cu proiectul acestei clădiri am câştigat Premiul Uniunii Arhitecţilor în 1978… *O temporal*

Până la Bucureşti, nu ne-a vorbit decât despre arhitectură. Din când în când, Meleşcanu îl provoca:

— Dar în epoca feudală, nobilii cum îşi încălzeau hardughiile alea de castele? Dar chinezii cum au construit temelia Zidului Chinezesc de rezistă şi azi? Dar primele catedrale ce fel de sticlă aveau la ferestre?

Patriciu avea răspuns la toate; era o veritabilă enciclopedie în materie de arhitectură. De asemenea, în economie avea o viziune avangardistă. În politică însă, a avut întotdeauna idei

1 Teodor Meleşcanu, diplomat şi om politic român, ministru de externe în Guvernul Văcăroiu (1992 – 1996) şi ministru al apărării în Guvernul Tăriceanu (2007 – 2008); director al Serviciului de Informaţii Externe (2012 – 2014), senator al României (2004 – 2012),

ales pe listele PNL.

catastrofale; nu a înţeles niciodată că un partid nu se poate conduce ca o corporaţie; nu poate avea o conducere unică, iar restul să fie executanţi. De altfel, toţi oamenii pe care i-a susţinut de-a lungul timpului în administraţie sau în partid au eşuat. Şi nu au fost puţini.

Alegerile conducerilor judeţene nu clarificaseră situaţia în PNL; se menţinea în continuare acelaşi echilibru de forţe între tabăra preşedintelui şi tabăra vicepreşedinţilor. Orice propunere a preşedintelui era respinsă automat în Biroul Politic Central, indiferent dacă era bună sau rea. Suspectam în orice propunere o capcană întinsă de Valeriu Stoica pentru a câştiga mai multă putere.

În acest context de luptă surdă pentru putere în cadrul partidului, a venit propunerea lui Valeriu Stoica: următoarea şedinţă a BPC să aibă loc la Sinaia, unde se desfăşura şi o Conferinţă a Tineretului Naţional Liberal. A fost printre puţinele propuneri ale lui Valeriu Stoica acceptate de toţi membrii biroului. Numai că, în cadrul şedinţei, la ultimul punct al ordinii de zi, Valeriu Stoica a venit cu o propunerebombă: o alianţă politică a PNL cu PD condus la acea dată de Traian Băsescu, alianţă îndreptată împotriva PSD. Protocolul alianţei trebuia semnat în trei zile, Traian Băsescu promiţând că va obţine acordul conducerii PD în timp util. Reacţiile care au urmat au spart monolitul celor două tabere existente în partid până atunci. Doi dintre cei mai apropiaţi colaboratori şi susţinători ai lui Valeriu Stoica au fost categoric împotriva acestei propuneri, susţinându-l pe faţă pe Dinu Patriciu, care era împotriva oricărei colaborări cu Traian Băsescu. Puiu Haşotti[10], constănţean ca şi Traian Băsescu, a spus răspicat:

— Voi nu-l cunoaşteţi pe acest om; nu şi-a respectat niciodată cuvântul. Niciunul dintre cei care au făcut vreodată vreo înţelegere cu el nu a terminat-o bine. Băsescu îşi încalcă întotdeauna promisiunile; este un golan din port.

Radu Stroe[11] a fost cel mai vehement:

— Îl cunosc pe Traian Băsescu de mult mai mult timp decât voi. Am fost amândoi ofiţeri de marină. Băsescu este o hienă care,

---

[10] Puiu Haşotti, lider liberal, deputat (1996-2004) şi senator (2004-2016) PNL; ministru al culturii (iunie - decembrie 2012).

[11] Radu Stroe, lider liberal, deputat şi senator PNL în mai multe legislaturi; ministru al administraţiei şi internelor în perioada 2012-2014.

întotdeauna, a trădat prietenii şi înţelegerile pe care le-a făcut. Eu am lucrat cu el şi îl cunosc!

Iar Ludovic Orban a spus-o direct:

— Chioru, dacă ajunge la putere, va fi mai rău decât Năstase şi Iliescu la un loc.

Mona Muscă şi cu mine am fost de acord cu propunerea alianţei cu PD, dar solicitam convocarea Delegaţiei Permanente, pentru a obţine un vot favorabil. Până la urmă, propunerea de alianţă cu PD a fost amânată, pentru că termenul de trei zile propus de Traian Băsescu nu putea fi respectat statutar.

Era pentru prima dată de când fusesem ales vicepreşedinte când am fost de acord cu Valeriu Stoica: de unul singur, PNL nu putea lupta cu şanse de izbândă cu PSD. Singurul partid parlamentar cu care puteam să facem alianţă împotriva PSD era PD. Aici, Valeriu Stoica avusese dreptate. Uitându-ne pe eşichierul politic, singura alianţă posibilă rămânea PNL-PD. UDMR participa deja la guvernare alături de PSD, iar PRM nu era frecventabil…

Între timp, Dinu Patriciu participase, tot la Sinaia, la Conferinţa Tineretului Naţional Lib, eral, unde ţinuse un discurs de zile mari, în care propusese o alianţă tot cu un partid de stânga, dar nu cu PD, ci… cu PSD. De acest discurs am aflat abia după plecarea din Sinaia.

*

* * *

Eram în aprilie 2002. Odată şedinţa Biroului Politic Central al PNL terminată, ne-am întors la Bucureşti, iar eu am plecat direct la Praga, cu o delegaţie a Comisiei Economice din Parlamentul României.

Seara, imediat ce am ajuns la Praga, am aflat de la unul dintre colegii din delegaţie că Valeriu Stoica, în calitatea sa de preşedinte PNL, convocase pentru zilele următoare o şedinţă a Delegaţiei Permanente, prin care voia să-l sancţioneze pe Dinu Patriciu pentru discursul ţinut în faţa tineretului liberal, la Sinaia, în care propusese alianţa cu PSD. Am telefonat imediat în ţară şi am aflat că, într-adevăr, a treia zi urma să aibă loc o întrunire a Delegaţiei Permanente, cu principalul punct la ordinea de zi discutarea poziţiei lui Dinu Patriciu, vicepreşedinte PNL la acea dată, şi sancţionarea lui cu excluderea sau suspendarea din PNL pe o durată de trei ani pentru opinia exprimată în faţa tineretului liberal de a propune o alianţă cu PSD. Dându-mi seama de gravitatea situaţiei, mi-am anulat delegaţia, lăsându-l în locul

meu pe vicepreşedintele Comisiei Economice, domnul deputat Gheorghe Marin; i-am rugat pe cei de la ambasadă să-mi cumpere bilet de avion, iar a doua zi, seara, eram deja la Bucureşti. De la aeroport, am plecat direct la sediul Fundaţiei Institutul pentru Libera Iniţiativă (ILI), din strada Polonă. Era deja ora opt seara. La fundaţie se afla o mare parte din conducerea PNL, care discuta şansele de sancţionare a lui Dinu Patriciu în Delegaţia Permanentă de a doua zi. Cei mai optimişti (Radu Boroianu şi Dinu Zamfirescu) considerau că propunerea lui Valeriu Stoica de a fi exclus Dinu Patriciu sau măcar suspendat pe trei ani din PNL nu avea nicio şansă. Aceştia erau ferm convinşi că şansele ca Dinu Patriciu să fie sancţionat în şedinţa Delegaţiei Permanente de a doua zi sunt de maximum 10%; erau siguri că propunerea lui Valeriu Stoica nu va trece la vot. La această discuţie mai erau de faţă Călin Popescutăriceanu, Ludovic Orban, Crin Antonescu, Andrei Chiliman – eram toţi vicepreşedinţii partidului aleşi la Congresul din 2001. Auzind părerea „entuziaştilor" că stăm aşa de bine, cu o probabilitate de doar de 10% ca Dinu Patriciu să fie sancţionat, Crin Antonescu, în stilul său caracteristic, a spus către Dinu Zamfirescu şi Radu Boroianu:

— Păi, dacă tot suntem aşa de puternici, haideţi să-i dăm noi o sancţiune lui Valerică, să se înveţe minte. În loc să-l sancţioneze el pe Dinu, zic să-l sancţionăm noi pe el, dacă tot avem 90% în conducerea PNL.

Personal, nu credeam în acel 90%. Şi nu puteam risca. Am luat o listă cu judeţele, cu conducerile filialelor şi cu membrii care urmau să participe a doua zi la Delegaţia Permanentă, împreună cu Cristian Boureanu şi Ludovic Orban ne-am repartizat judeţele, câte 10 – 12 de fiecare, pentru a discuta la telefon cu preşedinţii şi cu membrii Delegaţiei Permanente de la fiecare judeţ, să-i convingem să nu voteze sancţionarea lui Dinu Patriciu, mai ales pe cei pe care îi bănuiam că vor fi de partea lui Valeriu Stoica. Spre miezul nopţii, după mai mult de trei ore de discuţii telefonice, am făcut un calcul rapid: la prima vedere, aveam o majoritate; foarte fragilă; contam pe vreo zece voturi în plus în favoarea lui Dinu Patriciu. La limită, în varianta pesimistă, am fi pierdut cu două-trei voturi, iar Dinu Patriciu ar fi fost sancţionat. Şi asta în situaţia în care reprezentanţii Partidului Alianţa pentru România, condus de

Teodor Meleşcanu, proaspăt venit alături de PNL, nu aveau încă drept de vot.

La miezul nopţii ne-am despărţit, urmând să ne reîntâlnim a doua zi la parlament, înainte de începerea şedinţei, ca să încercăm să-i mai convingem pe cei pe care nu reuşiserăm să-i convingem la telefon.

Şedinţa de a doua zi a început la ora zece. La punctul trei al ordinii de zi, prezentată de Valeriu Stoica, în calitatea sa de preşedinte PNL, care, de altfel, prezida şedinţa, era sancţionarea lui Dinu Patriciu. Imediat după prezentarea „abaterii" lui Dinu Patriciu la şedinţa Tineretului Naţional Liberal de la Sinaia, s-au conturat cele două tabere, pro şi contra sancţionării.

Toţi cei cinci vicepreşedinţi ai partidului erau împotriva propunerii lui Valeriu Stoica. Luând cuvântul, Dinu Patriciu a ţinut un discurs împăciuitor, încercând să prezinte cât mai corect şi în avantajul său poziţia pe care o avusese la şedinţa Tineretului Naţional Liberal de la Sinaia, străduindu-se să arate că toate acuzaţiile lui Valeriu Stoica erau o răstălmăcire a discursului său. A susţinut că cele afirmate de el la Sinaia erau o opinie personală şi nu putea fi sancţionat pentru aşa ceva, plus că, niciodată, conducerea PNL nu interzisese nimănui din partid să aibă opinia apropierii de PSD, partid cu o doctrină de stânga, concluzionând că tot ceea ce spusese el la Sinaia fusese doar opinia unui vicepreşedinte PNL, care considera că, în conjunctura de atunci – anul 2002 –, ar fi fost benefică o alianţă cu PSD, după modelul CDU-SPD din Germania, alianţă prin care PNL ar fi ajuns într-o viitoare formulă de guvernare.

După ce Dinu Patriciu a terminat ce avea de spus, a fost atacat de partizanii lui Valeriu Stoica: Mona Muscă, Radu Stroe, Puiu Haşotti, care au criticat poziţia lui privind o eventuală apropiere a PNL de un partid de stânga, PSD, urmaşul defunctului Partid Comunist. Şi totuşi, dintre toţi partizanii lui Valeriu Stoica, cel mai virulent discurs împotriva lui Dinu Patriciu l-a avut Radu R Alexandru[12], care, la acea dată, era senator de Bucureşti. Aflat la prezidiu alături de mine, Dinu Patriciu mi-a şoptit:

— Uite, Dane, eu am mers de mână cu el la Valeriu Stoica în 2000 şi l-am rugat să-l pună pe listă la Bucureşti, pentru că cei de la Timiş nu îl mai primeau.

---

[12] Radu F. Alexandru, om politic român de origine evreiască, membru al PD, PNL, PLD, PDL; senator al României în perioada 1996-2004 şi în perioada 2008-2012.

Ca o paranteză, în 2000, Valeriu Stoica nu voia să-l pună pe lista de la parlamentare pe Radu R Alexandru, pentru că abia venise în PNL de la Partidul Democrat, iar la Timiș, unde fusese senator în mandatul 1996 – 2000, era preferat Viorel Coifan.

— Vezi, Dane, a continuat Patriciu, cât de dur mă atacă astăzi, ca şi cum nu m-ar cunoaşte, ca şi cum nu ar mai ţine minte că-mi datorează alegerea lui ca senator.

S-a trecut la vot. Atmosfera era încordată. Tabăra lui Valeriu Stoica era sigură de victorie. După numărarea voturilor – surpriză: au fost trei voturi în plus în favoarea lui Dinu Patriciu. Explozie de bucurie în tabăra pro Patriciu: îmbrăţişări, strângeri de mână – toată lumea, fericită. Valeriu Stoica, corect, a recunoscut votul şi a renunţat la propunerea de sancţionare a lui Dinu Patriciu, dar a precizat că, în cazul în care se va repeta abaterea, va propune direct excluderea lui din PNL.

Cu discursul lui Valeriu Stoica, şedinţa s-a încheiat, iar în sala de şedinţe de la grupul parlamentar al PNL se strângeau grupuri-grupuri, care comentau rezultatele acestei întruniri.

Evident că cei mai mulţi eram strânşi în jurul lui Dinu Patriciu. La un moment dat, spre grupul nostru s-a îndreptat cu paşi hotărâţi Radu E Alexandru; ţinea mâna întinsă către Dinu Patriciu. Noi toţi ne uitam miraţi la el, fără să înţelegem ce se întâmplă. În tăcerea încărcată de consternare, Radu F. Alexandru i s-a adresat lui Patriciu:

— Dinule, indiferent ce crezi tu, să ştii că în sufletul meu tot timpul am fost alături de tine şi mă bucur nespus că nu ai fost sancţionat.

Dinu Patriciu a rămas înmărmurit; nu a putut scoate o vorbă. Radu F. Alexandru a profitat de acest moment, i-a luat mâna, i-a strâns-o, apoi ne-a întors spatele şi a plecat. Noi toţi ne-am uitat spre Dinu. Dinu se uita către mine. Eu continuam să mă uit către el mustrător că i-a strâns mâna lui Radu F. Alexandru, după ce acesta îl atacase atât de virulent. Surâzând amar, mi-a spus:

— Vezi, Dane, eu, care am două fete evreice, cu oameni ca ăştia, risc să devin antisemit.

Toţi am izbucnit în râs. Într-adevăr, prima soţie a lui Dinu, care era plecată în Canada, era evreică; Dinu avea două fete cu ea.

A rămas memorabilă acea expresie a lui Dinu Patriciu:

„Cu oameni ca ăştia, risc să devin antisemit”.

*

* * *

Red.: Aţi participat la toate congresele în care s-au ales conducerile PNL după 1990. Pe care dintre liderii liberali l-aţi apreciat cel mai mult? Sau, mai exact, ce model de lider liberal aţi recomanda conducerii actuale a PNL?

D.R.R.: Eugeniu Carada[13].

Red.: Un republican convins şi un adversar declarat al regelui Carol I. Sunteţi antimonarhist?

D.R.R.: Pot spune că până în 1997 nu credeam în regalitate/monarhie. După venirea la putere a Convenţiei Democrate (Emil Constantinescu – preşedinte şi Victor Ciorbea – prim-ministru), M.S. Regele Mihai a putut să revină în ţară şi s-a bucurat de atenţia cuvenită Casei Regale după 50 de ani de la abdicare. În acest context, în martie 1997, prim-ministrul Victor Ciorbea, în numele Guvernului României, l-a invitat pe M.S., împreună cu familia regală, la un dineu. Am participat toţi membrii cabinetului, cu excepţia miniştrilor PD şi UDMR. La masa din sufrageria imensă a vilei Lac II, invitaţii şi gazdele au fost aşezaţi după un protocol riguros. M.S. şi regina Ana îi aveau în faţă pe prim-ministrul Victor Ciorbea, flancat de Valeriu Stoica (PNL) şi Mircea Ciumara (PNŢCD). Lângă Maiestăţile lor, în stânga şi în dreapta familiei regale, au fost aşezaţi cei doi viceprim-miniştri ai guvernului, Călin Popescutăriceanu (PNL) şi Ulm Spineanu (PNŢCD). Urmau ceilalţi membri ai Casei Regale şi miniştrii cabinetului.

În timpul dejunului, i-am urmărit cu multă atenţie pe membrii familiei regale, dar în special pe M.S. Dacă la început s-a respectat cu multă stricteţe protocolul, când s-a ajuns la cafea/desert, toată lumea vorbea cu toată lumea. M.S. Regina Ana conversa în franceză cu Călin Popescutăriceanu, Ulm Spineanu discuta cu Simona Mezincescu despre colecţiile de timbre pe care le deţineau, iar Victor Ciorbea îl certa pe Mircea Ciumara pentru alocările bugetare insuficiente acordate învăţământului.

În penibilul acelei situaţii, în care niciunul dintre posibilii interlocutori nu îi acorda atenţia cuvenită M.S., acesta impunea prin…

---

[13] Eugeniu Carada (1836-1910), om politic, economist şi scriitor român; înfiinţează, alături de Ion C. Brătianu, Banca Naţională a României în 1880.

tăcerea sa. Aborda o ţinută maiestuoasă.

Îl priveam cu uimire şi gândeam: „Dacă ar intra cineva acum în încăpere şi ne-ar privi pe toţi, ar putea spune imediat, fără să şovăie măcar o clipă, cine este regele!" Prin ţinuta pe care o aborda, regele era… unul singur! Restul eram comeseni!

Red.: Şi aşa aţi devenit monarhist şi filogerman.

D.R.R.: Filogerman am fost dintotdeauna, monarhist am devenit.

Red.: Nu vă mai întreb pe cine aţi votat la alegerile din 2014, dar vă întreb de ce?

D.R.R.: Pentru că sunt un om de dreapta şi, din 1990, am votat întotdeauna cu dreapta. În 2014, cu atât mai mult cu cât candidatul era şi neamţ. România modernă s-a construit sub domnia familiei Hohenzollern-Sigmaringen, prin Carol I, Ferdinand I întregitorul şi Carol al II-lea.

Red.: Actualul preşedinte, Klaus Werner Iohannis, indiscutabil, este un neamţ, dar nu este un Hohenzollern!

D.R.R.: Ştiu. Şi pisica e felină, dar nu e tigru. Eu sper ca până la sfârşitul mandatului să dovedească din plin înţelepciunea lui Carol I şi românismul lui Ferdinand I întregitorul.

Red.: Iar eu sper să se dovedească echidistant politic precum Carol I în beneficiul României şi al românilor. Şi pentru că tot ne întoarcem în istorie, sper să nu repete greşelile lui Carol al II-lea, care au dus România la dezastrul din 1940, iar pe rege, în exil[14].

udeţene, în jur de 47 de persoane, dacă avem în vedere şi. ectoarele Capitalei. În cadrul acelei şedinţe, Stolojan s-a: onvins că este agreat de conducerile organizaţiilor teritoriale şi a solicitat votul acestora, vot care era consultativ. După acest rot, a stabilit o convocare a Delegaţiei Permanente, care să ia Retragerea lui Stoica ict de demisia lui Valeriu Stoica din funcţia de preşedinte al

— artidului şi de numirea sa în funcţia de preşedinte, fără să n-ai facem un congres, aşa cum ar fi fost statutar, în vara lui 2002, din cauza pierderii majorităţii în Biroul Prima condiţie pe care a pus-o noul preşedinte a fost ca Politic Central, Valeriu Stoica a hotărât să se retragă de laiitorul Birou Politic Central să fie format din maximum 10

---

[14] Regele Carol al II-lea, prin deciziile luate, a pus ţara într-o situaţie critică, soldată cu pierderea unei treimi din teritoriul României, fiind obligat să abdice la 6 septembrie 1940, în favoarea fiului său, Mihai I.

conducerea PNL. La acea dată, practic, conducerea acestuinembri, propunere argumentată de Stolojan la acea dată prin partid nu mai funcţiona. Majoritatea biroului era formatăâptul că trebuie să fie un birou lucrativ, care să poată lua din adversarii lui Valeriu Stoica, în frunte cu cei cinci decizii în mod operativ, faţă de vechiul Birou Politic Central, vicepreşedinţi ai partidului, iar orice propunere pe care ormat din 25 de membri, care era greu de convocat şi foarte o făcea preşedintele în Biroul Politic Central era respinsă mţin funcţional. Propunerea a fost acceptată imediat, iar de către ceilalţi membri ai biroului. Se ajunsese până acololtolojan a nominalizat pe cei 10 membri ai biroului dintre încât, dacă Valeriu Stoica ar fi spus în Biroul Politic Central reprezentanţii celor două curente din partid – curentul procă „iarba este verde", noi am fi susţinut şi am fi votat orice itoica şi curentul pro Dinu Patriciu –, fără însă ca liderii să altă culoare, în afară de verde. Ţin minte că s-a propus, la unică parte din conducere.

moment dat, să facem un congres extraordinar al PNL, pentru Imediat după instalarea ca preşedinte, Stolojan, ca un a clarifica această situaţie din partid. Valeriu Stoica a venit cuidevărat funcţionar de carieră, a început să ceară organizaţiilor o propunere rezonabilă de a organiza congresul la Bucureşti, udeţene, prin Paul Păcuraru1, o serie de situaţii statistice în sala de la Palatul Parlamentului, cu 700 – 800 de delegaţi. >privind numărul de membri, plata cotizaţiilor, numărul de

Tabăra anti-Stoica a propus imediat organizarea conprganizaţii, numărul de primari, numărul de viceprimări, greşului la Braşov, în Sala Sporturilor, cu un număr deiumărul de consilieri şi alte asemenea date, care îi puteau da

2000 de delegaţi, propunere care a şi fost adoptată prin vot. imagine de ansamblu a PNL pe eşichierul politic de la acea în această situaţie, când a văzut că orice propunere a salată din România.

este respinsă la vot în cadrul Biroului Politic, Valeriu Stoica

„… Paul Păcuraru, om politic, lider liberal, senator ales pe listele a realizat că nu mai poate conduce partidul şi i-a propus lui, XTT… „, „" …

r r. r r» NL în perioada 1996 – 2008; ministru al muncii, familiei şi egalitatu

Theodor Stolojan să preia această funcţie. le şanse (2007 – 2008), suspendat din funcţia de ministru prin decret

Stolojan nu a preluat conducerea PNL de la Valeriu Stoica» rezidenţial, ca urmare a acuzaţiilor DNA de săvârşire a infracţiunii de direct, ci a solicitat o întâlnire cu preşedinţii organizaţiilor uare de mită; în 2011 a fost achitat definitiv pentru această acuzaţie.

De asemenea, şi-a făcut un program de deplasări în judeţe, pentru a cunoaşte personal conducerile filialelor PNL din teritoriu şi pentru a-şi da seama de starea de spirit a acestora.

După ce a primit informaţiile cerute, Stolojan a început să facă deplasări în teritoriu, ca să verifice, printre altele, şi dacă informările primite corespundeau realităţii. Începând cu 1 septembrie, data când se termina vacanţa parlamentară şi începea să lucreze legislativul, a făcut programul de deplasări, care însemna două deplasări pe săptămână; trei zile la fiecare judeţ plus ziua de luni, când avea loc şedinţa Biroului Politic, dedicată analizei rezultatelor deplasărilor din cursul săptămânii trecute şi stabilirii programului pentru săptămâna în curs. Practic, Stolojan acoperea toate cele şapte zile ale săptămânii, spre uimirea noastră, a tuturor – puterea lui de muncă din acea perioadă a rămas proverbială.

Toate aceste deplasări în teritoriu au avut ca efect imediat mobilizarea membrilor şi conducerilor judeţene ale PNL şi o creştere rapidă în sondaje a partidului. În decembrie 2002, PNL era cotat la 10 – 12% în preferinţele electoratului, faţă de circa 7 – 8%, cât avusese înainte, şi toate acestea într-o perioadă în care România era condusă de PSD, ajuns la putere după perioada dificilă de guvernare a Convenţiei Democrate, 1996 – 2000. O perioadă zbuciumată de convulsii sociale, dar şi de sacrificii pentru punerea unor pietre de temelie pentru aderarea României la NATO şi intrarea în UE: restructurarea masivă a mineritului în Valea Jiului, când, la Compania Naţională a Huilei, din 53.000 derangajaţi, au rămas doar 17.000, dar producţia de cărbune a crescut cu 10% (anul 1997); deschiderea spaţiului aerian pentru avioanele NATO în timpul războiului din Iugoslavia (bombardarea Belgradului) (1998 – 1999); respingerea, în februarie 1999, a propunerii făcute de organismele financiare internaţionale de instituire şi în România a Consiliului Monetar, după modelul Bulgariei; acceptarea de către România a condiţiilor oneroase puse de Misiunea FMI pentru a avea acces la finanţarea externă şi a evita intrarea în incapacitate de plată (1999); inflaţia galopantă şi scăderea dramatică a productivităţii muncii, ca urmare a creşterilor

salariale, efect al presiunii sindicatelor, sindicate care erau controlate în majoritatea lor de PSD.

Toate acestea au determinat o nemulţumire masivă a populaţiei şi au deschis drumul PSD spre câştigarea alegerilor în anul 2000 cu 47%, iar partidul naţionalist România Mare a obţinut aproape 25%. Întotdeauna, o guvernare austeră determină o recrudescenţă a naţionalismului şi a populismului, avantajând partidele de stânga şi pe cele extremiste.

Un argument în favoarea celor exprimate mai sus poate fi şi faptul că, la finele guvernării liberale din 2004 – 2008, condusă de Călin Popescutăriceanu, o guvernare de succes, dar atât de hulită de Traian Băsescu şi de PDL, partidul extremist-naţionalist România Mare nu a mai intrat în parlament. Pe de altă parte, întărind cele afirmate mai sus, după guvernarea PDL din 2008 – 2012, atât de „eficientă", dar mai ales „incoruptibilă", partidul populist al lui Dan Diaconescu**15** a obţinut 14% (scorul PD din 2004). Iar actualmente, la ora când depăn aceste amintiri, toamna lui 2016, „guvernul tehnocrat" din 2015 – 2016, apărător al statului de drept, ale cărui competenţă şi eficienţă bruxelleză vor rămâne proverbiale, a determinat apariţia partidului *antisistem* al lui Nicuşor Dan, cotat în sondaje cu 10 – 15%.

Poate aşa, unii analişti politici sau economici vor înţelege cum se măsoară rezultatele unei guvernări, fie de stânga, fie de dreapta.

*

* * *

Red.: întotdeauna, când vorbiţi de FMI, sunteţi foarte critic. De ce credeţi că acordurile încheiate cu FMI, după 1990, nu au fost favorabile României?

D.R.R.: Nici atunci şi nici mai târziu nu am crezut în măsurile de austeritate, în general, şi în cele propuse de FMI, în special, măsuri adoptate pentru redresarea economică a unei ţări. Dacă urmăriţi atent, nicio măsură propusă de FMI, din Mexic şi Argentina până în Malaysia, nu a avut rezultatele scontate, iar în 2012, nou-numita directoare a FMI, Christine Lagarde, a criticat politica de austeritate adoptată de

---

15 Dan Diaconescu, ziarist, prezentator de televiziune şi om politic, preşedinte al Partidului Poporului Dan Diaconescu, partid care la alegerile parlamentare din 2012 a obţinut 68 de mandate de parlamentar. în 2015, a fost condamnat definitiv la 5 ani şi 6 luni de închisoare pentru şantaj şi luare de mită.

predecesorul ei, Dominique Strauss-Kahn, pentru depăşirea crizei din 2008 – 2012. De fapt, în februarie 2013, când eram preşedintele Comisiei de Buget-Finanţe din Camera Deputaţilor, am şi spus acest lucru la întâlnirea cu Misiunea Fondului, dând ca exemple de măsuri greşite reducerile de salarii cu 25%, creşterea TVA la 24% şi impozitarea pensiilor, decizii extreme luate de Guvernul Boc în 2010, la propunerea/ sugestia FMI. Aceste măsuri au redus dramatic consumul populaţiei, au determinat creştereevaziunii fiscale şi au falimentat sute de mii de firme/societăţi.

Red.: Ţin minte că atunci şeful Misiunii a avut o reacţie foarte dură la adresa dumneavoastră şi a cerut ca presa să părăsească sala, iar discuţiile să continue cu uşile închise.

D.R.R.: Cea mai dură reacţie au avut-o unii jurnalişti, care au scris că „un politician controversat a jignit Misiunea FMI, care a venit în România să ne ajute".

Red.: Când aţi vorbit de condiţiile „oneroase" puse de FMI ţării noastre în 1999, aţi afirmat că în acel an a existat riscul pentru România să intre în „incapacitate de plată" sau „încetare de plăţi". Puteţi să detaliaţi acest aspect?

D.R.R.: într-adevăr, la începutul anului 1999, România era în „încetare de plăţi" – v-am dat termenul consacrat. La vremea aceea, ministru de finanţe era Traian Remeş, iar prim-ministru, Radu Vasile. Atunci a fost un alt moment de ruptură între membrii Biroului Politic Central al PNL. Dinu Patriciu şi o parte dintre membrii BPC (nucleul dur, cum era denumit) au susţinut propunerea FMI de-a introduce şi în România un „consiliu monetar", ca în Bulgaria, pentru a depăşi „perioada de criză". Patriciu a fost întotdeauna adeptul „tăierii cozii câinelui dintr-o lovitură", şi nu a deciziilor „lălăite", precum cele luate de Guvernul Văcăroiu în domeniul privatizării. Practic, „consiliul monetar" prelua principalele atribuţii ale Băncii Centrale şi „lega" moneda naţională (leul) de o altă valută (dolar, marcă, euro), numită „moneda de rezervă". În Bulgaria, moneda naţională, leva, fusese „legată" de marca germană şi fluctua odată cu aceasta. Principalele avantaje ale „consiliului monetar" ar fi fost stimularea investiţiilor străine, reducerea drastică a inflaţiei şi redresarea balanţei de plăţi externe. Dar, în acelaşi timp, „consiliul monetar" limitează posibilitatea Băncii Naţionale de a emite monedă, deficitul de cont curent nu poate fi „reglat" din curs şi, cel mai important, puterea de cumpărare şi

nivelul de trai al populaţiei scad dramatic (în Bulgaria anului 1999, puterea de cumpărare a populaţiei se redusese cu aproape 50%). Remeş, susţinut de Valeriu Stoica şi de Mugur Isărescu, a respins ideea instituirii în România a „consiliului monetar".

Red.: Dv. de ce parte aţi fost atunci?

D.R.R.: I-am susţinut fără rezerve pe Remeş şi Stoica, împotriva ideii lui Patriciu.

Red.: Aţi fost destul de oscilant între Valeriu Stoica şi Dinu Patriciu…

D.R.R.: într-o democraţie, un om politic trebuie să ia decizii cu propria-i minte şi abia după aceea să respecte „disciplina de partid". Aşa a fost şi când l-am susţinut pe Valeriu Stoica în hotărârea cu „consiliul monetar" sau în decizia de alianţă cu Traian Băsescu şi PD, împotriva părerilor lui Dinu Patriciu. Evident, sunt subiectiv, dar cred şi azi că am procedat corect.

Naşterea Alianţei DA şi drumul spre „dragă Stolo".

În octombrie 2002, mă aflam la Hunedoara ca deputat al acestui judeţ şi responsabil desemnat de Biroul Politic Central pentru coordonarea activităţii organizaţiei PNL Hunedoara. Cu acest prilej, participam la *Ziua Mărmurarului*, care avea loc în fiecare an la Simeria, eveniment organizat de SC Marmosim, patronată de Adrian Videanu şi al cărei director la acea dată era Gheorghe Pogea, preşedinte al organizaţiei PD Hunedoara, viitorul ministru de finanţe în guvernarea Boc.

De câte ori mergeam în Hunedoara, mă cazam la pensiunea Maria, o pensiune cu patru apartamente, foarte frumoasă şi discretă, la numai 15 km de Deva.

Dimineaţa, la micul dejun, m-am întâlnit cu Traian Băsescu; se cazase şi el la aceeaşi pensiune. Ne cunoşteam din perioada 1996 – 1997, când am făcut parte din Guvernul Ciorbea, iar apoi ne mai întâlniserăm cu diverse ocazii politice. Am aflat atunci că Traian Băsescu se deplasase la Hunedoara pentru aceeaşi festivitate; tocmai fusese ales cu un an în urmă preşedinte al Partidului Democrat, înlocuindu-l pe Petre Roman. Bineînţeles că la micul dejun am discutat chestiuni politice. Ne-am întrebat ce facem cu acest PSD, care ajunsese la peste 50%; un partid-stat, care acaparase toată puterea (Ion Iliescu, preşedintele României; Adrian Năstase, prim-ministru; preşedinţii Senatului şi Camerei Deputaţilor, tot din partea PSD), plus un PRM

care avea cam 25%, iar cele două partide de opoziţie, PNL şi PD, nu depăşeau la acea dată 15% (PNL, 7 – 8%; PD, în jur de 6 – 7%).

În timpul discuţiilor de la micul dejun, Traian Băsescu a reiterat propunerea unei alianţe, în care cele două partide, PNL şi PD, să-şi facă un program comun de luptă împotriva PSD, program unitar şi coerent, declarându-mi tranşant:

— Nu vă bucuraţi că acum Adrian Năstase mă f… doar pe mine. Atenţie, când va termina cu mine şi cu PD, vă va lua pe voi şi-o să vedeţi că nu mai rămâne nimic nici din voi. Nu va mai rămâne nimic în politică; va fi un partid-stat, cu o opoziţie firavă. PRM merge mereu în siajul PSD, iar UDMR este întotdeauna cu cei de la putere. Cel mai bun lucru ar fi să ne aliem. Nu spun că această alianţă va răsturna PSD de la guvernare, dar va fi mult mai vizibilă, mai puternică în ultimă instanţă, iar în parlament PSD nu va mai putea să-şi facă toate mendrele.

A continuat:

— De ce nu vrea Stolojan să ne aliem, să ducem această luptă comună împotriva PSD? Este atât de obligat lui Iliescu pentru că l-a numit prim-ministru, încât refuză orice alianţă cu PD?

Am continuat să-l privesc lung, sfârşind prin a-l întreba:

— Tu chiar nu ştii? Stolojan are două marote: prima este Isărescu; i-a promis în 2000 că nu candidează la preşedinţie, apoi a candidat împotriva lui, împărţind voturile dreptei şi împiedicându-l să ajungă în turul doi. A doua marotă eşti tu.

— Eu?! De ce?

— Cum de ce? Foarte simplu: pentru că Stolojan spune că, în perioada când a fost la Banca Mondială, tot timpul ai apelat la el, i-ai cerut sfaturi, i-ai telefonat şi el te-a ajutat cât a putut, iar tu, în 2000, în cursul alegerilor, când candida la preşedinţie, ai afirmat că a fost „un simplu birocrat", un „funcţionăraş" la Banca Mondială. Nu-ţi poate ierta această jignire.

Stupefiat, Băsescu s-a uitat lung la mine:

— Omul ăsta chiar nu înţelege ce înseamnă politica?! Pe vremea aceea, eu sprijineam campania lui Petre Roman, care candida la preşedinţie, trebuia să spun ceva rău despre ceilalţi. Ce puteam face, să-l laud pe Stolojan?

— Nu trebuia să-l lauzi neapărat, dar Stolojan este foarte ferm în această privinţă: „Un om pe care eu l-am ajutat, iar el mă înjură pe urmă, nu mai merită atenţia mea".

Am început o discuţie în contradictoriu despre această poziţie a lui Traian Băsescu în campania prezidenţială din 2000, justificată, într-un fel, de acesta prin faptul că fiecare trebuia să-şi apere partidul şi candidatul la preşedinţie şi să lupte pentru ascensiunea acestuia. Încercam să-l lămuresc pe Băsescu, să-l fac să înţeleagă sau măcar să accepte că nu are dreptate, şi chiar de-ar avea dreptate în unele privinţe, să fie sigur că Stolojan nu înţelege politica la modul cum o practica el, Traian Băsescu (acum, te înjură, iar a doua zi spune că a glumit şi că nu trebuie să te superi pentru asta).

— Stolojan nu poate să-ţi ierte acest lucru. Trebuie să ai o explicaţie cu el între patru ochi şi să-i explici ce motive ai avut.

— L-am sunat de câteva ori la telefon şi nu mi-a răspuns. Cum dracu' să dau de el?! Dacă nu vrea să vorbească cu mine, eu ce să-i fac?

— Uite, i-am propus, luni dimineaţă, la ora zece, avem şedinţă de Birou Politic, la care analizăm programul săptămânii în curs. Eu şi Stolojan ne întâlnim mult mai devreme, pe la 8.30 – 9.00. El vine întotdeauna la ora opt, citeşte presa, după care stăm de vorbă despre orice altceva, în afară de politică; discutăm despre economie, despre turism, despre hoteluri, cum ne merge fiecăruia, care-i gradul de ocupare al hotelului, ce venituri, ce cheltuieli şi ce perspective avem în activitatea de turism, în care suntem implicaţi amândoi. Uite ce-ţi propun: vino într-o luni pe la 8.00 – 8.30 la partid şi sigur îl vei găsi pe Stolojan acolo. În condiţiile în care te vei întâlni cu el, nu va refuza o discuţie cu tine. Explică-i tot ceea ce mi-ai spus mie acum. Va înţelege. Stolojan este un tip destul de rezonabil. Dar repet: nu va uita curând faptul că l-ai jignit atunci. Încearcă să-i spui că nu ai făcut-o cu duşmănie, ci a fost o strategie de partid, că tu trebuia să-l susţii pe Petre Roman şi nu puteai să-l lauzi pe el, care era contracandidatul lui Roman.

— Bine, aşa voi face. Vin luni dimineaţă.

— Nu, i-am răspuns, nu-i bine lunea asta, că-i plecat în nordul Moldovei şi vine abia luni. Vino lunea viitoare.

Am terminat micul dejun şi am plecat împreună la *Ziua Mărmurarului*.

*

* * *

Peste două săptămâni, într-o zi de luni, când am ajuns la partid, în curtea PNL din strada Aviatorilor era o maşină cu număr de la

Primăria Capitalei. L-am întrebat pe portar:

— Cine a venit?

— Ooo! Domnul primar general Traian Băsescu; este la domnul Stolojan de peste o oră.

Am înţeles că sfatul meu dăduse roade: Stolojan acceptase discuţia. Am aşteptat în hol. La ora zece, când trebuia să înceapă şedinţa (Stolojan nu admitea nicio întârziere), holul era plin de membrii BPC şi de invitaţi, iar în biroul preşedintelui partidului, cei doi încă mai discutau. Toată lumea se întreba ce s-a întâmplat cu Stolojan.

Raluca Tătărcan, care era secretara lui Stolojan, a venit şi ne-a spus:

— Domnul preşedinte este sus în birou şi discută cu domnul primar general Traian Băsescu de două ore.

Pe la ora 10.30 a coborât Traian Băsescu; a dat mâna cu toţi, râzând jovial, aşa cum îi era felul, când avea un interes. Când a ajuns la mine, mi-a întins mâna prietenește:

— Salut? Ce mai faci?

Eu îl întreb:

— E bine?

— E bine – mi-a răspuns şi mi-a făcut un semn cu ochiul; cu ochiul acela cu care făcea de obicei.

A urmat apoi şedinţa conducerii PNL, la sfârşitul căreia Stolojan a început să ne explice că are o ofertă din partea PD: o alianţă cu PNL, pentru o luptă comună împotriva PSD; o coordonare a celor două partide atât în Senat, cât şi în Camera Deputaţilor.

De data aceasta, dezbaterea a dus la concluzia că este bine să ne aliem cu PD, să ducem în comun lupta împotriva PSD. Când Stolojan a văzut că toţi suntem de acord, a mai avut o condiţie de pus:

— Da, dar această alianţă să înceapă de jos în sus.

— Cum? am întrebat noi nedumeriţi.

— Foarte bine, ne-a răspuns. Pentru că la fiecare judeţ sunt anumite disensiuni, ba chiar animozităţi între PNL şi PD, ar fi bine ca acest protocol să-l semneze întâi filialele judeţene.

Părea un lucru normal şi corect – de altfel, întregul Birou Politic fusese de acord – în practică însă, ştiam că va fi mult prea greu de realizat: trebuiau 41 de înţelegeri şi tot atâtea protocoale semnate. Înainte de a lua o decizie fermă, am convenit s-o discutăm în grupurile parlamentare şi în cadrul organelor de conducere ale partidului.

Majoritatea membrilor conducerii partidului au fost de acord cu semnarea protocolului de alianţă cu PD, cu condiţia pusă de Stolojan ca acest protocol să fie aplicat în teritoriu mai întâi, deci de jos în sus, şi abia după ce va fi fost semnat de toţi preşedinţii de organizaţii, să se fi semnat la nivel central.

Trecuseră două luni de la această discuţie, dar în teritoriu nu se semnase niciun protocol. Toată lumea era de acord cu el, în principiu, dar în cadrul negocierilor cu conducerile PD din teritoriu, toţi aveau rezerve foarte mari şi toţi amânau semnarea protocolului: cum să faci protocolul, pe ce baze, şi la ce paritate? PNL, de la venirea lui Stolojan la conducere, începuse deja să stea mult mai bine în sondaje, devenise un partid unit, cu încredere în potenţialul lui de creştere, care atrăgea oameni de valoare, în timp ce în PD începuse de ceva timp migraţia către PSD la toate nivelurile: de la simpli membri la consilieri locali, judeţeni, viceprimări, primari, deputaţi şi senatori.

Fiind printre iniţiatorii acestei alianţe, am decis să sparg gheaţa şi să semnăm primii la Hunedoara protocolul cu Partidul Democrat. Acest lucru s-a întâmplat pe 22 sau 23 decembrie 2002; eu şi cu Mircea Molor am semnat din partea PNL, iar din partea PD, Gheorghe Pogea, ca preşedinte de filială şi Gheorghe Barbu, ca deputat PD de Hunedoara şi coordonator al judeţului din partea conducerii centrale a PD.

Gheaţa fusese spartă. Apoi, în primele luni ale anului 2003, până prin luna mai, majoritatea organizaţiilor au semnat acel protocol. Câteva judeţe refuzau cu îndârjire, aducând tot felul de argumente împotrivă. În perioada verii anului 2003, cei doi lideri, Traian Băsescu şi Teodor Stolojan, au mers împreună la judeţele care nu semnaseră şi au mediat divergenţele între cele două partide, astfel că, la începutul sesiunii parlamentare din toamnă, erau semnate toate acordurile. Au urmat apoi sondaje de opinie, care au stabilit paritatea de 3 la 1 în favoarea PNL şi astfel, pe 29 septembrie 2003, protocolul a fost înregistrat la tribunal.

*

* * *

De-a lungul anului 2003, mai mulţi lideri ai PD trecuseră deja la PSD: Bogdan Duvăz, Alexandru Sasu, Cristian Dumitrescu. Iar, dacă este să dăm crezare vorbelor şi dacă negocierile ar mai fi durat, s-ar fi putut să treacă la PSD şi Radu Berceanu.

Oficializarea protocolului de alianţă dintre PNL şi PD a fost primită cu un val de simpatie la nivelul întregii ţări, consemnând *Alianţa DA* – Alianţa Dreptate şi Adevăr – ca o nouă forţă pe scena politică, forţă care să se opună cu sorţi de izbândă PSD.

În contextul în care, la începutul anului 2004, odată cu demisia lui Petre Roman din PD şi după ce mulţi parlamentari democraţi plecaseră la alte partide parlamentare (PD nu mai avea nici măcar grup parlamentar la Senat), semnarea protocolului de alianţă cu PNL a fost un adevărat balon de oxigen pentru Traian Băsescu şi partidul său! Aşa au început drumul spre victorie al Alianţei DA şi câştigarea preşedinţiei de către Traian Băsescu.

Ceea ce nu ştiam atunci şi am aflat mult mai târziu de la un fost consilier prezidenţial este că în vara lui 2004, după câştigarea alegerilor locale, Traian Băsescu, aflat în faţa câtorva lideri PD, le-a spus acestora să se gândească la un proiect de absorbţie a PNL de către PD. Pare greu de crezut astăzi că-n vara lui 2004, când aveam o speranţă mică să câştigăm alegerile parlamentare şi, cu atât mai puţin, preşedinţia în faţa lui Adrian Năstase, care în toate sondajele era mult peste oricare dintre liderii Alianţei DA, Băsescu să se fi gândit la absorbţia PNL, partidul care îl ajutase să treacă peste cea mai dificilă perioadă din cariera sa politică, partidul care, practic, îl salvase de la dezastru şi de la puşcărie; dosarul Flota era pe rol, iar prejudiciul la acea dată nu era zero, aşa cum s-a stabilit ulterior, când Traian Băsescu ajunsese preşedintele României…

Aşa s-a făcut Alianţa DA, care a ajuns la guvernare şi, ceea ce-i mai trist, l-a adus pe Traian Băsescu la Cotroceni.

*

* * *

Mi s-a reproşat de multe ori de către colegi din PNL că am fost unul dintre principalii susţinători ai acestei alianţe, dar şi atunci, ca şi acum, după atâţia ani, cred că am avut dreptate: dincolo de atitudinea lui Băsescu după ce a ajuns preşedinte, chiar dacă Haşotti şi Stroe, dar mai ales Ludovic Orban ne avertizaseră de caracterul lui Traian Băsescu, dincolo de acest neajuns, trebuie să ne amintim că PSD cu Adrian Năstase din 2003 – 2004, înainte de alegeri, nu era acelaşi PSD de mai târziu, din perioada 2005 – 2008, când era hăituit de Traian Băsescu şi oamenii săi din „justiţia independentă". Fără Alianţa DA, PSD ar fi avut o majoritate covârşitoare la alegerile parlamentare, iar

Stolojan şi Băsescu, dacă ar fi mers la prezidenţiale separat, din partea PNL, respectiv a PD, ar fi fost zdrobiţi de Năstase fără probleme. După patru ani de guvernare (2000 – 2004), România avea un PSD foarte bine organizat, condus cu mână forte de Adrian Năstase, şi care, ajuns din nou, în 2004, la guvernare, şi cu Năstase la Cotroceni, ar fi devenit un partid dictatorial, ce ar fi eliminat orice urmă de opoziţie politică în România.

Acestea au fost considerentele mele atunci şi, încercând să fiu obiectiv, cred în continuare că am avut dreptate când am spus că Alianţa DA, în 2003, era necesară, cu toate riscurile care existau şi de care am fost atenţionaţi de către cei care îl cunoşteau bine pe Traian Băsescu.

Şi poate a fost şansa lui Traian Băsescu să ajungă la Cotroceni, poate a fost neşansa PSD şi a lui Adrian Năstase, dar, în mod cert, a fost şansa PNL să aibă, timp de patru ani, un guvern condus de Călin Popescutăriceanu, unul dintre cele mai performante guverne, în timpul căruia România a cunoscut o perioadă de prosperitate.

*

* * *

Red.: Aţi fost prieten cu Călin Popescutăriceanu şi aţi afirmat tot timpul că a lui a fost cea mai performantă guvernare, dar, la congresul din 2009, l-aţi susţinut pe Crin Antonescu.

D.R.R.: Am fost coleg şi prieten cu amândoi, dar la Congresul din 2009, în situaţia în care Călin Popescutăriceanu ar fi fost ales preşedintele PNL, după un mandat de patru ani ca prim-ministru, ar fi fost vulnerabil în faţa unui preşedinte ca Traian Băsescu, mai ales după precedentul Adrian Năstase. Nefăcând parte din guvern şi nici din conducerea PNL în perioada 2004 – 2009, Crin Antonescu nu putea fi atacat de Traian Băsescu. De fapt, după alegerea sa ca preşedinte al PNL, atacurile venite din partea presei „băsiste" la adresa sa se limitaseră la: „este foarte comod", „se trezeşte dimineaţa târziu", „pierde nopţile la pocher" – acuze puţin credibile. A urmat acea acuzaţie de colaborator al Securităţii – nume de cod: Porumbaru –, lansată de zvonistica presei băsiste, dar care a murit foarte repede; nimeni nu a crezut că „rebelul" şi „incontrolabilul" Crin Antonescu ar fi putut fi colaborator al Securităţii. Dar, din păcate pentru curăţenia morală a societăţii post decembriste, a fost o altă tentativă de denigrare, un noroi aruncat în ochii opiniei publice de o parte din

mass-media, cea lipsită de deontologie profesională.

De fapt, în perioada aceea, Crin Antonescu, foarte stăpân pe sine şi mereu preocupat de ţeluri mai înalte decât micimea diurnă a unor politicieni de proastă calitate, obişnuia să spună: „Dacă atât au găsit urât despre mine, înseamnă că… stau foarte bine".

Red.: Mai târziu a circulat şi zvonul că ar fi pierdut o sumă uriaşă la Cazinoul din Monte Carlo sau că, în perioada 2012 – 2013, cei care au fost numiţi în funcţii de PNL pierdeau intenţionat la cărţi în faţa lui Crin Antonescu, ceva de genul jocului de pocher al lui Carol al II-lea cu Malaxa şi Auschnitt.

D.R.R.: Vă pot spune în mod sigur că până în 2014 – şi cred că şi după – Crin Antonescu nu a jucat niciodată într-un cazinou; nici la Monte Carlo, nici în altă parte. Dacă a jucat pocher, a făcut-o pentru provocarea în sine, pentru a-şi dovedi cunoaşterea jocului şi stăpânirea de sine, într-un cuvânt, pentru competiţia în sine.

Red.: Aţi jucat cu el vreodată?

D.R.R.: Am jucat de mai multe ori. Eram un cerc de patru-cinci prieteni, care jucam pe sume modice – conta provocarea. E drept, într-o seară de Crăciun, Crin a câştigat suma „imensă" de 80 de lei; era foarte fericit; ne bătuse pe toţi – era cel mai bun, asta conta! Jucaţi?;

Red.: Eu? Nu. Paradoxal; deşi am fost olimpic la fizică şi matematică, deşi sunt romancier, totuşi câteva *pasiuni* nu s-au prins de mine; „nu spui care", vorba lui Nenea Iancu, dar pot afirma că pocher nu ştiu deloc. Chiar deloc!

D.R.R.: Totuşi, în *Cursa rapidă*, romanul din 1982, care mi-a plăcut atât de mult şi care m-a făcut să vă caut prietenia, personajul central, întroienit trei zile la un motel, joacă atât de bine pocher cu fostul lui profesor universitar şi turnător – dacă reţin eu bine conflictul lor încât îl dezbracă şi de haine, nu numai de bani. Replicile lor sunt precise, ca ale unor jucători înveteraţi.

Red.: Am luat meditaţii de la un prieten (prototip al acelui jucător), sub îndrumarea căruia am scris întregul fragment cu jocul de pocher nocturn, în ungherul motelului pornit deja să se prăbuşească în iazul de alături.

D.R.R.: Atunci, trebuie să vă spun – să spun şi cititorilor care nu ştiu pocher – că răspândacii care au spus despre Crin Antonescu că a fost lăsat de concurenţi să câştige au făcut o manipulare grosolană. Un jucător de talia lui Crin Antonescu nu ar admite niciodată aceasta – ca

şi la şah, şi la pocher există o anume demnitate a jocului. Bag mâna în foc pentru Crin Antonescu-jucătorul-de-pocher! Când câştiga, câştiga pe bune.

Red.: Ce păcat că nu a „câştigat" şi preşedinţia!

De la Morega din Gorj la Mizil din Mizil

Anul 2004. Gorjul era un judeţ roşu; liberalii erau complet izolaţi şi foarte puţin vizibili. La începutul anului 2004, Stolojan, preşedintele PNL, m-a întrebat ce putem face pentru organizaţia noastră din acel judeţ, organizaţie care era ca şi inexistentă. Nici PD nu o ducea mai bine, numai că la noi era mult mai rău. Cei care conduceau organizaţia judeţeană a PNL din Gorj erau nişte oameni cu foarte puţină notorietate şi credibilitate.

Nu cunoşteam pe nimeni din cadrul PNL la Gorj, nu mă ocupasem niciodată de acel judeţ. Stolojan fusese în Gorj cu câteva luni în urmă şi venise foarte nemulţumit de cum decurgeau lucrurile la organizaţia partidului de acolo.

I-am cerut un timp de gândire; de fapt, nu aveam la cine să mă gândesc. Mai fusesem la Gorj doar cu mulţi ani în urmă, pe când eram revizor contabil la Centrocoop şi verificasem Uniunea Judeţeană a Cooperativelor de Producţie, Achiziţii şi Desfacere a Mărfurilor Gorj. Mi-am adus atunci aminte de Morega, Dan Ilie Morega1; acesta lucrase în anii '80 ca

v

1 Dan Ilie Morega, om politic român, ales înainte de 1979 preşedinte al Cooperaţiei de Consum din Gorj, unitate cu care a obţinut de două ori titlul de Erou al Muncii Socialiste, fiind decorat de Nicolae Ceauşescu pentru rezultatele obţinute. În perioada 2008 – 2012 a fost deputat de Gorj ales pe listele PNL.

preşedinte al Uniunii Judeţene mai sus amintite, la care eu fusesem în control şi cu care intrasem într-un conflict major la acea vreme.

La data la care aveam nevoie de un om pentru filiala PNL Gorj, anul 2004, Morega avusese deja, după Revoluţie, un traiect sinuos, dar ascendent, prin instituţiile statului: la începutul anilor '90 lucrase ca inspector al Agenţiei Naţionale pentru Privatizare, apoi director al Agenţiei de Privatizare din Gorj, prefect al judeţului Gorj şi expert guvernamental în Corpul de Control al Ministrului Administraţiei

Publice. Trecuse prin nişte partide – greu să mi le mai amintesc pe toate; ştiam doar că atunci, în primăvara lui 2004, conducea filiala Gorj PNL-Câmpeanu, după câte îmi amintesc, şi avea rezultate notabile.

I-am vorbit lui Stolojan de Morega; i-am spus că era un om muncitor, un bun organizator şi că ar fi putut fi omul de care aveam nevoie să organizeze filiala PNL Gorj în acea perioadă. După câteva zile, Stolojan mă cheamă la el:

— Ăsta-i comunist rău de tot; a fost Erou al Muncii Socialiste în vremea lui Ceauşescu.

M-am uitat lung la Stolojan:

— Domn preşedinte, Morega a fost muncitor de când îl ştiu; ambiţios şi foarte bun organizator. Evident că era foarte dur cu oamenii şi chiar răutăcios. N-a fost niciodată iubit de oameni, însă rezultate a avut tot timpul. În toate funcţiile pe care le-a avut, rezultatele lui au fost bune; dacă ar mai fi fost preşedinte de cooperaţie acum, Morega ar fi ajuns Erou al Muncii Capitaliste. Dar nu vă pot spune dacă mai este sau nu comunist; acolo, în Gorj, este greu să găseşti liberali; Gorjul este un judeţ de stânga, unde liberalismul este o floare rară. N-ai cum să găseşti un liberal autentic, să-l pui preşedintele filialei şi să aibă şi rezultate.

Aşa se face că, la alegerile locale din acel an, am mers cu organizaţia pe care o aveam acolo, condusă de Gheorghe Grivei. Am obţinut patru consilieri judeţeni. S-a făcut o alianţă PNL-PD (care mersese pe liste separate), PRM şi toate partidele care mai erau acolo împotriva PSD. Au stabilit cu toţii să-l voteze pe Morega preşedinte al Consiliului judeţean. A fost şi un episod amuzant, când toţi cei patru consilieri ai PNL au mers la mănăstire, la Lainici, şi au jurat cu mâna pe Biblie că-i dau voturile lui Morega. În ziua alegerilor pentru preşedinţia Consiliului Judeţean Gorj, toţi cei patru consilieri ai PNL, în frunte cu Gheorghe Grivei, au dat voturile PSD şi a ieşit preşedinte al Consiliului Judeţean Nicolae Mischie. Când a aflat asta, Stolojan i-a dat pe toţi afară şi m-a întrebat încă o dată:

— Crezi că Morega ăsta al tău este de încredere şi va face treabă?

— Nu ştiu cât de încredere poate să fie Morega; este un om de afaceri, în primul rând, dar uite câţi consilieri a obţinut cu partidul său (PNL-Câmpeanu). Putea să fie preşedintele Consiliului Judeţean dacă nu-l trădau liberalii.

— Este în stare, la toamnă, să obţină măcar un deputat şi un senator?

— Eu cred că da!

Cu această condiţie am stabilit cu Stolojan să-l numim pe Morega preşedinte interimar la filiala PNL Gorj, acesta urmând să transfere la PNL şi o parte dintre consilierii, primarii şi viceprimării de la alte partide pe care îi cunoştea.

După două luni, când a mers din nou în Gorj, Stolojan a rămas încântat de modul în care s-a prezentat organizaţia judeţeană PNL sub conducerea noului preşedinte.

Adevărul este că Morega era un bun organizator şi înfiinţase organizaţii liberale în toate comunele judeţului. De asemenea.

PNL cooptase un număr semnificativ de primari, viceprimări şi consilieri de la alte partide, întărind organizaţia judeţeană.

*

* * *

Interesant este că eu îl cunoşteam pe Morega din 1983, după ce luase titlul de Erou al Muncii Socialiste. Trei ani la rând, fusese fruntaş pe ramură, iar în al patrulea an, a primit titlul de Erou al Muncii Socialiste.

Vara, Ion Smedescu,[16] directorul meu de la Centrocoop, m-a trimis la Gorj, recomandându-mi în mod expres să verific modul în care Morega a realizat indicatorii pentru care primise titlul de Erou al Muncii Socialiste. Am plecat cu încă un coleg la Târgu Jiu, unde am fost primiţi de Morega, preşedintele cooperaţiei, într-un birou spaţios, cu pereţii tapisaţi cu premiile şi ordinele obţinute de UJCC Gorj în ultimii patru ani. La loc de frunte era Ordinul de Erou al Muncii Socialiste înmânat de Nicolae Ceauşescu cooperaţiei din Gorj.

Omul era lipsit de modestie; ştia să-şi etaleze cu mândrie faptele şi rezultatele, autoapreciindu-se foarte mult.

Cât am stat de vorbă cu el, Morega ne-a prezentat cu emfază situaţia din anul când a venit el la conducerea cooperaţiei din judeţul Gorj, aceasta fiind pe locul 38 dintre cele 41 de judeţe ale României. În anul următor, ajunsese pe locul trei, iar în ultimii ani, luase mereu

---

[16] Ion Smedescu (1924-2008), profesor universitar doctor, preşedinte fondator şi rector al Universităţii Româno-Americane (1992-2008); director Centrocoop (1977-1990).

locul întâi.

Ne-am retras în biroul pus la dispoziţie, am luat situaţiile statistice cu indicatorii şi am început să ne facem treaba. Cei mai importanţi indicatori pe care trebuia să-i îndeplinească un judeţ la vremea aceea erau exporturile şi investiţiile.

Media pe ţară la realizarea exporturilor în cooperaţie era de 92, 3%După indicatorii raportaţi, Morega realizase exportul în proporţie de 400%. Indicatorul realizat la investiţii era de 111%; ponderea punctajului, evident, venea de la realizarea exportului, în principal, şi de la investiţii, în secundar. Mi-am închipuit că ceva nu-i în ordine şi am început să verific exporturile. Timp de două săptămâni, am luat contractele, facturile şi livrările la export, atât în cantităţi fizice, cât şi în valută. După două săptămâni, timp în care am „lins" mii de pagini din sute de contracte şi am verificat sute de facturi prin care se încasaseră banii pe marfa exportată, am constatat cu oarecare surpriză că, într-adevăr, judeţul Gorj făcuse exportul corect şi cu depăşirile extraordinare, care se evidenţiau şi în realizarea şi depăşirea indicatorilor, aproximativ 400%. Ceea ce nu ştiam atunci era că ministrul comerţului exterior de la acea vreme provenea din Gorj, iar Morega obţinea de la el contracte la export pe două domenii în care Gorjul excela: livrări de fructe de pădure şi livrări de ciuperci, prin contracte foarte avantajoase, cu un curs de revenire leu-dolar foarte bun.

În timpul celor două săptămâni, cât am verificat miile de acte, ori de câte ori mă întâlnea prin sediul cooperaţiei, Morega mă întreba maliţios:

— Ce faceţi, controlaţi, controlaţi?

— Controlăm, ce să facem? Pentru asta suntem trimişi aici.

— Ei, foarte bine, foarte bine! Vedeţi, dacă găsiţi ceva nereguli, să mă anunţaţi şi pe mine…

Îi simţeam ironia de fiecare dată în glas. Morega era foarte muncitor: în fiecare zi, la ora şase dimineaţa era în autobază şi verifica şoferii şi întregul parc auto al cooperaţiei. Ne povestise cineva că dimineaţa Morega mergea la autobază, unde şoferii îl aşteptau lângă maşini cu capota ridicată; el le verifica foile de parcurs, iar dacă găsea vreo neregulă, sancţiona şoferul cu 5 – 10% din salariu. Dădea sancţiuni foarte aspre pentru cea mai mică neregulă pe care o constata; era, practic, un dictator, spaima întregului judeţ. Cei de acolo

îl porecliseră Baiazid.

După două săptămâni de control, mi-am dat seama că nu aveam nicio şansă să găsesc ceva nereguli la livrările la export şi am abandonat verificarea acestui indicator – prea era în regulă totul.

Săptămâna următoare, am luat o maşină de la parcul auto şi am plecat pe teren cu lista investiţiilor în mână, să verific măcar o parte dintre ele la faţa locului, să mă asigur că procesele-verbale de recepţie întocmite la 31 decembrie erau reale.

Am mers mai întâi la Baia de Fier, care raportase darea în folosinţă, la 31 decembrie trecut, a unei brutării.

La sediul cooperativei, i-am cerut şefului contabil să-mi prezinte „primul raport de fabricaţie a pâinii".

— Care brutărie?! s-a mirat acesta. Clădirea este încă „la roşu", cuptoarele nu sunt gata, iar utilajele nu au fost achiziţionate. Sperăm ca prin octombrie să o dăm în folosinţă.

Am tăiat investiţia de pe listă, cu punctajul aferent, şi am plecat mai departe, la Polovragi, să vedem magazinul universal inaugurat cu şase luni în urmă, la 31 decembrie, anul precedent, conform raportului.

La sediul cooperativei, am solicitat „primul monetar" pentru depunerea încasărilor din vânzarea mărfurilor.

— Ce magazin?! Este abia în construcţie; nu are nici măcar acoperiş.

Am făcut un proces-verbal de constatare şi am mai tăiat o investiţie de pe listă.

În trei zile, am constatat 11 investiţii raportate fictiv – ca realizate la 31 decembrie –, diminuând procentul de realizare a indicatorului de investiţii de la 111% la 85%.

În următoarele două zile, am consemnat toate aspectele constatate într-un proces-verbal de revizie, l-am înregistrat şi am plecat direct la Bucureşti, unde am prezentat totul directorului Ion Smedescu, spunându-i:

— Morega are raportări fictive!

— Cum aşa?!

— Am totul aici – i-am arătat eu dosarul. îi dăm jos raportările la investiţii şi nu mai este pe locul întâi al treilea an consecutiv; pierde Ordinul de Erou al Muncii Socialiste. Pentru anul trecut, locul întâi pe ţară revine judeţului Neamţ, aşa-i corect.

Smedescu s-a uitat lung la mine:

— Măi băiete, tu eşti sigur pe toate acestea?

— Sigur! am răspuns eu.

— Măi, fii atent: trebuie să-l informez pe tovarăşul Mizil[17]. Îţi dai seama ce se întâmplă dacă nu-i adevărat? Ne dă afară pe amândoi.

— Tovarăşe director, totul este real. Am documente. Am făcut până şi fotografii la investiţiile pe care le-a raportat ca realizate la 31 decembrie, iar ele abia sunt în faza de construcţie, după şase luni.

— Bine, încerc să vorbesc cu tovarăşul Mizil.

A doua zi mă cheamă Smedescu:

— Am prezentat dosarul tovarăşului Mizil; rămâne să vedem ce decizie va lua.

După o săptămână, Smedescu mă cheamă la el:

— Tovarăşul Mizil spune că nu este încântat de asta; zice că nu trebuie să facem atâtea valuri pentru Morega ăsta de la Gorj.

— Aşa, şi eu ce să fac acum? întreb.

— Păi zice că trebuie să modifici procesul-verbal.

— Cum să-l modific?! sar eu în sus.

— Laşi doar verificarea exportului, verificarea achiziţiilor, verificarea indicatorilor privind vânzarea mărfurilor şi treci peste indicatorul de investiţii.

— Cum să fac asta?! Păi am stat acolo o lună, am muncit zi şi noapte pentru aceste constatări şi acum să renunţ la toată munca?!

— Asta a zis tovarăşul Mizil. Tu du-te în birou şi te mai gândeşte; vezi ce poţi să faci.

M-am întors în birou – fierbeam. Colegii m-au întrebat ce am. Le-am povestit.

— Hei, hei, hei! a izbucnit nea Fănică, un coleg vrâncean, din Ţifeşti; voiai să faci tu România Mare după ce-au ciuntit-o alţii… Las-o, măi băiete, aşa cum a fost, că tot n-o să îndrepţi tu lucrurile acum.

Supărat e puţin zis – eram cu nervii la pământ.

După două zile, mă cheamă iar Smedescu la el:

— Măi, te-ai apucat să schimbi procesul-verbal? Schimbă

---

[17] Paul Niculescu-Mizil (1923-2008), licjer comunist, membru al CPEx, al PCR (1965-1989). Ministru al educaţiei şi învăţământului (1972-1976), ministru al finanţelor (1978-1981), preşedintele Centrocoop (1981-1989). După 1989 a fost arestat, judecat şi condamnat ca membru al lotului CPEx, pentru votul dat în CPEx, împotriva manifestărilor de la Bucureşti şi Timişoara.

paginile acelea, în care te referi la investiţii. Scoate-le din procesul-verbal.

— Tovarăşe director, eu nu fac asta!

— Mă, tu nu auzi? Tovarăşul Mizil a spus. Capitolul cu investiţii dispare din procesul-verbal!

Simţeam că turbez:

— Am muncit pentru capitolul acela o lună, zi şi noapte. E toată munca mea acolo. Nu fac aşa ceva!

Luasem foc de-a binelea; nu puteam admite un asemenea compromis.

La sfârşitul programului, secretara m-a anunţat:

— Tovarăşul Mizil te-a convocat mâine-dimineaţă, la ora opt, la dânsul cu dosarul „Gorjului".

A doua zi dimineaţă, la costum, cravată, aranjat, bărbierit, cu Gorjul subsuoară, m-am dus la preşedinte; mă aştepta în cabinet.

— Ia zi, Ruşanule, ce probleme sunt la Gorj?

— Tovarăşe Mizil, vreau să vă informez că investiţiile raportate de Gorj sunt reale în proporţie de 85%. Deşi a raportat 111%, practic, din documente reiese că a realizat doar 85%.

— Aşa! Şi ce-i cu asta?

— În aceste condiţii, nerealizând indicatorul la investiţii, i se scade punctajul.

— Ce punctaj, mă?

— Punctajul pentru care a luat locul întâi pe „ramură".

— Da, şi?!

— Păi, dacă i se scade, nu mai poate lua locul întâi pe „ramură"; ar trebui să treacă pe locul trei.

— Şi?!

— Dacă trece pe locul trei, nu mai este fruntaş pe „ramură" trei ani consecutiv.

— Şi, ce-i cu asta? N-o să mai fie fruntaş un an…

— Da, dar înseamnă că a primit titlul de Erou al Muncii Socialiste fără să îndeplinească condiţiile, să fie trei ani consecutivi fruntaş pe „ramură". Morega are raportări fictive.

Mizil a început să se dumirească. Sfra uitat lung la mine pe deasupra ochelarilor:

— Mă, tu ştii cum se dă titlul de Erou al Muncii Socialiste?

— Ştiu, tovarăşe Mizil, prin decret prezidenţial.

— Aşa! Şi ştii cine semnează decretul prezidenţial?

— Tovarăşul Ceauşescu, tovarăşe Mizil.

— Mă Ruşanule mă, şi tu crezi că eu pot să mă duc acum la tovarăşul Ceauşescu şi să-i spun că trebuie să semneze un alt decret, că nebunul ăsta al tău de la Gorj a raportat fictiv investiţiile?! Ce să-i spun?! „Tovarăşe Ceauşescu, am un nebun care a raportat investiţii fictive; anulaţi-i decretul şi semnaţi un altul…" Tu chiar crezi că pot să mă duc la tovarăşul Ceauşescu şi să-i spun asta?!

— Da, tovarăşe Mizil, dumneavoastră puteţi.

— Atunci, eşti un prost dacă tu crezi asta; ieşi afară!

Mi se urcase tot sângele în cap; nu mă mai făcuse nimeni prost în faţă; m-am uitat lung la el şi eram gata să izbucnesc. Mizil se uita şi el la mine fix şi s-a ridicat în picioare; se înroşise tot.

— Ruşanule, ieşi afară, că eşti prost rău, mă! Dosarele lasă-le aici; răspund eu pentru ele.

Mi-a luat dosarele şi le-a închis în fişet. A încuiat fişetul cu cheia şi s-a întors iar către mine:

— Pleacă afară acum, eşti prost rău de tot!

M-am dus înapoi în birou; eram negru la faţă; nu puteam să vorbesc.

După vreo două zile, colegii aflaseră ce mi s-a întâmplat; simţeam din privirile lor că ştiau. Eu – să intru în pământ. Smedescu m-a chemat la el:

— Ei, cum te-ai descurcat cu tovarăşul Mizil?

— M-a făcut prost.

— Bine ţi-a făcut! Păi cum crezi tu că se putea duce el la Ceauşescu?!

— Păi de ce să nu poată?! E normal să se ducă dacă ăla a minţit.

Nu ştiam de ce nu putea să se ducă.

Aveam să aflu mult mai târziu, după Revoluţie…

*

* * *

A doua mea întrevedere cu Paul Niculescu-Mizil a fost în 2000, pe când eram preşedintele Eximbank, banca de importexport a României.

Într-o zi, m-a anunţat secretara:

— Vă caută un domn Paul Niculescu de la Mizil.

— Poate Paul Niculescu-Mizil, o întreb eu mirat.

— Aşa o fi, domn preşedinte… da eu am înţeles că-i din Mizil.

— Dă-mi-l la telefon.

Era, într-adevăr, Paul Niculescu-Mizil:

— Ce faceţi, domn preşedinte?

Acelaşi om calm, ponderat. Ne-am salutat cu cordialitate.

— Mă Ruşanule mă, aş vrea să vin până la tine. Poţi să mă primeşti în audienţă?

— Domnu' Mizil, vă aştept oricând.

— Uite, mâine ai putea? Ai o fereastră liberă?

— Domnu' Mizil, când puteţi dumneavoastră.

— Mâine, la ora douăsprezece?

— Mâine, la ora douăsprezece vă aştept, domnu' Mizil.

A fost punctual – acelaşi de pe vremuri; doar trecut printr-o revoluţie, una care îl vizase direct, cu trei ani de puşcărie, ca fost membru al CPEx.

Mi-a spus că înfiinţase o fundaţie, care sprijinea copiii din Basarabia. M-a întrebat dacă Eximbank poate sponsoriza un număr de manuale în limba română pentru elevii de peste Prut. Sigur că ideea mi-a mers la suflet; încă reverbera în noi amintirea Podului de flori din primăvara lui 1990, deşi florile începuseră să se ofilească…

Am mai stat şi am discutat multe lucruri: despre Revoluţie, dar şi despre episodul cu Morega.

— Mă Ruşanule, ştii de ce m-a schimbat pe mine Ceauşescu în 1981? Am fost singurul care am avut curajul să mă duc la el şi să-i spun că România intrase în încetare de plăţi. Pentru nerespectarea drepturilor omului în ţara noastră, creditorii externi hotărâseră să nu mai amâne plata creditelor ajunse la scadenţă şi România să le achite imediat.[18] Era prim-ministru Ilie Verdeţ; eu eram ministru de

---

[18] Atunci, ca şi acum, economia mergea mână în mână cu politica, în orice ţară democrată, economicul primează în faţa politicului. în regimurile autoritare, este invers: politicul primează în faţa economicului, ca în România ultimilor ani. Această inversare a priorităţilor nu a fost în niciun caz în favoarea României; a fost în favoarea... altora! în vizitele oficiale ale şefilor de stat sau ale prim-miniştrilor, delegaţiile sunt formate în proporţie de 80% din oameni de afaceri, care, de cele mai multe ori, sponsorizează şi vizita respectivă, iar şeful statului sau prim-ministrul îi sprijină pe oamenii de afaceri să încheie contracte economice avantajoase pentru firmele lor. Doar noi credem că între politic şi economic există un „conflict de interese", pe când cei „de afară", mai deştepţi şi

finanţe. Prim-ministrul nu avusese curajul să-i dea vestea aceasta. Şi dacă Verdeţ nu s-a dus, trebuia s-o fac eu. Atunci, Ceauşescu a luat hotărârea aceea dementă: să achităm cu orice sacrificiu toate creditele externe, altfel, România ar fi trebuit să intre în încetare de plăţi. Asta era în 1981. Ceauşescu m-a schimbat din funcţia de ministru al finanţelor; m-a pus la dispoziţia partidului. Abia peste vreo şase luni, m-a numit preşedinte la cooperaţie. Tu crezi că, din ministru de finanţe, preşedinte la cooperaţie era o promovare? Fusese „răsplata" pentru curajul de a-i da vestea proastă. Îmi lăsase doar funcţia politică. Dar asta a fost… Iar tu, la nici doi ani, veneai la mine şi-mi spuneai să mă duc iar la Ceauşescu să-i spun să anuleze un decret prezidenţial, pe motiv că Gorjul făcuse raportări false. Chiar crezi că aş fi putut să fac acest lucru?!

— Nu ştiam, domnu' Mizil, de unde să ştiu?!

— Ăsta a fost contextul… Te-ai supărat rău pe mine…

— M-aţi făcut prost, domn preşedinte…

— Dacă ai ajuns preşedinte de bancă… înseamnă că am greşit eu. Iar după ce ai aflat şi amănuntele pe care ţi le-am spus mai înainte, cred că ţi-a trecut supărarea.

Am mai discutat despre Revoluţie, despre politică, despre cooperaţie, dar şi despre alte aspecte: despre fiica sa, Donca, fosta mare iubire a lui Nicu Ceauşescu, dar pe care Elena Ceauşescu nu a vrut-o de noră („tot răul spre bine" – a surâs el trist).

L-am întrebat şi de ce nu s-a opus lui Nicolae Ceauşescu atunci, în ultima şedinţă a CPEx, din decembrie 1989.

— La şedinţa aceea, Nicolae Ceauşescu era ca un mistreţ rănit; căuta un motiv să nominalizeze un trădător în cadrul partidului. Tot timpul s-a uitat la mine, aşteptând o reacţie din partea mea. Dacă aş fi spus ceva, m-ar fi declarat trădător şi m-ar fi executat imediat. Asta căuta, un trădător, ca să justifice toată acţiunea de la Timişoara. Acum, după zece ani, este uşor să vorbeşti, dar gândeşte-te la contextul din decembrie 1989.

Mai aflasem că Paul Niculescu-Mizil fusese cel care ar fi urmat să-l înlocuiască pe Ceauşescu, însă, odată cu venirea lui Gorbaciov la putere în URSS, atenţia s-a îndreptat spre Ion

---

mai pragmatici, consideră că cele două sunt complementare.

Iliescu. Dar toate acestea, de-acum, sunt istorie…

*

* * *

Revenind la Morega din Gorj, mai trebuie să adaug că, la alegerile parlamentare din toamna anului 2004, organizaţia

PNL a judeţului Gorj, condusă de acesta ca preşedinte interimar, a obţinut un senator şi un deputat, Morega respectându-şi astfel promisiunea făcută lui Stolojan.

Din păcate, Stolojan nu mai era preşedinte PNL. îmbolnăvirea lui subită ne luase pe toţi prin surprindere, iar episodul „dragă Stolo", când a cedat locul în cursa prezidenţială lui Traian Băsescu, se consumase deja.

*

* * *

Red.: Cum se comporta Theodor Stolojan în deplasările de care vorbiţi la organizaţiile judeţene? Cum s-a manifestat în campania electorală din 2004? Mă refer la campania de la alegerile locale, pentru că la alegerile prezidenţiale nu a mai fost cazul: „abandon pe motive de boală".

D.R.R.: Am participat alături de Theodor Stolojan la deplasări în unele judeţe şi înainte de campania de la locale din 2004, şi în campania propriu-zisă. Era foarte meticulos în pregătirea deplasării, solicitând întotdeauna informaţii şi date despre economia judeţului, populaţie, număr de localităţi, număr de primari şi culoarea lor politică, procente obţinute la ultimele alegeri. Programul deplasării era foarte riguros stabilit pe ore, neacceptându-se întârzieri sau abateri de la program. Micul dejun se servea între şapte şi opt dimineaţa, iar pentru masa de prânz erau alocate doar 40 de minute (mai puţin ca la vagonul-restaurant) şi de multe ori nu apucam să ne bem cafeaua.

Red.: întrebarea era cum reacţiona în întâlnirile directe cu cetăţenii; spontaneitatea şi naturaleţea în „băile de mulţime", care contează atât de mult şi care l-au făcut câştigător pe Traian Băsescu.

D.R.R.: Am să relatez două întâmplări trăite alături de Theodor Stolojan. Eram în campania electorală din 2004 la un judeţ din sudul ţării. Primarul liberal al oraşului candida pentru un nou mandat cu şanse foarte mari de reuşită şi ne-am alocat o zi pentru deplasarea prin oraş şi pentru întâlniri electorale împreună cu primarul şi conducerea judeţului.

După întâlnirea cu oamenii de afaceri (la care Stolo a făcut o impresie deosebită) şi cu profesorii, pe care i-a asigurat de sprijinul său, ne-am deplasat într-un cartier periferic al oraşului, cu foste blocuri de nefamilişti, transformate în locuinţe sociale şi cu o populaţie mai săracă, inclusiv de etnie romă.

Pe o scenă improvizată, în faţa câtorva sute de oameni, Stolojan a vorbit despre realizarea unor investiţii care să genereze noi locuri de muncă, şomajul fiind principala problemă a acestor oameni şi a localităţii.

După terminarea discursului, din mulţime s-au auzit voci, care solicitau să li se dea „ţerviţi". „Vrem ţerviţi!" striga din ce în ce mai multă lume. Pe scena improvizată, eu şi cu primarul îi şopteam lui Stolojan:

— Zi-le, domnule, că le dai „ţerviţi", numai să voteze.

Din mulţime, un bărbat de vreo 120 de kg, cu un lanţ de aur gros la gât, striga la Stolojan, dezvelindu-şi burta:

— Domn preşedinte, noi vă votăm cu toţii şi pe dumneavoastră, şi pe domn primar, dar şi dumneavoastră să ne promiteţi că, dacă vă alegeţi, o să ne daţi „ţerviţi".

Stolojan, vădit iritat de situaţia penibilă cu „ţerviţiu", le-a strigat strângând din dinţi:

— Vă promit tuturor că, dacă vom câştiga alegerile, vom face o lege ca fiecare să fie plătit după cât munceşte. Vom respecta munca fiecăruia şi fiecare va primi atâţia bani pentru ce a muncit şi cât a muncit.

S-a lăsat un moment de linişte peste mulţime, după care balaoacheşii şi pirandele au izbucnit:

— Ce vrea ăsta să ne facă?!

— E nebun la cap, e mai rău ca Antonescu!

Bărbatul cu lanţul de aur la gât a izbucnit şi el, vădit dezamăgit:

— Dacă e pe-aşa, îl votăm pe Tudorică[19]!

Am plecat de la miting într-o atmosferă deloc favorabilă nouă. În maşină, lângă mine, primarul se lamenta:

— Dacă mai vine odată cu un asemenea discurs, pierd alegerile!

Un alt exemplu: eram în judeţul Hunedoara în aprilie 2004.

---

[19] Corneliu Vădim Tudor

Stolojan îşi anunţase o vizită de două zile. împreună cu Mircea Molor [20] am început să facem programul vizitei, alocând o după-amiază întreagă deplasării în Valea Jiului, zonă în care întotdeauna liberalii au stat foarte prost, PSD şi PRM împărţindu-şi cam 80% din electorat.

După vizita în Petroşani, unde Stolojan a fost întâmpinat cu multă simpatie, ne pregăteam să plecăm la Lupeni, la Casa de Cultură a Minerilor, unde ne aşteptau câteva sute de oameni.

Vicepreşedintele organizaţiei PNL Petroşani s-a apropiat de mine şi mi-a spus:

— Domnule deputat, la Lupeni, lumea e foarte săracă, majoritatea sunt şomeri. Nu cred că este bine să mergeţi cu Touaregul. Ar fi ca o sfidare la adresa oamenilor de acolo să apăreţi cu o maşină de 40.000 $.

— 37.500$, i-a răspuns finanţistul din mine, referindu-se la Volkswagenul Touareg pe care abia îl cumpărasem.

— E preţul a 10 apartamente în Lupeni. Mai bine îl lăsaţi aici şi vă dau eu o Dacie cu număr de Bucureşti, cumpărată la mâna a doua.

— Dacă ştiam că e aşa, veneam eu cu Dacia de la parlament, dar la cât de rablagită este, nu ştiu dacă ajungeam până aici.

— Luaţi Dacia asta veche, a insistat vicepreşedintele. E mai bine aşa, credeţi-mă.

Am parcat Volkswagenul, ne-am suit în Dacie şi am plecat spre Lupeni. Casa de Cultură a Minerilor era arhiplină. Stolojan a ţinut un discurs foarte bun, în care a vorbit despre viitorul mineritului în Valea Jiului şi despre investiţiile care vor crea locuri de muncă bine plătite. A insistat pe acest aspect, subliniind că Alianţa DA îşi dorea ca toţi oamenii să aibă venituri decente, o locuinţă civilizată, cu tot confortul asigurat şi să poată să-şi cumpere o maşină nouă.

— Adică „să trăiţi bine", a încheieat Stolojan, cu formula consacrată deja.

Aplauzele care au urmat şi entuziasmul oamenilor nu le-am mai văzut niciodată în vreo localitate din Valea Jiului pentru un lider de dreapta.

---

[20] Lider PNL şi preşedinte al Consiliului Judeţean Hunedoara în perioada 2004-2015.

Ne-am urcat în maşină şi, când să plecăm, a venit la portiera mea un bărbat şi mi-a spus:

— Domnule deputat, văd că aţi venit cu domnul Stolojan să ne învăţaţi pe noi cum să ne cumpăram o locuinţă confortabilă şi o maşină nouă. Păi dacă ştiţi aşa de bine, până să îi învăţaţi pe alţii, cumpăraţi-vă dumneavoastră o maşină nouă şi nu mai umblaţi cu rabla asta.

După cum vedeţi, ca politician eşti pus în faţa unor situaţii inedite, în care nu ştii cum reacţionează interlocutorii, situaţii din care numai spontaneitatea şi prezenţa de spirit te pot scoate.

Cazul Anghelescu în primăvara anului 2004, un coleg de partid m-a anunţat că vrea să-mi facă o vizită cu un prieten, care să poarte o discuţie cu mine, în calitatea de vicepreşedinte al PNL; înţelesesem că era vorba de cineva care voia să facă o sponsorizare pentru Alianţa DA. Eram atunci în campania pentru alegerile locale şi, toate pârghiile de putere aflându-se în mâinile PSD, care era la guvernare, situaţia financiară a Alianţei DA era precară. Am acceptat. În ziua întâlnirii, a venit la mine, la birou, un domn cam la 50 de ani, cu o pălărie texană pe cap, puţin cam extravagant pentru vârsta lui, plin de sine şi care avea ceva ce-mi displăcea, fără să înţeleg prea bine despre ce-i vorba – oricum, nu-mi inspira încredere. S-a prezentat: Florin Anghelescu, fabricant de ţigări, om de afaceri în industria tutunului, simpatizant al „dreptei" şi care zicea că sprijină din tot sufletul Alianţa DA. M-a întrebat dacă am auzit de el. „Nu" – i-am răspuns. Dânsul mă cunoştea; ştia că lucrasem înainte la Finanţe. Zicea că are mai multe afaceri, dar cea mai importantă era o fabrică de ţigări.

— …şi-a continuat el destăinuirea – tot timpul sunt controlat de Garda Financiară, care, abuziv, îmi dă tot felul de amenzi, ba pentru accize, ba pentru TVA, ba pentru neplata impozitului pe profit. Ca să scap de amenzi, trebuie să dau şpagă celor din Garda Financiară.

După reacţia mea, Anghelescu şi-a dat seama că nu înţelesesem prea bine despre ce era vorba şi care-i scopul vizitei sale. A început să-mi explice. După vreun sfert de oră, păream să fi înţeles problema pe care o avea. S-a avântat în a-mi spune că speră ca Alianţa DA să câştige alegerile, să nu mai fie această teroare a guvernării Năstase şi a PSD, iar el să nu mai fie nevoit să îi mituiască pe cei de la „gardă", ca să îl lase în pace. Susţinea că, fiind un om de afaceri, avea convingeri de dreapta şi că nu „simpatizase" niciodată cu stânga. Într-un cuvânt, voia să-i înlesnesc o întrevedere cu Theodor Stolojan, în scopul de a face o

sponsorizare – una foarte mare – pentru alegerile locale ce urmau să aibă loc peste o lună, o lună şi jumătate.

Am avut o rezervă faţă de spusele celui din faţa mea, dar nici nu puteam refuza totul apriori; necesitatea finanţărilor pentru campania electorală era foarte mare. Depindeam foarte mult de sponsorizările pe care le făceau adversarii regimului Adrian Năstase sau cei care jucau la două capete, neştiindu-se niciodată cine va câştiga. Pe de altă parte, ştiam că Stolojan nu prea-şi făcea timp pentru asemenea întâlniri şi, oricum, fugea în general de momentele în care se făceau donaţii pentru partid sau pentru Alianţa DA, pentru alegeri, ori pentru acţiuni de acest fel. I-am spus omului că nu cred să-l poată întâlni pe domnul Stolojan, acesta având un program foarte încărcat, dar, dacă insistă, pot să-l îndrept către trezorierul partidului, unde poate să facă acea donaţie. Musafirul nu a părut încântat de această variantă şi, la un moment dat, plin de emfază, a bătut cu palma în geanta-diplomat cu care venise, spunându-mi:

— Vreau să fac Alianţei DA, pentru alegerile locale, o donaţie de un milion de dolari.

M-am uitat la el mirat şi oarecum surprins de această declaraţie, precum şi de mărimea sumei; era o sumă absolut uriaşă, în condiţiile în care majoritatea donaţiilor mai mari pe care Alianţa DA le primea la acea dată ajungeau la câteva mii de dolari. Şi, dintr-odată, iată un om care vrea să facă o donaţie de un milion.

Văzând neîncrederea ce mi se citea pe faţă la auzul sumei propuse, musafirul a insistat, lovind iar cu palma geantadiplomat:

— Dispun de această sumă. Vreau să merg la Stolojan, să-i fac această donaţie.

Reacţia mea a fost circumspectă. Dacă aş fi mers la Stolojan cu un asemenea om, ne dădea afară pe amândoi; Stolojan abia accepta donaţii de la oameni foarte cunoscuţi, membri PNL sau simpatizanţi ai Alianţei DA recunoscuţi ca atare, dar chiar şi atunci se simţea foarte stânjenit când mergeam la el şi-i spuneam că venisem cu o persoană care vrea să facă o donaţie pentru partid sau pentru Alianţa DA. Stolojan era pe atunci copreşedintele Alianţei DA, viitor candidat pentru prezidenţialele din toamnă şi principalul vector de imagine al Alianţei DA. Episodul „dragă Stolo", când i-a cedat locul lui Traian Băsescu, sau Băsescu i-a luat locul, avea să se consume abia în toamnă.

Şi, cu toată reticenţa mea, omul cu geanta-diplomat părea foarte

hotărât să facă acea donaţie. I-am spus:

— Domnul Stolojan nu se ocupă cu această problemă. Şeful de campanie este domnul Traian ¿¡asescu, copreşedintele Alianţei DA şi primarul general al Capitalei; în mod normal, dânsul se ocupă de aceste probleme. Nu aţi vrea să aveţi o întâlnire cu el, dânsul fiind şeful de campanie?

După un moment mai lung de cumpănire, Florin Anghelescu a răspuns:

— Da, accept să mă întâlnesc şi cu dânsul, să am o discuţie, dar după aceea vreau să mă văd şi cu domnul Stolojan.

— Părerea mea – i-am răspuns – este că-i oportun să vă întâlniţi cu domnul Băsescu, să aveţi o discuţie cu el, apoi vă va prezenta domnului Stolojan.

Văzând că musafirul acceptă, am pus mâna pe telefonul guvernamental şi am sunat la Primăria Capitalei. Mi-a răspuns Traian Băsescu.

— Am o cunoştinţă în birou care vrea să te vadă neapărat câteva minute. Dacă poţi, primeşte-l, pentru că are să-ţi transmită un mesaj foarte important.

Era ca un consemn discuţia aceasta dintre noi; când cineva venea cu o donaţie pentru partid, îi spuneam lui Traian că are un mesaj important. Băsescu mi-a răspuns scurt:

— Dacă poate să vină într-o jumătate de oră, după aceea plec; am un comandament. Dacă nu, mâine, după ora patru.

— Pleacă acum spre tine. În zece minute, ajunge la Primăria Capitalei.

M-am întors către Florin Anghelescu şi i-am spus:

— Domnul primar general vă aşteaptă; mergeţi la dânsul din partea mea şi discutaţi despre sponsorizarea respectivă.

A plecat imediat din birou, cu uriaşa lui pălărie pe cap. M-am uitat lung după el: tot nu-mi inspira încredere; nu neapărat pentru suma de un milion de dolari, ci după modul cum se prezentase; părea foarte sigur pe sine; încă îmi mai erau proaspete în minte gesturile lui, când a bătut cu palma în geanta-diplomat: „Un milion de dolari!” gata să-şi deschidă geanta. „Nu-nu, vă cred pe cuvânt”, mă grăbisem eu să închei întâlnirea.

După circa trei săptămâni, am avut o şedinţă de campanie pentru alegerile locale. Traian Băsescu era cel care conducea şedinţa.

Mai participau Stolojan şi alţi lideri PNL şi PD din Capitală. La finele şedinţei, când să ne despărţim, Traian Băsescu mi-a întins mâna, spunându-mi:

— Mi-a plăcut băiatul ăla. E un om foarte serios. Dacă-l mai vezi, spune-i să mai treacă pe la mine. îl aştept; e oricând binevenit. E un om serios, mi-a plăcut de el – mi-a repetat.

Uitasem între timp de Anghelescu; încercam să-mi aduc aminte despre cine era vorba. Mă luasem cu alte treburi în febra alegerilor şi nu mai ţineam minte nici cine mi-l prezentase.

Abia mai târziu am constatat că Florin Anghelescu participase, alături de Traian Băsescu şi de conducerea Partidului Democrat, în campania pentru locale şi prezidenţiale. L-am revăzut în seara de 12 decembrie 2004, când Traian Băsescu câştigase alegerile prezidenţiale; era pe treptele de la sediul din Modrogan, cu un steag mare în mână, pe care îl flutura. Purta aceeaşi pălărie texană cu care venise la mine la parlament. Înţelesesem că cei doi ţinuseră legătura strâns.

La două săptămâni după instalarea lui Băsescu la Cotroceni, am văzut pe lista de consilieri prezidenţiali numele Anghelescu Stana, consilier de stat în cadrul Administraţiei Prezidenţiale – era soţia celui care venise la mine cu geantadiplomat în care susţinea că are un milion de dolari.

Prin ianuarie 2005, la sărbătorirea victoriei în alegeri a Alianţei DA, l-am reîntâlnit pe Florih Anghelescu; era acum un om important, un apropiat al Palatului Cotroceni; avea uşa deschisă la preşedintele Băsescu, după cum se lăuda. Ne-am dat mâna. L-am întrebat ce mai face.

— Bine, mulţumesc! Vedeţi – mi-a spus plin de sine –, chiar nu credeaţi atunci c-o să fac sponsorizările pe care le-am promis. Acum e altceva…

Spunea peste tot că a sponsorizat cu peste trei milioane de dolari alegerile locale şi prezidenţiale. Nu ştiu dacă era adevărat, dar faptul că soţia lui fusese numită imediat consilier prezidenţial după instalarea lui Traian Băsescu la Cotroceni spunea ceva.

A urmat apoi episodul cu Garda Financiară, când acesta i-a luat la goană pe comisarii „gărzii" veniţi în control, arătându-le poza de pe birou, în care apărea el cu soţia şi cu Traian Băsescu. După câţiva ani, în care cotizase tot timpul la controalele Gărzii Financiare, ca să-l lase

în pace, de data aceasta şi-a arătat puterea, ameninţându-i că-i dă afară pe toţi şi că-i denunţă pentru şpăgile luate până atunci. Nu mai era dispus să „cotizeze" la „gardă", pentru că trăsese „lozul câştigător", sponsorizând pe cine trebuie.

Numai că „cine trebuia" avea memoria scurtă şi nu-i plăcea să i se amintească de obligaţiile asumate în campania electorală. După cum susţin „gurile rele", ajungându-i la urechi laudele lui Anghelescu, a reacţionat imediat:

— Nu am nicio obligaţie faţă de nimeni! Executaţi-l!

Înrăiţi de cât fuseseră umiliţi şi daţi afară pe vremea când

Anghelescu simţea că are un „spate" atât de puternic, pe care şi-l afişa mereu, acum, primind „undă verde" de la cel mai înalt nivel, comisarii Gărzii Financiare s-au întors şi „l-au executat la sânge" printr-un control plin de zel.

În următoarea săptămână, consilierul prezidenţial Stana Anghelescu a demisionat, iar, după scurt timp, ziarele au anunţat că Florin Anghelescu s-a spânzurat în vila lui din Băneasa, având „probleme financiare şi obligaţii financiare neachitate la

Bugetul de Stat", după cum au declarat procurorii – dar nu a lăsat nicio scrisoare de adio prin care să-şi justifice gestul.

*

* * *

L-am auzit de multe ori în acea perioadă pe Traian Băsescu declarând că nu a avut nicio relaţie şi nicio obligaţie faţă de Florin Anghelescu. Eu nu pot uita: Florin Anghelescu a plecat de la mine din birou să-l întâlnească la Primăria Capitalei, pentru „a face o sponsorizare de un milion de dolari" şi îmi sunt încă vii în minte afirmaţiile lui Traian Băsescu din primăvara lui 2004, după întâlnirea cu Florin Anghelescu:

— Dane, mi-a plăcut băiatul ăla. E un om foarte serios. Dacă-l mai vezi, spune-i să mai treacă pe la mine. îl aştept; e oricând bine-venit. E un om serios, mi-a plăcut de el…

*

* * *

Nota redactorului:

Redăm mai jos fragmente din presa vremii: *România liberă*, 17 martie 2006:

Omul de afaceri Florian Anghelescu a fost găsit spânzurat ieri, în

subsolul vilei sale din cartierul Băneasa. „A murit. L-a găsit spânzurat. Se bucură acum duşmanii lui!” ne-a declarat telefonic soţia acestuia, fostul consilier prezidenţial Stana Anghelescu. […] Potrivit poliţiştilor cea care l-a descoperit pe Florian Anghelescu spânzurat a fost menajera familiei. […] Florian Anghelescu a fost găsit îmbrăcat de oraş, în pantaloni de stofă, cămaşă şi sacou. Anchetatorii au refăcut în mare filmul incidentului. Anghelescu a plecat de acasă dis-de-dimineaţă şi s-a întors în jurul orei zece. A parcat autoturismul BMW X5 cu care venise în curtea imobilului, a schimbat câteva vorbe cu menajera şi de atunci nimeni nu l-a mai văzut în viaţă. Stana Anghelescu le-a declarat poliţiştilor că, în ultima vreme, soţul era deprimat. „Principala ipoteză de lucru este cea a sinuciderii”, ne-a declarat procurorul Marius Iacob. Până în prezent, anchetatorii n-au descoperit nicio scrisoare de adio în care Florian Anghelescu să-şi justifice gestul. Vestea sinuciderii lui Florian Anghelescu s-a răspândit ca un fulger, luând toată lumea prin surprindere. E adevărat că, în ultima vreme, omul de afaceri avea mari probleme cu legea, fiind cercetat în mai multe dosare penale, dar, după spusele celor care l-au cunoscut, Florian Anghelescu avea o fire de luptător şi nu ar fi recurs niciodată la un asemenea mod de a scăpa de probleme. Afaceristul avea preocupări care, în niciun caz, nu trădau intenţia de suicid. Cu doar o zi înainte de a se spânzura, Florian Anghelescu a fost văzut în curte, discutând cu mai mulţi muncitori constructori, cărora le dădea indicaţii despre cum trebuie să renoveze acoperişul casei.

Cancan, 28 noiembrie 2006:

ar-După ce şi-a achitat toate datoriile pe care le avea şi după ce a fost sigură că are toate actele în regulă, Stana Anghelescu s-a suit într-un avion cu direcţia Toronto, ştergându-şi urmele după „telenovela” prin care a trecut. O moarte care a schimbat totul. Pe 16 martie 2006, în jurul orei 13.00, un apel la serviciul de urgenţă 112 anunţa că Florian Anghelescu, un om de afaceri din Bucureşti, a fost găsit în casă după ce îşi pusese capăt zilelor prin spânzurare. Ancheta a stabilit că a fost vorba despre o sinucidere, pe fondul unei depresii. Anghelescu a fost acuzat de mai multe infracţiuni economice în legătură cu punerea în circulaţie de ţigări cu marcaje falsificate. Garda Financiară a descoperit, în august 2005, că firma la care Anghelescu era asociat nu a achitat la stat datorii în valoare de 650.000 de euro şi că avea lipsă în gestiune 27 de tone de tutun. Atunci a început

cercetarea penală. În acelaşi timp, soţia sa, Stana, care deţinea funcţia de consilier prezidenţial, şi-a dat demisia. […]…în urmă cu doar câteva zile, a plecat definitiv în Canada, unde locuieşte noul ei soţ.

Dinu Patriciu

Prin anii ’2003 – 2004, discutam adesea cu Dinu Patriciu despre guvernarea PSD. Se înţelegea foarte bine cu Adrian Năstase; îmi spunea tot timpul că Adrian Năstase este unul dintre cei mai buni prim-miniştri de după 1990, cu o viziune politică şi economică europeană.

Pentru noi, liberalii, Adrian Năstase era adversarul politic numărul unu, întruchiparea răului şi a aroganţei în politică, împotriva căruia luptam şi pe care doream să-l schimbăm cu orice preţ.

— Schimbaţi-l cu Stolojan şi o să vedeţi cum o să fie. Noroc că nu aveţi nicio şansă; Năstase va câştiga alegerile prezidenţiale. Este arogant, pentru că este cu mult peste media „deştepţilor” din această ţară. Când îl compari cu Stolojan, al cărui „fan” eşti, compari un Ferrari cu un ARO pe motorină – îmi spunea râzând.

Ajunsesem să evit discuţiile politice cu el, pentru că, inevitabil, ajungeam să ne certăm şi, atunci, abordam teme economice. Iar când reveneam la ceea ce mă interesa, economia ţării, îmi spunea:

— Atât timp cât România nu are companii puternice, care să poată ieşi pe piaţa externă, care să fie cotate în Europa, cel puţin, dacă nu în America şi în Asia de Sud-Est, niciodată nu va putea să fie o ţară cu o economie puternică. Nu poţi să fii o economie puternică numai cu nişte companii care sunt „mari” doar la ele în ţară, în România. Aşa cum mergem acum, în următorii douăzeci de ani nu vom avea nicio companie care să conteze în Europa sau în altă parte a lumii.

Asta se întâmpla la începutul lui 2004.

„Hm! Douăzeci de ani… Cam mult” – gândeam în sinea mea atunci.

Acum, să fim puţin atenţi şi să ne uităm retrospectiv: peste câţiva ani, previziunea lui Dinu, ca şi aceea a lui Brucan, se va adeveri: suntem în 2016 şi, într-adevăr, România nu are nicio companie cu capital autohton care să conteze pe piaţa europeană. Şi nici perspective nu sunt!

— Bine – l-am întrebat atunci – tu, cu Rompetrolul tău, ce vrei să faci?

— Eu vreau să fac o companie puternică, o multinaţională de

nivel mediu european, mi-a răspuns.

Începuse deja să cumpere benzinării în Franţa, să se extindă în Bulgaria, în Serbia şi în Republica Moldova.

Am avut cu el o discuţie lungă despre Rompetrol. Mi-a spus:

— Am de gând să cumpăr de la austrieci acţiunile pe care aceştia le deţin la MOL-ungaria, circa 20%. Dacă voi reuşi să cumpăr acţiunile pe care le deţine OMV, voi deveni acţionarul principal al MOL, iar în trei-patru ani, voi face o fuziune a celor două companii: Rompetrol şi MOL. Am să fiu cea mai puternică companie petrolieră din Europa Centrală şi de Est.

— Deci, vei fi o multinaţională?

— Asta încerc, pe modelul multinaţionalelor. Acum, împreună cu partenerii pe care îi am, am început negocierile cu băncile, pentru a obţine un credit sindicalizat de un miliard de dolari, cu care să cumpăr acţiunile deţinute de austrieci la MOL-ungaria.

Dar visul lui Dinu Patriciu s-a prăbuşit în 2005, când a venit la putere Traian Băsescu şi l-a arestat. A fost prima arestare abuzivă, făcută de „justiţia independentă" din mandatul ministrului Monica Macovei, pentru a da satisfacţie dorinţei de răzbunare a noului preşedinte, împotriva adversarilor politici, şi nu numai.

După aceasta, Rompetrol nu a mai cumpărat acţiunile MOL-ungaria. Austriecii de la OMV le-au vândut ruşilor. Cu banii obţinuţi de la ruşi, OMV a cumpărat Petromul, intrând pe piaţa românească. Rompetrol a fost vândut în 2010 cazacilor de la KazMunay Gas. Astăzi, OMV Austria este cea mai mare companie petrolieră din Europa Centrală şi de Est.

Quod erat demonstrândum…

*

* * *

Altă dată, mă întorceam cu Dinu Patriciu de la Suceava; discutam, tot aşa, economie amestecată cu politică. Viziunile lui erau mult peste ceea ce puteam să gândim noi atunci pentru următoarea perioadă. Îmi aduc aminte că mi-a spus:

— România a încercat întotdeauna să aplice nişte modele imposibile în economie, dar şi în politică, ba chiar şi în societate.

— Adică?! m-am mirat eu. Şi care modele crezi tu că-s mai bune?

— Uită-te şi tu: întâi, am încercat să aplicăm modelul suedez; asta era la începutul anilor '90, cel mai bun model de aplicat în

România ni se părea modelul suedez. După aceea, am vrut să-i imităm pe americani, pe nemţi sau pe japonezi, fără să ne dăm seama că aceste „modele" erau cu peste 40 de ani înaintea noastră. Niciodată însă nu ne-am uitat la modelul ceh şi polonez, care erau lângă noi şi care erau mult mai apropiate şi mai uşor de realizat. Decalajul între noi şi polonezi sau cehi nu-i mai mare de opt-zece ani. Este mult mai uşor de recuperat o diferenţă de opt-zece ani, decât una de patruzeci de ani. Dar noi, fuduli cum suntem şi cum am fost întotdeauna, vrem să aplicăm modelul suedez sau modelul japonez, pentru că modelul polonez ne pute. Ei… o să ne-nveţe pe noi polonezii! Da! Pentru că Polonia a fost, la un moment dat, un mare imperiu; avea universităţi pe vremea când la noi erau pe lângă domnitori doar cronicari. Vezi cu câtă hotărâre şi demnitate îşi apără polonezii interesele în UE, la Bruxelles? în acest context, partenerii externi nu vor agrea niciodată un guvern puternic în România, care să negocieze pe baze de parteneriat cu ei, promovând interesele naţionale. Negociezi – economic, în primul rând – mai comod cu un guvern susţinut de o majoritate parlamentară fragilă şi cu un preşedinte cu foarte multe „bube în cap", dependent de „susţinerea externă", decât cu un guvern puternic şi cu un preşedinte „adevărat" – incontrolabil şi imprevizibil –, ca Victor Orban în Ungaria, de exemplu.

— Şi-atunci, am insistat eu, cine crezi tu că a fost un prim-ministru bun?

— Unul puternic a fost Adrian Năstase: elevat, cult, muncitor, cu multă personalitate şi foarte incomod pentru toată lumea; ştia să susţină interesele României. Apoi, Călin Popescutăriceanu a fost un prim-ministru cu „ştaif"; avea morgă de lider şi impunea respect ambasadelor străine (nu precum cei de acum), dar nu a avut; parte de un preşedinte care să-l susţină – din contră! în rest, prim-miniştri buni nu prea am avut. Şi nici n-o să avem parte de ei. Nimeni nu este interesat de asta!

— Şi-atunci, ce va urma?

— Riscul mare pentru România nu este nici măcar PSD, cum susţii tu. Riscul mare pentru România este un partid de extremă stângă, o stângă puternică şi populistă, cu un lider charismatic şi cu o retorică adecvată, care să poată da credibilitate mesajului naţionalist, care, într-o ţară săracă şi cu foarte multe frustrări, va prinde foarte bine, se va dezvolta rapid. O să vedeţi asta peste vreo zece ani. Astăzi,

aveţi impresia că toate acestea sunt fantasmagorii, întrucât cei care vor totuşi să muncească şi să câştige mai mult decât salariul minim pe economie şi nu-şi găsesc un job în România pleacă afară. Gândeşte-te câţi au plecat afară: vreo două-trei milioane. Dacă oamenii aceştia ar fi rămas în România, ar fi fost cei mai nemulţumiţi dintre toţi; oameni capabili, oameni muncitori şi care nu puteau să se realizeze aici. Dar fă un calcul: ca pondere electorală, PSD se situează între 30 şi 35% iar PNL, între 18 şi 20%; PDL, fără Traian Băsescu, 10 – 12%; mai pune UDMR cu 5 – 6% şi vezi că-ţi rămâne un bazin electoral de circa 30%, disponibil unor ideologii populist-naţionaliste, care vor da naştere unor partide extremiste, foarte periculoase în orice democraţie. La acest viitor ar trebui să vă gândiţi voi, politicienii, de la dreapta la stânga, şi cu un preşedinte responsabil, de care, din păcate, România nu a avut parte.

— Şi-atunci, cum vezi tu viitorul României?

— Riscul major care pândeşte România în următoarea perioadă este o extremă stângă populistă şi naţionalistă, care va fi foarte greu de împiedicat, pentru că va veni cu o retorică dezlănţuită, pe o erodare a partidelor mari, şi mă refer aici la PSD, dar şi la PNL şi PDL. PNL are un bazin electoral de maximum 20%; acesta este bazinul pe care PNL trebuie să şi-l consolideze şi la care trebuie să rămână. Creşterea PNL – mai spunea Patriciu aşa cum vorbiţi voi, să ajungă la 30 – 35%, cât PSD, nu este deloc realistă. PSD are, într-adevăr, între 30 şi 40%, pentru că, deocamdată, ăsta este procentul celor săraci din România, clasei submedii; clasa medie nu are mai mult de 20%. Restul sunt cei cu diverse ideologii, diverse curente, naţionalităţi – cam aşa se împarte politica în România. Gândeşte-te bine la asta!

Am purtat această discuţie cu Dinu Patriciu în vremea când era fugărit de Traian Băsescu şi de oamenii lui din „justiţia independentă”, ceea ce l-a hotărât pe omul de afaceri să-şi vândă tot…

*

* * *

Red.: Cauzele principale ale „erodării partidelor mari” sunt corupţia, incompetenţa, nepotismul, boli care macină clasa politică din România de după 1989. Credeţi că un nou partid politic de stânga sau de dreapta, naţionalist sau populist va schimba clasa politică, va elimina corupţia şi va promova meritocraţia?

D.R.R.: Am auzit de multe ori de la diferite persoane şi în diferite

situaţii că „puterea corupe, iar puterea absolută corupe absolut". Dar nu am auzit niciodată până acum că... „opoziţia corupe". Toate partidele care se află în opoziţie susţin că cei de la putere, indiferent cine sunt ei sau clientela lor politică, sunt corupţi şi incompetenţi, iar cei din opoziţie vor să preia puterea ca să elimine corupţia şi să instaureze meritocraţia.

CDR, în frunte cu PNŢCD, promova şi afirma aceste principii în perioada 1992 – 1996, dârţilu-i ca exemplu pe marii lideri PNŢ şi PNL din perioada interbelică, mulţi dintre ei decedaţi în închisorile comuniste după 1945. Cei care au venit la putere după 1997 în guvernările succesive, Ciorbea, Radu Vasile, Isărescu, au uitat repede de exemplele marilor înaintaşi

Maniu, Brătianu, Coposu şi s-au adaptat noilor realităţi de după 1989.

După şedinţa de guvern din decembrie 1996, în care s-a hotărât eliberarea din funcţie a prefecţilor şi subprefecţilor numiţi de Guvernul Văcăroiu, la uşa secretarului general al guvernului, care redacta ordinele de numire ale noilor prefecţi şi pe care le înainta spre semnare prim-ministrului, se formase o coadă impresionantă.

Motivaţi de apropierea sărbătorilor de Crăciun, pretendenţii din judeţe pentru noile funcţii, încărcaţi de „paporniţe", îl rugau pe secretarul general să înainteze mai repede spre semnare prim-ministrului ordinele de numire sau să pună o „vorbă bună" pentru cei care candidau la aceste funcţii şi a căror numire nu se hotărâse încă.

PRM, partid naţionalist şi populist, care lupta împotriva corupţiei şi care obţinuse 25% la alegerile din 2000 cu sloganul „Jos mafia, sus Patria!", în perioada 2000 – 2004, sprijinea pe faţă corupţia şi pe corupţii din PSD pentru un blid de linte.

Despre ţepele pregătite de Traian Băsescu în campania din 2004 împotriva corupţilor şi despre sloganul „Nu pot ei fura, cât putem noi vota!" (bineînţeles că nu la ambasada din Paris), am mai vorbit şi probabil o să mai vorbim.

În 2008, acelaşi Traian Băsescu ne anunţa că, „în România, corupţia stă pe masa guvernului", evident Guvernul Tăriceanu, şi nicidecum Guvernul Boc, cel care a avut cea mai „*competentă* şi *incoruptibilă*" guvernare (vezi scandalurile ANRP, Microsoft, dosarul Motorina şi, la orizont, EADS).

Partidul Popular Dan Diaconescu, partid care nu avea structuri, filiale şi sedii decât în câteva judeţe şi oraşe, a obţinut la alegerile din 2012 peste 14%, susţinând schimbarea clasei politice şi a liderilor corupţi care conduc aceste partide: PSD, PNL şi PDL. Ceea ce a urmat după, cred că vă amintiţi: a fost arestat şi condamnat „luptătorul anticorupţie" Dan Diaconescu, pentru şantaj şi luare de mită, iar parlamentarii PPDD, care luptaseră alături de acesta împotriva corupţiei şi pentru schimbarea clasei politice reprezentate de vechile partide, au trecut în masă la PSD sau la PNL, care se aflau la guvernare în acea perioadă.

Astăzi, în toamna lui 2016, „tinerii frumoşi şi liberi" din Uniunea Salvaţi Bucureştiul/Uniunea Salvaţi România luptă împotriva partidelor care au condus România timp de 25 de ani şi care „toate sunt la fel". Ei vor „un altfel de politică".

Primul lucru pe care l-au făcut consilierii USB când au ajuns în Consiliul General al Capitalei a fost să voteze… la două cartele, lucru pe care îl făceau şi parlamentarii PSD, PNL şi PDL în urmă cu şase-şapte ani.

Repet: puterea corupe, şi nu opoziţia. Să se laude că sunt incoruptibili după ce au fost la putere un ciclu electoral, nu când sunt în opoziţie şi când, oricum, nu încearcă nimeni să îi corupă, pentru că nu are de ce.

Red.: Şi atunci, ca să fii incoruptibil, trebuie să fii mai tot timpul în opoziţie? Pentru cei care ajung la putere nu există nicio soluţie?

D.R.R.: Corupţia, ca şi evaziunea fiscală, există în toată lumea şi în toate regimurile. Important este pentru o guvernare să menţină un anumit grad (acceptabil, spun eu) de corupţie, ca şi de evaziune. Sloganurile privind eradicarea corupţiei ca şi a evaziunii fiscale rămân doar sloganuri.

Puterea corupe, iar puterea absolută corupe absolut.

Primilor doi preşedinţi ai României, şi mă refer la Ion Iliescu şi Emil Constantinescu, li se pot imputa multe lucruri şi în special lui Ion Iliescu, dar nimeni nu a putut să îi acuze de corupţie.

Corupţia a explodat în România în momentul în care Traian Băsescu, în calitatea sa de preşedinte, a avut toate pârghiile de putere: guvern, parlament, servicii secrete, justiţie, presă.

Urmăriţi marile afaceri de corupţie din perioada 2009 – 2012 (cercetate abia după 2015), într-o perioadă în care guvernul a luat

măsuri reprezentând adevărate „curbe de sacrificiu”, care au sărăcit populaţia şi au ruinat pe micii întreprinzători. În acea perioadă, procurorii arestau medici, profesori şi funcţionăraşi pentru luare de mită de câteva sute de lei şi de care presa făcea caz, rămânând necercetate afacerile de corupţie de sute de milioane de euro protejate la cel mai înalt nivel de toate structurile „statului de drept”.

Să fim realişti, marile afaceri de corupţie au înflorit şi s-au dezvoltat în perioada regimului Băsescu-Boc, şi nu în guvernarea Tăriceanu, Ponta sau Cioloş, iar faptul că a existat o putere absolută a determinat ca aceste megaafaceri de corupţie să fie cercetate abia după încetarea mandatului prezidenţial al lui Traian Băsescu.

Iar în toată perioada 2009 – 2012 nu am văzut niciun ONG sau vreo ambasadă străină înfierând corupţia din România acelor ani, dar multinaţionalele o duceau foarte bine, îşi externalizau profiturile în paradisuri fiscale, nu plăteau decât impozite simbolice în ţara în care îşi realizau profiturile, primeau subvenţii de la statul român… „ANRP” funcţiona, „Microsoft” mergea, „motorina lui Blejnar” se vindea. Şi atunci, normal că toată lumea era mulţumită şi nu exista corupţie…

Red.: înţeleg că un politician este cinstit atât timp cât este în opoziţie şi nu încearcă nimeni să îl corupă, pentru că nu are de ce.

D.R.R.: Am să vă povestesc o întâmplare pe care am trăit-o în toamna lui 1989, când un coleg de la Centrocoop a venit şi mi-a zis că are o problemă cu Ion Smedescu, directorul nostru:

— În curând, domnul Durdea, şeful meu, trebuie să iasă la pensie. Eu sunt cel mai în măsură să-i iau locul, dar am o problemă: nu sunt membru PCR. Cum prima condiţie pentru promovare este să fii „membrache”, m-am dus la „sector” şi am aranjat să ne repartizeze şi nouă un post de membru PCR pentru TESA. Tovarăşa Maria, secretara de partid, mi-a spus că hârtia a ajuns la noi şi este la director, dar acesta amână nominalizarea. Vezi, te rog, dacă poţi să afli ceva.

După câteva zile, când eram la director, am adus vorba despre acest lucru şi i-am spus acestuia:

— Cred că cel mai în măsură să fie şef la Financiar, după pensionarea tovarăşului Durdea, este Găbiţă. Este absolvent de ASE, are peste şase ani vechime, dacă se face şi membru de partid, îndeplineşte toate condiţiile.

Smedescu s-a uitat la mine peste birou şi a spus cu glas răstit:

— Pe puturosul ăla nu am să-l propun niciodată să fie membru

PCR! Să pună mâna să mai înveţe şi după aia o să îl fac şef. Acum vrea să se facă comunist, numai ca să ajungă şef la Financiar. Acolo, o să-l propun pe Jenică şef de serviciu şi o să-l propun şi pentru membru PCR.

A doua zi, când m-am întâlnit cu Găbiţă, i-am relatat întreaga discuţie. Acesta a explodat:

— Eu am „cărat" la aia la sector „sacoşele" ca să ne dea un loc pentru TESA şi acum vrea să i-l dea lui Jenică?! Mă duc şi le spun să ne retragă locul. Dacă nu mă face pe mine membru PCR, atunci nu va face nici pe altul. N-o să-l facă pe Jenică comunist pe „sacoşele" cărate de minta sector! Ori eu, ori nimeni altcineva!

Între timp, au venit evenimentele din decembrie 1989 şi, în fiecare instituţie, se alegeau noile conduceri în funcţie de participarea la Revoluţie din acele zile fierbinţi. Fiecare povestea cum luptase el împotriva lui Ceauşescu şi cum îşi riscase viaţa pentru înlăturarea comunismului.

În sala mare de şedinţe de la Centrocoop, ne prezentam fiecare meritele şi ce am făcut în acele zile pentru „reuşita Revoluţiei":

— Eu am fost la „baricadă" până la zece seara, când au venit tancurile.

— Eu am dat foc pe 22 la portretele cu Ceauşescu, m-aţi văzut cu toţii.

— Eu am fost şi am apărat Televiziunea de terorişti.

Peste toţi, prietenul meu Găbiţă striga cel mai tare:

— Eu nu am fost membru PCR ca voi! Sunt singurul de aici care nu am fost comunist! Eu sunt singurul care merită să fie şef.

*

* * *

Dinu Patriciu era un vizionar în economie, dar o catastrofă în politică. Sau poate ideile lui politice erau mult prea avansate pentru perioada în care noi discutam sau făceam politică.

Toate sfaturile lui, pe care le-am urmat în economie, în domeniul financiar ori în domeniul imobiliar, mi-au fost foarte bune şi am câştigat mult de pe urma lor.

În politică însă, nu am reuşit niciodată să mă pun de acord cu el.

Ţin minte că, pe la începutul lui 2007, Dinu vorbea de *bula imobiliară*, o sintagmă nouă, de care nu mai auzisem până atunci şi pe care a lansat-o el prima oară:

— În România, acum, există o bulă imobiliară care se va sparge în curând; atunci va fi o catastrofă financiară pentru mulţi – îmi spunea pe la începutul anului 2007. Să ne uităm la

America: a început deja să-şi spună cuvântul recesiunea. Veţi vedea că-n America, în următorii ani, va fi o criză economică fantastică din cauza acestei bule imobiliare. Apoi, peste maximum un an, piaţa imobiliară se va prăbuşi şi în România.

Am tot discutat cu el. Aveam un teren pe care doream să-l vând, dar preţurile care creşteau de la o zi la alta mă făceau să amân momentul.

— Vinde acum, cât mai ai timp; la anul nu vei lua nimic pe el, mi-a spus.

L-am privit mirat; de la o lună la alta, preţurile terenurilor creşteau cu 7%, cu 10%, iar într-un an se puteau dubla, poate chiar tripla.

— Cum să vând?! Ce, sunt nebun?

— Vinde-l, nu mai sta! m-a îndemnat el. Vinde acum, că, dacă nu, va fi vai de tine. Vei vedea ce urmează.

— Bine, vând. Şi ce să fac? în ce să investesc banii? Să cumpăr imobile?!

— Nu, nu imobile. Preţul la imobile, în România, este mult exagerat. Este peste medie; cu mult peste medie.

— Ce-nseamnă asta?! Care-i media totuşi?

— Media unui metru pătrat construibil este salariul mediu pe economie.

— Adică?!

— Spune-mi, mi-a replicat el cu o întrebare, cât este acum salariul mediu pe economie?

— Să zicem, maximum 500 – 600 de euro, i-am răspuns.

— Ei, aceasta trebuie să fie valoarea unui metru pătrat construit în România. $

— 500 – 600 de euro? I-am făcut eu ochii mari. Cum să fie 500 – 600 de euro, ce, eşti nebun?! Cel mai prăpădit apartament din Balta Albă, acum, se vinde cu 1.000 de euro metrul pătrat.

— Eu îţi spun cum este normal, mi-a răspuns Dinu Patriciu. Ceea ce se întâmplă acum nu este normal. Preţul unui metru pătrat construit trebuie să fie egal cu salariul mediu pe economie. Dacă ai salariul mediu pe economie de 600 de euro, atât trebuie să fie şi preţul

unui metru pătrat construit. Când vei avea salariul mediu pe economie 2000 de euro, preţul metrului pătrat construit va urca şi el la 2000; numai că România, în următorii 20 de ani, nu va putea să ajungă la un salariu mediu pe economie de 2000 de euro – şi atunci, asta este!

— Bine, dar sunt atâtea locuinţe care se vând cu mult peste ceea ce spui tu – am insistat eu.

— Preţul corect este salariul mediu pe economie, dar poate să crească în funcţie de finisaj şi de zonă; şi chiar la finisaje de lux şi zone de mare interes, preţul nu poate depăşi triplul salariului mediu pe economie. Deci, preţul maxim al unei construcţii de top, într-o zonă de mare interes în România, nu poate trece de 1.500 – 1 800 de euro metrul pătrat; mai mult nu poate să fie. Vor face excepţie locuinţele construite în perioada interbelică, din zonele rezidenţiale, care sunt în număr limitat şi care au o încărcătură istorică.

— Bine, cu 1.500 de euro se vinde cam peste tot – am încercat eu să-i aflu părerea. În Cotroceni sau în Primăverii se vinde şi la peste 4.000 de euro metrul pătrat, iar tu-mi spui mie de 1.500 de euro?

— Eu îţi spun care este realitatea şi care este preţul normal al pieţei, nu cum se vinde acum. Preţul normal al pieţei din asta este format: din valoarea salariului mediu pe economie, amendată cu valoarea finisajelor şi cu preţul zonei respective, dar nu poate să depăşească triplul salariului mediu pe economie. Acesta ar fi un preţ real în România. Dacă nu se va aplica acest principiu, vei vedea cum foarte mulţi vor pierde.

— Pierd pe dracu'! am replicat eu nervos. Toată lumea câştigă acum din imobiliare. Uită-te colea: cumpără cu 500 de euro metrul pătrat şi vinde după un an cu 1.000.

— Asta-i o nebunie acum. Dar nu va mai ţine mult. Vei vedea. Uită-te la celelalte ţări prin ce trec şi vei înţelege cum va fi şi-n România.

— Şi-acum, eu ce să fac?!

— Vinde! Vinde cât poţi. Vinde repede!

I-am urmat sfatul – am vândut tot.

După şase luni, preţurile crescuseră cu 25%; bombăneam tot timpul: „M-am luat după el. Na! Acum, vindeam cu 25%-30% mai mult…"

După opt luni, piaţa a stagnat. Iar după un an, piaţa s-a prăbuşit. Ceea ce vândusem atunci, în urmă cu un an, acum aş fi vândut la

maximum o treime din vechiul preţ!

Funar, la votarea bugetului în noiembrie 2005, Guvernul Tăriceanu trimisese parlamentului proiectul Legii Bugetului pe anul 2006, spre analiză în comisiile de specialitate şi dezbatere şi aprobare în plenul camerelor reunite.

În comisii, Legea Bugetului fusese dezbătută circa zece zile, timp în care partidele de opoziţie – PSD şi PRM – depuseseră un număr-record de amendamente, peste 2000, dintre care un singur senator, domnul Gheorghe Funar[21], propusese mai bine de 800.

Era clar pentru toată lumea că acest număr mare de amendamente depuse de opoziţie avea ca unic scop întârzierea aprobării Legii Bugetului pe anul următor şi, implicit, o blocare a administraţiei centrale şi locale, care ar fi avut probleme cu desfăşurarea activităţilor curente, dar, în special, ar fi dus la imposibilitatea realizării investiţiilor, în lipsa unui buget aprobat în parlament.

Opoziţia nu căuta decât un pretext pentru depunerea unei moţiuni de cenzură, care, dacă nu ar fi avut şanse să fie aprobată şi să determine căderea Guvernului Tăriceanu, ar fi fost un motiv plauzibil pentru o critică acerbă a programului de guvernare pe care Alianţa DA câştigase alegerile în 2004.

Şedinţele în plen erau conduse de preşedintele Camerei Deputaţilor, domnul Adrian Năstase, care, prevalându-se de prevederile regulamentului, îi acorda domnului Gheorghe Funar cuvântul pentru susţinerea fiecărui amendament propus de dânsul, deşi toate amendamentele fuseseră respinse în comisiile de specialitate.

După prezentarea făcută de domnul Funar a unui amendament, acesta era propus spre aprobare plenului parlamentului, care îl respingea prin vot, neavând precizată sursa de finanţare şi nefiind susţinut de Ministerul Finanţelor Publice.

Imperturbabil, domnul Funar trecea la următorul articol, propunând un nou amendament, care, la fel, era supus la vot şi, neavând precizată sursa de finanţare şi nici susţinerea Ministerului

---

[21] Gheorghe Funar, politician român, senator ales pe listele PRM (2004-2008) şi primar al municipiului Cluj-Napoca (1992-2004), cunoscut pentru atitudinea sa antimaghiară.

Finanţelor, era respins de plenul parlamentului.

După aproape două săptămâni de dezbateri, nu se înaintase aproape deloc; fuseseră aprobate din Legea Bugetului doar primele 7 articole – din peste 120!

În condiţiile acestea, am încercat să negociez de mai multe ori cu reprezentanţii opoziţiei un calendar al dezbaterilor Legii Bugetului, ca să putem da României bugetul pe anul următor în timp util, însă opoziţia a refuzat orice dialog, bazându-se pe prevederile regulamentului, care permiteau tergiversarea dezbaterilor.

Red.: Scuzaţi fracturarea textului, dar, ca scriitor, chiar simt nevoia unui intermezzo. Altfel, cititorii noştri nu vor mai înţelege la adevărata valoare desfăşurarea din partea a doua a acestui capitol, când acţiunea se va precipita. Cum adică, un ales considerat inteligent stă în parlament doar ca să pună piedici treburilor ţării, pentru a căror bună rezolvare a fost trimis acolo?!

D.R.R.: Face parte din arsenalul luptei politice.

Red.: Seamănă mai mult cu „să moară capra vecinului – chit că vom crăpa şi noi de foame". Cam asta ar fi expresia completă. O expresie pe care, sub alte forme de exprimare, am simţit-o pe pielea noastră încă din anii '50, iar în 1993, când se instaurase „legal" puterea pedeseristă în România, graţie alegerilor din anul precedent, am fost consternat să văd cum funcţionari capabili erau înlocuiţi fără scrupule cu „oameni ai partidului", noi le ziceam ţuţări[22]. Eu însumi, dat afară – pardon! la anumite niveluri se spune „eliberat din funcţie" – din postul de şef al unui inspectorat judeţean de cultură, ajuns la ministrul culturii Petre Sălcudeanu[23], care mă ştia din lumea cinematografiei de dinainte de 1989, am fost pus în faţa dilemei:

— Muntene, dacă vrei să rămâi, trebuie să-mi aduci recomandarea şefului filialei judeţene a partidului.

---

[22] „Ţuţăr e un cuvânt din ghetoul evreiesc şi înseamnă admirator plătit în slujba celor mari. Aşa de pildă, la sinagogă sau la alte adunări, când ia cuvântul unul mai mare, un huhăm, el are grijă să-şi pregătească dinainte un ţuţăr sau mai mulţi, care, în timp ce el vorbeşte, să se minuneze de ceea ce îi aud urechile, ţâţâind din buze. Ţuţăr vine deci de la litera ţ, repetată cu un plescăit bucal delicat «ţ-ţ-ţ», la care participă şi glandele salivare ale admiratorului" (Vlaicu Bârna, România literară, 42/2001).

[23] Petre Sălcudeanu (1930-2005), scriitor, scenarist de film şi om politic român; ministru al culturii în 1993.

— Analfabetul ăla să mă recomande pe mine? Mai bine mă întorc în uzină!

Sălcudeanu a izbucnit în râs, un râs sănătos, de romancier adevărat:

— Muntene, să ştii că-n ’83, în comisia de evaluare a scenariilor propuse în planul cinematografiei pe ’84, eu şi Titus[24] ţi-am avizat pozitiv scenariul tău cu furtul tezelor de doctorat. Păcat că vremurile… – mi-a spus în timp ce mă conducea de braţ spre ieşire.

— Vremurile mai sunt şi cum le facem noi, am bombănit eu dezumflat.

M-am întors la Piatra Neamţ, mi-am făcut corect şi cu demnitate treburile la serviciu până la termenul-limită, iar din ziua în care fusesem „eliberat din funcţie”, m-am trezit la ora şase, m-am pregătit ca de obicei în cei peste douăzeci de ani de uzină, m-am urcat în autobuzul (tot aglomerat) spre Săvineşti şi m-am întors la vechiul meu loc de muncă, graţie înţelegerii unor şefi ai acelui mare combinat chimic, şefi care, din punct de vedere tehnic, îmi erau superiori, ceea ce eu am recunoscut întotdeauna cu mândrie.

D.R.R.: Şi nu v-aţi întrebat de ce, alături de toate celelalte, a murit şi Săvineştiul?

Red.: Ba am găsit şi răspunsul: a fost sufocat. A fost una dintre miile de „capre” care au murit în toiul „luptei de clasă”. După întâmplările din anii de început – una tocmai am povestit-o mai sus –, o alta mi-a dat măsura „luptei de clasă” din România postrevoluţionară. Era după anul 2000, trecuseră peste zece ani de la Revoluţie şi credeam că politicienii înţeleseseră că au de dus mai departe o societate, nicidecum o bătălie ca între tabere de puşti orgolioşi care îşi împart supremaţia într-un cartier; şi totuşi, imediat după ce a luat puterea într-un partid, un politician notoriu a spus la televizor: „Chiar dacă cei de la putere vor face lucruri bune, noi tot îi vom critica şi ne vom opune la orice proiect al lor”. Dar să închidem intermezzoul şi să revenim în plenul parlamentului, unde se discuta legea cea mai importantă a fiecărui an, Legea Bugetului de Stat pentru anul 2006.

*

[24] Titus Popovici (1930-1994), scriitor şi scenarist român.

* * *

Într-o zi, Adrian Năstase, care conducea şedinţa plenului, a avut de întâmpinat o delegaţie externă şi m-a lăsat pe mine, în calitate de vicepreşedinte al Camerei Deputaţilor, să conduc şedinţa de după-amiază, care a început la ora cincisprezece. Se ajunsese la articolul 8.

Imediat ce şedinţa a început, s-a înscris la cuvânt senatorul Gheorghe Funar. Primul lui amendament solicita bani de la bugetul de stat pentru a facilita pensionarilor din ţară excursii tematice în judeţele Covasna şi Harghita, ca să vadă cum o duc românii din aceste judeţe.

L-am ascultat cu atenţie, iar la sfârşit i-am explicat că tema acestui amendament nu face obiectul bugetului de stat, sumele respective neputând fi prevăzute în Legea Bugetului. Am supus la vot amendamentul, conform procedurii, şi acesta a fost respins cu unanimitate – nici măcar autorul nu l-a votat.

Imperturbabil, senatorul Funar mi-a mulţumit şi mi-a spus că poate va avea mai mult noroc la alte amendamente, după care s-a întors calm şi încet la locul său.

La următorul articol, domnul Funar a fost din nou primul cu mâna sus. I-am dat cuvântul. Ca şi prima dată, a venit din banca în care stătea foarte încet până la tribună – făcea aproape un minut şi jumătate pentru circa douăzeci de metri. Când ajungea la tribună, începea cu aceeaşi formulă, pe tonul lui de ardelean hâtru:

— Domnule preşedinte de şedinţă, domnilor miniştri (deşi nu era în sală decât ministrul de finanţe), doamnelor şi domnilor deputaţi şi senatori, vă prezint un nou amendament, prin care sper să îmbunătăţesc nivelul de trai al locuitorilor acestei ţări… – şi după aceea îşi prezenta amendamentul.

L-am ascultat din nou cu atenţie: era vorba de un amendament prin care se solicita o sumă nu foarte mare pentru asfaltarea unui drum din judeţul Cluj. I-am explicat că acest amendament nu poate fi prevăzut în bugetul de stat, ci în bugetul Ministerului Transporturilor, care se ocupă cu asfaltarea şi repararea drumurilor.

Am supus la vot amendamentul care iar a fost respins cu unanimitate. La fel de calm, senatorul Funar mi-a mulţumit pentru precizările ce i le-am făcut şi a deplâns faptul că iar nu a avut noroc, dar speră că la următoarele… Nu a ajuns bine în bancă domnul senator,

că eu am trecut la următorul articol. Domnul Funar, din nou, cu mâna pe sus. M-am prefăcut că nu-l observ şi am dat cuvântul unui deputat de la UDMR.

Victor Ponta, secretar de şedinţă din partea opoziţiei, mi-a atras atenţia:

— Domn preşedinte, şi domnul senator Funar doreşte cuvântul…

Mă prefăceam preocupat de hârtiile din faţa mea şi ca să nu-l aud pe Ponta. Acesta a insistat:

— Domnule preşedinte, domnul senator Funar cere cuvântul.

Dau cuvântul din nou domnului Funar. Acelaşi drum lent de douăzeci de metri parcurşi într-un minut şi jumătate. A făcut o propunere de modernizare a unei grădiniţe dintr-o comună a judeţului Cluj, judeţ în care era senator.

Strângând din dinţi, i-am explicat din nou:

— Domnule senator, vă repet: nu face obiectul bugetului de stat. Repararea grădiniţelor intră în atribuţiile consiliilor locale. Trebuia să faceţi acest lucru când s-a discutat bugetul administraţiei publice locale.

— Mulţumesc, domnule preşedinte de şedinţă! mi-a răspuns acesta imperturbabil. Înseamnă că nu am avut noroc nici cu acest amendament. Poate cu următoarele…

Aceeaşi procedură: supun la vot amendamentul, plenul îl respinge.

Liniştit, Funar plecase deja la locul său din bancă. Eu am trecut la următorul articol. Funar, din nou cu mâna pe sus. Iarăşi mă prefac a nu-l observa şi întreb plenul dacă pot să trec la articolul următor. Lângă mine, Victor Ponta mă atenţionează:

— Domnule preşedinte, domnul senator Funar…

Mă uit la Ponta cu o privire încărcată de ciudă.

Acesta continuă pe un ton maliţios:

— Gândiţi-vă, domnule preşedinte, că domnul senator mai are încă 750 de amendamente pe care trebuie să le susţină…

Printre dinţi, îi răspund lui Victor Ponta:

— Mai dă-l în mă-sa de nebun! Crezi că nu văd ce vrea să facă?!

N-am realizat că microfonul din faţa mea era deschis. În sală se lăsase o linişte mormântală. Victor Ponta a început să râdă. În clipa aceea, mi-am dat seama de gafa pe care o făcusem.

Imediat, liderul grupului parlamentar PSD, Bogdan Niculescu Duvăz, a venit la microfon şi a cerut suspendarea şedinţei şi convocarea urgentă a birourilor permanente reunite, pentru a discuta comportamentul inadecvat al preşedintelui de şedinţă. Într-un vacarm de nedescris, şedinţa de plen s-a suspendat. În drum spre sala de şedinţe a birourilor permanente, Mona Muscă m-a abordat:

— Trebuie să-ţi ceri scuze!

— Pentru ce dracu' să-mi cer scuze?! Pentru că nebunul ăsta vrea să vină de opt sute de ori la microfon, să spună aceleaşi

118 Dan Radu Ruşanu fraze? Să-mi cer scuze pentru tâmpeniile pe care le debitează numai ca să tragă de timp, să nu mai votăm bugetul anul acesta?!

— Nu contează. Te-a auzit toată sala. Presa era de faţă Trebuie să-ţi ceri scuze. Nu poţi să te comporţi aşa de la tribuna Parlamentului.

Am ajuns la şedinţă. Grupul PRM era foarte indignat Liderul grupului PRM a început să-mi spună că, dacă nu-mi cer scuze imediat, grupul PRM nu mai participă la dezbaterea bugetului pe articole. M-am uitat lung la el:

— Şi, mă rog, pentru ce anume să-mi cer scuze? Să-i ascult opt sute de amendamente?! Voi nu vedeţi că niciunul nu este susţinut, nu are fundamentare, nu prezintă sursa de finanţare?!

— Sunt amendamentele noastre, mi-a răspuns liderul Nu toţi sunt finanţişti, ca dumneavoastră. Noi ne susţinem amendamentele aşa cum le-am primit din teritoriu Electoratul nostru a propus aceste amendamente, iar noi avem obligaţia să le susţinem în faţa Parlamentului. Dacă sunt respinse sau aprobate, asta rămâne de văzut. Dumneavoastră aveţi ghilotina votului. Având majoritatea, aveţi posibilitatea să le respingeţi sau să le aprobaţi – treaba dumneavoastră. Noi avem obligaţia să le prezentăm.

— Ba este evident că vreţi să trageţi de timp! Nu-mi cer nicio scuză! am replicat eu.

A intervenit Bogdan Niculescu Duvăz[25], liderul grupului PSD din Camera Deputaţilor; m-a criticat foarte dur; eram făcut varză:

— Dacă nu vă cereţi scuze, nici grupul PSD nu mai participa la

---

[25] Bogdan Niculescu Duvăz, arhitect şi om politic român, deputat In toate legislaturile din perioada 1990-2016, membru al Partidului Social Democrat.

dezbaterea bugetului! a conchis Dtavă/.

Mai sunt judecători la Berlin 119

M-am uitat mirat la el. Ne cunoşteam de peste douăzeci de ani; lucraserăm amândoi în acelaşi institut de cercetări; el – ca arhitect, eu – ca economist, dar acum vedeam că era altceva… îl ştiam pe Duvăz un intelectual fin şi inteligent, şi eram sigur că-şi dădea seama ce era în spatele acestor amendamente, dar nu-l interesa asta. Solicita în mod expres scuzele mele adresate domnului senator Funar. Din partea Alianţei DA, care avea majoritatea în Biroul Permanent, singurul care a încercat să mă apere a fost Radu Berceanu; ceilalţi parcă luaseră apă în gură. UDMR, aceeaşi poziţie.

Am acceptat să-mi cer scuze, spunând că din cauza oboselii, ba chiar şi a nervilor, am cedat şi nu m-am exprimat corect la adresa domnului senator Funar, dar atrag atenţia că şi acest joc de-a amendamentele trebuie să aibă o limită; este foarte uşor să abuzezi de aceste amendamente, mai ales că ele nu au nicio fundamentare şi nu se poate merge aşa la infinit.

— Nu contează! mi s-a răspuns. Amendamentele sunt amendamente. Regulamentul spune că orice parlamentar are dreptul să facă orice amendament, care poate fi aprobat sau respins de plenul parlamentului, chiar dacă el nu este fundamentat; are dreptul să-şi prezinte amendamentul.

M-am uitat lung la ei:

— Oamenii ăştia nu-s normali, murmur eu. 2000 de amendamente, cu cinci minute de fiecare amendament ca să-l prezinţi, apoi să-l supui la vot înseamnă 10.000 de minute… Ne trebuie încă două-trei luni doar pentru…

Lângă mine, Norica Nicolai îmi şopteşte:

— Asta şi vor, să nu dăm Legea Bugetului la timp. Tu la ce te aşteptai?

— Bine, răspund. Acum, că mi-am cerut şi scuze, să trecem la treabă.

Propun o pauză de un sfert de oră, pentru ca grupurile parlamentare să revină în sala de plen. Mergem în sală. Nici PRM şi nici PSD nu vor să revină în sala de plen. Primesc un mesaj din partea PRM: senatorul Funar pretinde scuze publice; să anunţ în presă că am greşit faţă de dânsul, că l-am jignit, dacă nu, grupurile parlamentare PSD şi PRM nu se reîntorc la şedinţă.

Refuz categoric:

— N-am să mai prezint încă o dată scuze!

Mona Muscă vine la mine:

— Dacă nu revin în sala de plen, nu mai putem continua dezbaterea bugetului, blochează totul; nu avem cvorum fără ei. Îţi dai seama ce înseamnă asta?!

— Îmi dau seama ce-nseamnă asta, răspund apatic şi mă aşez la tribună; în sală sunt numai grupurile Alianţei DA, UDMR, minorităţile şi PC.

Fac o numărătoare: ne lipsesc vreo zece parlamentari ca să fie cvorum. Tocmai atunci îmi sună telefonul mobil. Era prim-ministrul Călin Popescutăriceanu; conducea şedinţa de guvern şi fusese informat despre incidentul din parlament.

— Ce se întâmplă acolo?

— Ăştia-s nebuni; au făcut 2000 de amendamente, pe care vor să le susţină pe fiecare în parte. Niciunul nu are fundamentare. E clar că vor să tragă de timp; nu terminăm bugetul nici în trei luni. Acum, au găsit motiv să nu mai continuăm şedinţa dacă nu-mi cer scuze public; nu vor să revină în sală şi nu avem cvorum.

— Câţi parlamentari lipsesc?

— Vreo zece. Dacă ar veni şi miniştrii care-s şi parlamentari, aş avea cvorum.

— Lasă-mă să văd ce pot face; sunt deja în şedinţă de guvern.

Peste două minute, prim-ministrul îmi telefonează:

— Ţine şedinţa deschisă. Într-un sfert de oră, toţi miniştrii care sunt parlamentari vor fi acolo. Crezi că facem majoritatea?

— Dacă vin toţi, vom avea chiar voturi în plus.

Peste un sfert de oră, tot guvernul intră în sală, în frunte cu prim-ministrul. Miniştrii care sunt şi parlamentari iau loc în sală, ceilalţi, în banca guvernului. Vreau să fac o numărătoare; din partea opoziţiei, doar Victor Ponta, ca secretar al Biroului Permanent, participă la şedinţă. îl las pe el să numere. Avem patru voturi în plus.

Victor Ponta se uită la mine:

— Aş putea să plec şi eu, să vă las fără cvorum.

— Poţi să pleci dacă vrei; tot voi avea trei parlamentari în plus, îi răspund.

Mai numără o dată: sunt tot patru parlamentari în plus, cu el cu tot. Nu are ce face. Anunţăm cvorumul de şedinţă şi continuarea

dezbaterii pe articole a Legii Bugetului de Stat. Victor Ponta este sunat. îl aud cum vorbeşte în telefon:

— Au deja majoritate şi fără mine; chiar dacă plec eu, rămân trei voturi în plus. Nu am ce face. Plec de aici sau rămân mai departe? Spuneţi-mi ce să fac.

Nu aud răspunsul interlocutorului, dar bănuiesc cine este. Rămâne mai departe, ca să ne supravegheze.

Începem dezbaterea pe articole. Trec la articolul următor celui aprobat deja înainte de suspendarea lucrărilor la intervenţia lui Duvăz. Prezint articolul şi întreb sala dacă sunt parlamentari care doresc să susţină amendamente – niciunul.

Supun la vot – se aprobă.

Trec la următorul.

— Sunt amendamente care se susţin?

— Nu sunt.

Supun la vot. Se aprobă.

Măresc ritmul: nu mai iau pe articole. Încep să prezint pe calupuri de amendamente:

— De la amendamentul 123 la amendamentul 157. Este cineva să susţină vreunul dintre aceste amendamente?

— Nu este, mi se răspunde.

— Amendamentele se resping, hotărăsc eu şi trec mai departe. De la amendamentul 158 la amendamentul 180. Este cineva care să susţină vreunul dintre aceste amendamente?

Nu este nimeni.

— Amendamente respinse.

În ritmul acesta, este clar că vom termina foarte repede. Victor Ponta încearcă să mă întrerupă:

— Trebuie să prezentaţi fiecare amendament în parte.

— Am anunţat calupuri de amendamente, îi răspund. Orice iniţiator care se află în sală şi vrea să susţină vreunul dintre aceste amendamente poate veni la tribună să-l susţină, îi răspund eu ironic, ştiind că parlamentarii opoziţiei se retrăseseră de la dezbateri.

Mergem mai departe în acelaşi ritm.

După circa două ore şi jumătate, bugetul de stat este aprobat.

Sala aplaudă.

Îmi văd colegii parlamentari că se ridică din bănci să plece.

— Vă rog! Trebuie să aprobăm şi anexele la bugetul de stat. Vă

rog frumos, luaţi loc! Anexa numărul unu… – şi citesc suma şi textul anexei. Cine este pentru? Voturi împotrivă? Abţineri? S-a aprobat! Anexa numărul doi…

Prezint suma, prezint ministerul.

— Voturi pentru? Voturi împotrivă? Dacă se abţine cineva? S-a aprobat!

Aşa continui cu cele 14 anexe. În circa un sfert de oră sunt aprobate toate.

În acelaşi ritm, aprobăm şi bugetul Administraţiei Publice Locale şi bugetul Asigurărilor Sociale.

Solicit vot final pentru bugetul centralizat al statului, cu cele trei componente: bugetul de stat, bugetul Administraţiei Publice Locale şi bugetul Asigurărilor Sociale.

După 6 ore de şedinţă, Legea Bugetului pentru anul 2006 a fost aprobată.

Plecăm acasă. Fusese o zi lungă, dar, măcar, fructuoasă: în circa şase ore fusese aprobat bugetul ţării.

A doua zi, presa redă pe prima pagină declaraţiile lui Adrian Năstase şi ale altor lideri PSD: „Este un abuz ceea ce s-a întâmplat în Parlament, la şedinţa de aprobare a Legii Bugetului”. Se relatează – corect sau incorect, după puterea de documentare a autorilor articolelor – incidentul creat de reacţia mea la atitudinea senatorului Gheorghe Funar. PSD critică aprobarea bugetului fără o dezbatere reală pe capitole şi pe surse de finanţare. Se scrie cu litere de-o şchioapă că nu a fost cvorum, că nu s-a respectat regulamentul, că… democraţia este în pericol!

Unii ziarişti reamintesc PSD, inclusiv lui Adrian Năstase, că „în vechea legislatură, când el era prim-ministru şi PSD avea majoritatea în Parlament, bugetul era votat în trei zile, iar amendamentele opoziţiei de atunci erau tratate cu aceeaşi indiferenţă”.

Mi se cere demisia pentru modul în care am condus şedinţa pentru dezbaterea Proiectului de Lege a Bugetului şi aprobarea lui, dar mai ales pentru că l-aş fi „înjurat ca un birjar” pe senatorul Gheorghe Funar.

Mona Muscă îmi ia apărarea:

— Faţă de comportamentul domnului Gheorghe Funar în plenul unei şedinţe a Parlamentului, în care trebuia să se analizeze şi să se aprobe cea mai importantă lege a guvernului, domnul vicepreşedinte

Dan Radu Rușanu și-a exprimat doar o părere – este cu totul altceva.

Mi se cere sancționarea de către birourile permanente reunite. Se convoacă o ședință pentru săptămâna următoare. Între timp, spiritele se mai calmează. În ședința birourilor reunite se respinge la vot sancționarea mea. Am scăpat. De data asta…

*

* * *

Red.: Mulți ani ați fost coleg de partid și de parlament cu doamna Mona Muscă. Ce s-a întâmplat în 2006, când a fost acuzată de colaborare cu Securitatea și a demisionat din Parlament?

D.R.R.: Mona Muscă era o colegă minunată: muncitoare, spontană și cu o retorică excelentă. Am fost cu ea în multe campanii electorale; ne completam reciproc în diverse domenii și ne susțineam unul pe celălalt în intervențiile electorale. Era un adevărat camarad. În campania electorală din 2004, a fost unul dintre principalii vectori de imagine ai Alianței DA, atât la alegerile locale, cât și la parlamentare, iar la prezidențialele din 2004 a fost sufletul tuturor mitingurilor electorale ale lui Traian Băsescu.

Înainte de Revoluție, fusese profesoară de română la Timișoara pentru studenții arabi din anul pregătitor. Și atunci, ca și acum, cei care lucrau cu arabii erau obligați să dea note informative la Securitate, cum sunt obligați și cei de acum să informeze SRI despre anumite acțiuni ale studenților străini, și nu numai. Unii dintre liderii PNL cunoșteau această problemă a Monei. În 2000, înainte să-și încheie mandatul prezidențial, Emil Constantinescu a secretizat dosarul de colaborator al Monei Muscă.

În decembrie 2005, la acordarea premiilor *Revistei VIP*, Mona a obținut trei premii: pentru cea mai bună femeie din politică, cel mai bun parlamentar și cel mai bun ministru al guvernului. Traian Băsescu a fost premiat pentru cel mai bun politician al anului. Nu am fost acolo, dar cei care au participat la eveniment au povestit că Mona Muscă, râzând, i-ar fi spus lui Traian Băsescu:

— Aveți noroc, domnule președinte, că sunt femeie, altfel, aș fi fost o concurentă serioasă pentru dumneavoastră.

Întors la Cotroceni, probabil și după câteva pahare de whisky, Traian Băsescu s-a dezlănțuit:

— Curva dracului – exactitatea expunerii mă face să repet întocmai limbajul folosit –, să-mi spună ea că e o concurentă serioasă

pentru mine!

Şi pe loc, de la „înălţimea" Cotrocenilor, preşedintele României de la acea vreme a cerut desecretizarea dosarului de informator al Monei.

La primele semnale apărute în presă, ca de obicei, „pe surse", Mona Muscă a negat orice implicare, ştiind că un astfel de dosar nu poate fi desecretizat decât în situaţii excepţionale.

Red.: Ceea ce a urmat a făcut un timp obiectul mass-mediei. Totuşi, am o nelămurire: prea descrieţi cu lux de amănunte reacţiile lui Traian Băsescu, parcă aţi fi fost prezent, deşi, ţinând cont de relaţia pe care o aveaţi cu el, nu cred că aţi fost invitat de prea multe ori la Cotroceni.

D.R.R.: Oficial, la Cotroceni am fost o singură dată, la sfârşitul anului 2004, când s-au făcut nominalizările pentru noul guvern, iar cu Traian Băsescu m-am mai văzut şi am mai vorbit de două ori: o dată, la sediul PNL, când a participat la o şedinţă restrânsă a Biroului Politic Central şi ne-a cerut în mod imperativ să ne plătim către PD datoriile restante din campania electorală, iar a doua oară, când ne-a convocat la Cotroceni şi i-a propus prim-ministrului Călin Popescutăriceanu să-şi dea demisia şi să organizeze alegeri anticipate, pentru a elimina Partidul Conservator de la guvernare şi pentru a diminua ponderea PSD în Parlament. Dar nu uitaţi că, după 2007, o serie întreagă de consilieri prezidenţiali au venit în PNL, devenind colegii noştri – Claudiu Săftoiu[26], Renate Weber[27], Adriana Săftoiu[28] ş.a. – iar sepepiştii din jurul preşedintelui, în ciuda discreţiei la care-i obligă jurământul depus, mai bârfesc şi ei, că sunt oameni.

Red.: Adriana Săftoiu a scris şi o carte despre perioada petrecută la Cotroceni. Aţi citit-o?

D.R.R.: Desigur. Dar convingerea mea este că, în *Jurnal de Cotroceni*, autoarea ridică foarte puţin vălul de pe cele petrecute acolo

---

[26] Claudiu Săftoiu, jurnalist, consilier prezidenţial pe probleme de politică internă al preşedintelui Traian Băsescu (2004-2006), director al Serviciului de Informaţii Externe în perioada octombrie 2006 - martie 2007.

[27] Renate Weber, avocat şi om politic, europarlamentar din partea PNL (din 2007).

[28] Adriana Săftoiu, ziarist şi om politic român, consilier prezidenţial şi purtător de cuvânt al preşedintelui Traian Băsescu (2004-2007), deputat PNL (2008-2012). ,

în acei ani; povesteşte doar o foarte mică parte din întâmplările pe care le cunoaşte. În anii ’2008 – 2012, am fost coleg de parlament cu doamna Adriana Săftoiu: o femeie foarte plăcută, de o discreţie deosebită. „Misoginii” din PNL au „digerat-o” greu, din cauza episodului cu Teodor Athanasiu[29] şi, din păcate, nu i-au fost „exploatate” deloc abilităţile ei în comunicare şi relaţiile pe care le avea în mass-media încă de pe vremea când a fost ziaristă la agenţiile de presă Rompres şi Mediafax. Chiar şi Crin Antonescu a acceptat-o destul de greu (fusese propusă pe lista de candidaţi la parlamentarele din 2008 de Călin Popescutăriceanu), nu a avut încredere deplină în ea şi a preferat nişte neaveniţi ca purtători de cuvânt, în loc să se folosească de profesionalismul doamnei Săftoiu. Dacă Adriana Săftoiu ar povesti măcar jumătate din ceea ce ştie, ce a văzut ori a auzit cât a fost în funcţia de consilier la Cotroceni, Traian Băsescu şi mulţi alţii ar avea mari probleme. Dar bunul-simţ şi discreţia acestei doamne îi scapă de judecata dreaptă a opiniei publice.

Red.: Şi cum rămâne cu „obstrucţionarea actului de justiţie prin tăcere sau omisiune”? Dar să revenim la întrebarea mea iniţială: povestea doamnei Mona Muscă…

D.R.R.: Păcat, mare păcat! A fost întotdeauna un lider care, în orice sondaj, era cu mult peste scorul partidului; sau, cum se spune, „trăgea partidul” după ea. Comparaţi cu liderii de astăzi…

Red.: Domnule Ruşanu, să ştiţi că nu întâmplător v-am întrebat de doamna Mona Muscă. Imediat după apariţia Legii Cinematografiei, ca scenarist de film, i-am scris doamnei ministru, semnalându-i o anume deficienţă: faptul că scriitorii nu pot participa cu scenarii proprii decât prin intermediul caselor de producţie, în contextul unui proiect; iar casele de filme, conduse, de obicei, de regizori, vin cu proiectele regizorilor. Consider şi acum că selecţia proiectelor nu are prea mult de-a face cu valoarea viitorului film, valoare care se clădeşte pe scheletul ce se numeşte scenariu, adevărata structură de rezistenţă a oricărei poveşti. Din 1990 şi până în prezent, niciunul dintre marii noştri scriitori – care ştiu să spună o poveste, măcar cu un plan doi de

---

[29] în iulie 2006, consilierul prezidenţial Adriana Săftoiu a depus la Parchetul Militar o plângere penală împotriva ministrului apărării, Teodor Athanasiu, pe care 1-a acuzat că ar fi folosit Direcţia de Informaţii a Armatei pentru a afla detalii despre activitatea ei la Cotroceni. (Wikipedia)

lectură, dacă nu şi cu unul mai profund, trei – nu a mai fost prezent pe genericul vreunui film românesc. Doamna Mona Muscă, în calitatea sa de ministru, mi-a citit propunerea, ba chiar mi-a şi răspuns, dându-mi speranţe că cinematografia va ieşi de sub dominaţia totală a caselor de producţie, unde doar „viziunea" regizorilor dictează subiectele viitoarelor producţii de filme, filme apreciate în exterior, tot aşa cum, la începutul democraţiei actuale, afirmaţia unui demnitar român a fost apreciată şi însuşită de străinii care „au aflat" că avem o industrie de „fier vechi", dovadă că s-au şi grămădit să ne „scape" de fierul vechi.

Revenind la filmele în chestiune, nu recunosc România prezentată acolo ca fiind ţara în care m-am născut, am învăţat, am muncit – într-un cuvânt, am trăit şi mai trăiesc. Cât despre doamna Muscă, imediat după ce-am primit răspunsul domniei sale, am aflat că la Ministerul Culturii a venit altcineva. De atunci, invariabil, cum nu-mi place un ministru al culturii, îi trimit acel memoriu despre cinematografie; ştiu că nu-mi va răspunde – ce ministru mai răspunde astăzi la un memoriu? dar sunt sigur că gestul meu îi va aduce ghinion şi va fi schimbat.

D.R.R.: Cred că glumiţi. Un ministru nu cade chiar aşa de uşor.

Red.: …pe cât de uşor este numit, aş adăuga eu. Ce s-a întâmplat după ce şi-a anunţat demisia din parlament?

D.R.R.: Parlamentul a luat act de acel gest de demnitate.

Red.: Greşit!! Repet cu două semne de exclamare. Parlamentul, ca for legislativ, trebuia să „ia foc", măcar după cazul doamnei Muscă. Ce facem? Pedepsim numai cuţitul găsit în rana victimei şi-l lăsăm liber pe Jack Spintecătorul?! Frângem destinele celor care au fost convinşi, nevoiţi, obligaţi, şantajaţi/ameninţaţi să dea note informative, iar pe cei care au făcut presiuni asupra acestor nefericiţi – unii, din păcate, chiar cu vocaţie de delatori –, pe acei „mercenari" ai unui regim odios legislativul îi lasă în voie, să se bucure în continuare de „recunoaşterea" societăţii?!

D.R.R.: Puteţi fi mai explicit? Dacă tot am intrat pe un teren minat…

Red.: întotdeauna, serviciile din slujba puterii sunt împrej multe de un teren minat. Mi-am adus aminte de cazul unui poet: cât a fost profesor într-un orăşel moldav, ofiţerul de Securitate care se ocupa de învăţământul din acel judeţ s-a ţinut de capul lui – l-a convins, obligat, şantajat, ameninţat – până l-a făcut să semneze un angajament şi a dat

ceva informaţii. În vremea Revoluţiei, având cuţitul la os, poetul a fost printre primii din judeţ care a ieşit în stradă, mobilizând lumea, chemând-o la revoluţie, când alţii mai stăteau ascunşi, să vadă de unde bate vântul. A fost, poate, primul care a strigat „jos comunismul", când alţii păreau supăraţi nevoie mare că dictatorul „întinase idealurile comunismului". Şi împreună cu alţi revoluţionari care au fost atunci „pe tancuri", poetul „a binemeritat de la patrie" – vorba lui Napoleon – o indemnizaţie care i-a permis să se înhame la achiziţia în rate a unui apartament. Când i s-a descoperit dosarul de informator, tribunalul a hotărât: fusese „informator" şi i s-a luat indemnizaţia. Pensia de fost profesor abia îi ajunge pentru medicamente şi mâncare; aşa că a plătit degeaba rate la bancă; locuinţa i-a fost luată…

D.R.R.: …dacă asta-i legea.

Red.: Pentru unii mumă, pentru alţii ciumă… Aţi auzit de vreun fost ofiţer de Securitate care-şi racola informatorii până şi din rândul elevilor să fi fost sancţionat în vreun fel? Aşa cum am spus mai sus, parlamentul, în această speţă, a dat o lege doar pentru pedepsirea cuţitului găsit în victina înjunghiată; Jack Spintecătorul este bine mersi – doar noi, scriitorii, ce-l mai afurisim, amăgindu-ne că, în eternitate, facem dreptate…

D.R.R.: Constat că uitaţi mereu că şi eu am fost un timp printre legiuitori.

Red.: Oare câţi dintre foştii dumneavoastră colegi de parlament ştiu să enumere cinci mari legiuitori ai lumii?

D.R.R.: Propuneţi extemporale? Au mai fost unii care au vrut să introducă şi controlul psihiatric.

Dar la întrebarea de mai înainte, poate că legiuitorii ar trebui să înceapă cu Solomon, dacă acceptăm că pildele lui Solomon sunt legi supreme ale bunului-simţ.

Red.: Dar, oare, putem cere politicului bun-simţ? „Părerea mea!", ca să citez un clasic în viaţă.

De la Parlament la Sankt-Petersburg în decembrie 2005 s-a aniversat primul an de guvernare a Alianţei DA. Cu această ocazie, Traian Băsescu a venit în parlament şi a ţinut un discurs despre rezultatele guvernării Alianţei DA, despre performanţele notabile ale guvernului în ansamblul său, fără a-l nominaliza nicio clipă pe prim-ministrul Călin Popescutăriceanu, ci referindu-se doar la câteva ministere conduse, evident, de miniştri PD şi criticând foarte dur şi

amenințător PSD pentru ilegalitățile și abuzurile pe care acesta le făcuse în timpul guvernării 2000 – 2004.

De fapt, în acea perioadă, anul 2005, Traian Băsescu avea ca țintă predilectă pe fostul prim-ministru Adrian Năstase, pentru care pregătise o mare țeapă în Piața Palatului, după cum îi plăcea s-o spună.

După discurs, am plecat cu avionul prezidențial la Sankt-Petersburg, în frunte cu o parte dintre liderii PNL și PD, printre care Traian Băsescu și Călin Popescutăriceanu, să asistăm la finala Campionatului Mondial de Handbal Feminin, la care echipa României se calificase împreună cu echipa țării gazdă.

Plecarea avionului era fixată pentru ora trei după-amiază, așa că, de la parlament, am plecat direct la aeroport, îmbrăcați, cum fusesem la parlament, în costum șiferavată. Numai Traian Băsescu aborda o ținută sport, sepepistul aducându-i de acasă haine de schimb.

În avion, la salonul prezidențial, care are doar douăsprezece locuri, președintele era într-o vervă de zile mari: avea un an de președinție, reușise să formeze o majoritate parlamentară, îi eliberase pe cei trei ziariști răpiți în Irak și terminase reconstrucția „podului de la Mărăcineni". Pentru toate aceste fapte și încă multe altele, Traian Băsescu a considerat că trebuie să închinăm un pahar de whisky cu multă gheață. După circa două ceasuri și o sticlă de *Chivas*, Traian Băsescu s-a retras în cabina prezidențială să se odihnească puțin, înainte de aterizarea la Sankt-Petersburg.

Ni s-a spus în avion că președintele Vladimir Putin[30] era la Soci, într-o minivacanță, dar va trimite să ne întâmpine pe guvernatorul provinciei, care se afla atunci la Moscova; aceasta avea să vină la Sankt-Petersburg cu un avion special, ca să ne primească și să ne însoțească în decursul acestei vizite neanunțate.

Am aterizat la Sankt-Petersburg pe la ora șase și jumătate seara; guvernatorul nu ajunsese încă, dar ne așteptau acolo membrii Ambasadei României în Rusia și oficialități din Sankt-Petersburg. O așteptam pe doamna guvernator la un bufet bine garnisit, cu absolut tot ce-ți doreai, în buna tradiție a ospitalității Estului – în privința aceasta, gazdele se întrecuseră pe ele însele. După vreo jumătate de

---

[30] Vladimir Puțin, om politic rus, fost ofițer KGB. A devenit președinte al Rusiei în anul 2000 și a fost reales pentru un nou mandat în anul 2004. în prezent, ocupă pentru a treia oara funcția de președinte al Federației Ruse.

oră de aşteptare, timp în care preşedintele a mai servit câteva pahare de whisky, Traian Băsescu s-a ridicat brusc în picioare şi s-a adresat delegaţiei române:

— Hai să mergem la sală, că am stat destul aici.

Un membru al ambasadei noastre s-a apropiat de acesta şi i-a spus cu voce scăzută că doamna guvernator este în avion spre Sankt-Petersburg, că va ateriza în maximum cincisprezece minute şi rugămintea este să nu plecăm la meci fără dânsa.

Traian Băsescu, deja cu peste o sticlă de whisky „la bord", s-a uitat la el şi a început să râdă:

— Mai dă-o în p... mea de-aicea! Am venit să văd meciul, nu să stau după ea! replică la care am văzut cum vreo doi-trei oficiali ruşi au şi întors capul spre preşedinte, fapt clar că ei vorbeau româneşte şi înţeleseseră expresia vulgară.

Noi, amuzaţi şi nu prea de comportamentul „dezinvolt" al preşedintelui, am izbucnit în râs, acceptând să plecăm la Sala Sporturilor cu maşinile puse la dispoziţie de parte rusă, cum cerea protocolul, escortaţi de maşinile poliţiei.

Deşi distanţa până la Sala Sporturilor nu era mai mare de treizeci de kilometri, iar traseul era liber, ne-am deplasat cu o viteză de melc, ajungând abia peste treizeci de minute.

Explicaţia acestui fapt am avut-o imediat: trebuia să dăm timp doamnei guvernator să ajungă înaintea noastră, să ne întâmpine – o doamnă distinsă, coborâtă parcă dintr-un mare film rusesc. Ne-a întâmpinat cu multă eleganţă, conform protocolului cuvenit unei delegaţii prezidenţiale, prezentându-şi scuzele că a întârziat, dar a trebuit să zboare cu un avion militar de la Moscova la Sankt-Petersburg, la solicitarea domnului preşedinte Vladimir Putin, care a rugat-o să ne ureze bun venit, şedere plăcută plus toate celelalte amabilităţi. Era o palmă clară dată nouă, delegaţiei române, prin care doamna guvernator ne-a arătat ce efort a făcut să ajungă înaintea noastră acolo, în ciuda mitocăniei distinsului nostru preşedinte, de a cărui comportare fusese, cu siguranţă, informată de oficialii-ruşi.

Am luat loc în tribuna oficială. În spatele tribunei ne aştepta un alt bufet bine garnisit, cu votcă, şampanie, whisky, icre negre, somon *fumée* şi toate bunătăţile din lume – la discreţie şi fără menajamente.

A început meciul. Eram lângă Ilie Năstase, singurul din delegaţia română care, la plecarea din Bucureşti, a spus că fetele noastre au, de

fapt, şansa a doua. Noi toţi, entuziaşti, dar şi subiectivi, l-am contrazis, spunându-i că nu credem aşa ceva. Ilie Năstase, care se pricepea la sport mai bine decât noi, ne-a spus că am putea avea o şansă dacă fetele noastre prind o zi foarte bună, iar rusoaicele, una proastă; el cunoştea valoarea echipei Rusiei şi îi ştia performanţele, „au de departe prima şansă" – ne-a spus el. Rămânea să vedem pe teren ce se va întâmpla. Ilie adusese cu el un banner, „Hai, România!", pe care l-am desfăcut, să încurajăm fetele. Cu tot cu diplomaţii noştri eram cincizeci-şaizeci de suporteri români, într-o „mare rusească".

Pe teren, rusoaicele au dominat jocul de la început şi până la sfârşit, şi-au demonstrat clar superioritatea, atât fizică, cât şi tehnică, fiind încurajate de un public numeros. Au câştigat cu un scor categoric în faţa echipei naţionale a României; ele – campioane, echipa noastră – vicecampioană.

La terminarea meciului, la începutul ceremoniei de premiere, intempestiv, Traian Băsescu a plecat din tribuna oficială în teren, să le felicite pe fete. Sepepistul care îl însoţea a încercat să coboare şi el pe teren, dar ruşii l-au blocat, lăsându-l doar pe Traian Băsescu să treacă. Acesta s-a dus cu mâna întinsă către fetele noastre şi le-a îmbrăţişat pe toate; a trecut de fetele noastre, s-a dus la arbitre, a dat mâna şi cu ele, le-a îmbrăţişat şi pe arbitre, care rămăseseră siderate. Apoi, preşedintele nostru s-a dus spre rusoaice, care au avut un moment de panică – nu ştiau dacă Traian Băsescu le va îmbrăţişa şi pe ele, aşa cum le-a îmbrăţişat şi pe arbitre. Realizând în ultima clipă gafa pe care o făcuse, Băsescu doar a dat mâna cu fetele din echipa Rusiei, apoi s-a dus la microfon şi a spus câteva cuvinte: „A câştigat cel mai bun… dar în viitor poate-o să câştigăm noi… felicitări… mulţumim publicului pentru modul sportiv în care şi-a încurajat echipa… felul în care recunoaşte valoarea…" şi toate celelalte. Întregul stadion a aplaudat cu frenezie.

Traian Băsescu s-a întors la loc, în tribună. M-am uitat la el cu atenţie: nu s-a clătinat nicio clipă, nu i-a tremurat vocea niciun moment şi – atenţie! – avea „la bord" peste o sticlă şi jumătate de whisky. Tot timpul a fost foarte sigur pe el. Din mijlocul delegaţiei române s-a auzit o voce: „Vedeţi, măi? E tare şeful!"

Traseul de întoarcere spre aeroport l-am străbătut doar în zece minute, cu o viteză de peste 140 de kilometri la oră.

Am adormit toţi în avion şi am ajuns în România pe la ora patru

dimineaţa. Maşina prezidenţială îl aştepta pe Traian Băsescu la scara avionului. S-a dus direct şi drept spre ea; nici atunci nu s-a clătinat vreo clipă.

Într-adevăr, aveam un preşedinte tare; ţinea la băutură…

*

* * *

Red.: Am înţeles că Dinu Patriciu, care era un apropiat al lui Adrian Năstase, nu se putea înţelege cu Traian Băsescu, acesta considerându-l pe Adrian Năstase un duşman personal şi, implicit, şi pe Dinu Patriciu. Dar Călin Popescutăriceanu de ce nu s-a putut înţelege cu Traian Băsescu? Cum au evoluat relaţiile între ei doi, de s-a ajuns la discordie?

Ţin minte că, în campania electorală din 2004, cei doi, Traian Băsescu şi Călin Popescutăriceanu, au fost „umăr la umăr" şi au luptat împreună împotriva PSD şi a lui Adrian Năstase. Ce a intervenit ulterior şi a provocat fractura dintre aceşti foşti aliaţi şi copreşedinţi ai Alianţei DA?

D.R.R.: Traian Băsescu avea un plan pe termen lung, pe care-l pregătise încă din vara lui 2004, când, imediat după câştigarea alegerilor locale, el fiind reales primar general al Capitalei din primul tur, s-a consultat cu câţiva dintre liderii PD, cărora le-a cerut să pregătească o strategie de absorbţie a PNL de către PD, fapt relatat abia în 2011 de către un fost consilier prezidenţial.

La acea dată, raportul de forţe între PNL şi PD, în cadrul Alianţei DA, era de doi la unu în favoarea PNL, iar Theodor Stolojan era candidatul la preşedinţie şi principalul vector de imagine al Alianţei DA. Mai târziu, în 2005, după instalarea la Cotroceni a lui Traian Băsescu, una dintre primele acţiuni întreprinse de acesta a fost aceea de „reactivare" a fostului preşedinte liberal Theodor Stolojan, prin nominalizarea acestuia drept consilier prezidenţial.

Episodul „dragă Stolo" era uitat, iar „boala gravă" de care suferise acesta şi din cauza căreia demisionase de la conducerea Alianţei DA era ca şi vindecată. Şi uite-aşa, fostul preşedinte al liberalilor şi fost candidat la Preşedinţia României, însănătoşit subit, devenise consilier al lui Traian Băsescu, cel care începuse să pregătească debarcarea lui Călin Popescutăriceanu şi preluarea preşedinţiei PNL de către consilierul prezidenţial Theodor Stolojan.

Începând din 2006, toţi nemulţumiţii din PNL găseau înţelegere

şi sprijin la Cotroceni, atât la preşedintele Traian Băsescu, cât şi la consilierul acestuia, Theodor Stolojan.

În octombrie 2006, Theodor Stolojan a lansat Platforma Liberală împreună cu disidenţii din PNL, nemulţumiţi de „dictatura" lui Călin Popescutăriceanu, prim-ministru al guvernului şi preşedinte al PNL la acea dată. Astfel, au părăsit PNL, rând pe rând, pentru a se alătura lui Theodor Stolojan şi apoi nou-înfiinţatului Partid Liberal Democrat condus de acesta: Cristian Boureanu, Florin Popescu[31], Gabriel Sandu[32], Radu F. Alexandru, Gheorghe Ştefan-Pinalti[33], Raluca Turcan[34], Gheorghe Flutur[35] ş.a.

Noul partid, PLD, înregistrat rapid la judecătorie pe data de 1 martie 2007, a depus liste proprii de candidaţi la alegerile europarlamentare, iar Theodor Stolojan a fost ales în Parlamentul European.

Imediat după aceasta, a avut loc fuziunea cu PD, condus de Emil Boc, iar fostul preşedinte al liberalilor, Theodor Stolojan, a devenit vicepreşedintele lui Emil Boc în noul partid PDL.

Cu aceasta, Traian Băsescu îşi realizase o parte din planul pe care-l „cocea" încă din vara lui 2004, absorbţia PNL de către PD.

*

* * *

Al doilea episod important al acestui plan a avut loc după alegerile parlamentare din 2008.

În timpul campaniei electorale, Traian Băsescu şi liderii din PDL

---

[31] Florin Popescu, om politic român, deputat PNL (2004-2008) şi PDL (2008-2014), preşedinte al Consiliului Judeţean Dâmboviţa (2008-2012)

[32] Gabriel Sandu, om politic român, ministru al comunicaţiilor în Guvernul Boc (2008-2010) şi membru al Camerei Deputaţilor (2004-2008).

[33] Gheorghe Ştefan, om politic şi om de afaceri român, preşedinte de onoare al clubului sportiv Ceahlăul Piatra Neamţ, membru al PD, primar al oraşului Piatra Neamţ (ales în 2004, reales în 2008 şi 2012 şi suspendat din funcţie în 2014), condamnat definitiv cu executare în mai multe dosare de corupţie şi trafic de influenţă.

[34] Raluca Turcan, economist şi specialist în comunicare şi relaţii publice, om politic român (PNL), deputat d£ Sibiu în Parlamentul României (din 2004); membru PNL, PLD, p£>L.

[35] Gheorghe Flutur, om politic român, membru PNL, PLD şi PD-L, preşedinte al Consiliului Judeţean Suceava, ministru al agriculturii în cadrul Guvernului Tăriceanu (2004-2006), senator de Suceava (2000-2016).

declaraseră cu ostentaţie că singura opţiune de alianţă pentru guvernare după alegeri va fi PNL, aşa încât dreapta reunificată să asigure guvernarea ţării pentru următorii patru ani (stânga şi PSD nefiind frecventabile). Dar, imediat după anunţarea rezultatelor alegerilor, conducerea PDL a început negocierile cu PSD, pentru o eventuală alianţă la guvernare şi constituirea unei majorităţi confortabile, de peste 70%, în parlament.

Concomitent, a fost contactată şi conducerea PNL, solicitându-i-se o primă întâlnire la sediul acesteia din bulevardul Aviatorilor.

În cadrul întâlnirii dintre cele două delegaţii conduse de Emil Boc şi Călin Popescutăriceanu, s-a căzut de acord asupra principiilor viitoarei guvernări: păstrarea în continuare a cotei unice de impozitare; reducerea CAS atât la angajator, cât şi la angajat; efectuarea unor majorări salariale în 2009, numai în funcţie de veniturile bugetare; susţinerea unui candidat comun la Preşedinţia României.

Rămânea în discuţie doar funcţia de prim-ministru, pe care o solicitau ambele partide; PDL, din poziţia celui care avea cel mai mare număr de voturi şi, implicit, numărul cel mai mare de parlamentari, iar PNL, pentru a avea o marjă de negociere a posturilor din viitorul guvern.

Se stabilise că a doua zi, după prânz, să ne reîntâlnim la sediul PDL pentru definitivarea negocierilor, urmând ca ora întâlnirii să ne fie anunţată telefonic de liderii PDL.

După plecarea pedeliştilor de la sediul PNL, conducerea liberală, avându-l în frunte pe Călin Popescutăriceanu, a stabilit să renunţe la pretenţia de a primi postul de prim-ministru, dar să solicite un post de viceprim-ministru fără portofoliu şi preşedinţia uneia dintre cele două camere ale parlamentului.

În rest, celelalte condiţii fuseseră acceptate de ambele părţi.

Pentru a doua zi, am stabilit membrii delegaţiei care urma să participe la întâlnirea cu delegaţia PDL şi eram în aşteptarea telefonului de chemare, să ne deplasăm la sediul PDL din Aleea Modrogan. Orele treceau greu, iar noi, încă bazându-ne pe negocierea din ajun, aşteptam – chiar şi noi, politicienii, hârşiţi, avem uneori o doză de naivitate, născută din încrederea că şi-n rândul colegilor din opoziţie ori aliaţi sunt oameni de bună-credinţă, chiar dacă nu l-or fi

citit pe Aristotel.

Şi uite-aşa, după ce s-a întunecat, trecând de ora şase seara, ne-am luminat cu toţii şi am înţeles că declaraţiile din campania electorală privind „dreapta reunificată", ca şi pseudonegocierea din ziua precedentă de la sediul PNL erau doar „acţiuni de imagine pentru electorat" şi pentru a crea o presiune pe PSD, adevăratul partener de negociere al PDL pentru viitoarea guvernare.

A doua zi dimineaţă, am aflat din mass-media că se semnase protocolul de guvernare a PDL cu PSD, liberalii rămânând, practic, singurul partid în opoziţie, cu toajje riscurile pe care le are o astfel de poziţionare: migrarea unor parlamentari şi aleşi locali către putere. Imediat ce noua putere fusese instalată, cu Traian Băsescu preşedinte şi Emil Boc prim-ministru, au şi început presiunile pentru destructurarea PNL, racolându-se un număr important de parlamentari (peste 20, numai în 2009). Astfel, au trecut la PDL, pentru diferite avantaje sau şantajaţi, deputaţii Dan Pasat, Ion Tabugan, Ioan Timiş, Cristi Burlacu, Emil Bostan şi senatorii Gabriel Berea, Tiberiu-Aurelian Prodan, Cezar Măgureanu, Constantin Cibu, Ovidius Mărcuţianu şi mulţi alţii, pe care nu cred că mai are rost să-i mai amintesc.

Dar şi atunci, în 2009, ca şi-n 2007, adevăraţii liberali, nucleul dur al PNL, cei care nu se înscriseseră în partid din cauza unor conjuncturi, ci consecvenţi unor principii şi ideologiei în care credeau, au rezistat cântecelor de sirenă ale lui Traian Băsescu şi ale liderilor PDL, în frunte cu Emil Boc, şi au rămas mai departe liberali.

Din păcate, după doar câţiva ani, în urma protocolului din 2014, toţi aceşti migratori au fost „reuniţi" în „marele Partid Naţional Liberal", migratori pentru care principala ideologie călăuzitoare în politică poate fi exprimată magistral prin dictonul latin: *Ubi bene*, *ibi*… *partidul*.

Când domnul preşedinte este foarte furios începutul anului 2006 a fost marcat de atacurile tot mai virulente ale preşedintelui României la adresa lui Adrian Năstase, fostul prim-ministru al României în perioada 2000 – 2004 şi contracandidatul lui Traian Băsescu la alegerile prezidenţiale din 2004.

Nou-înfiinţatul DNA, condus de controversatul procuror clujean Daniel Morar, începuse o anchetă amplă împotriva activităţii guvernului condus de Adrian Năstase, în general, şi, în special,

împotriva fostului prim-ministru.

Cum întreaga campanie prezidenţială a lui Traian Băsescu, în 2004, se axase pe lupta împotriva corupţiei, iar „ţepele" din piaţă promise de Traian Băsescu rămâneau goale, noul procuror-şef DNA numit de Traian Băsescu la puţin timp după instalarea în scaunul de la Cotroceni trebuia să vină cu „dovezi" care să susţină acuzaţiile acestuia[36]. Aşa că, la începutul noii sesiuni parlamentare, DNA a venit cu acuzaţia „fulminantă" privind proveniența geamurilor termopan de la locuinţa lui Adrian Năstase şi a solicitat Camerei Deputaţilor aprobarea unui mandat de percheziţie la domiciliul fostului prim-ministru şi preşedinte al Camerei Deputaţilor la acea dată.

Alianţa DA, care era la putere, avea o majoritate fragilă în Biroul Permanent al Camerei Deputaţilor de numai un vot. Eram, practic, şapte la şase, reprezentanţii PRM votând întotdeauna cu PSD, împotriva Alianţei DA.

În dimineaţa în care avea loc şedinţa Biroului Permanent al Camerei Deputaţilor, m-a sunat Adrian Năstase şi m-a întrebat dacă PNL a luat o decizie în ceea ce priveşte votul privind percheziţia casei sale din Zambaccian.

— Grupul parlamentar al PNL a hotărât să avizăm favorabil solicitarea DNA, i-am răspuns eu.

— Şi tu cum vei vota? m-a întrebat Adrian Năstase.

— Eu voi participa la o şedinţă a Consiliului Camerei Auditorilor Financiari din România şi nu voi putea fi prezent la prima parte a şedinţei Biroului Permanent. Dacă solicitarea DNA pentru aprobarea percheziţiei va fi în prima parte a ordinii de zi, îmi pare rău, dar nu voi putea vota. Vezi şi tu cum stabileşti ordinea de zi…

Şi, într-adevăr, când am ajuns eu la şedinţă, cu o întârziere de aproape o oră, solicitarea de percheziţie domiciliară fusese respinsă.

Peste câteva zile, prim-ministrul la acea dată, Călin Popescutăriceanu, m-a chemat la guvern şi, de cum am intrat în cabinetul său, mi-a făcut semn să-l urmez în camera din spate:

— Ai vorbit la telefon cu Adrian Năstase în dimineaţa în care s-a respins la vot solicitarea DNA de aprobare a percheziţiei locuinţei

---

[36] Parafrază după maxima lui Aristofan: Ubi bene, ibi patria (lat.) - Unde-i bine, acolo e patria.

acestuia. Aprobarea a fost respinsă din cauza absenţei tale! mi-a spus nervos Călin.

Rămas perplex, am încercat să spun ceva, dar prim-ministrul m-a întrerupt şi mai nervos:

— Nu încerca să negi! Stenograma convorbirii tale telefonice se află pe biroul preşedintelui. Aşa că aminteşte-ţi bine ce ai vorbit cu Năstase şi ce anume i-ai promis! Preşedintele este foarte furios că, din cauza absenţei tale, solicitarea DNA a fost respinsă.

Luat pe nepregătite, mi-am cam „ieşit din pepeni”:

— Tu crezi că e normal ca, pentru nişte „căcaturi” de termopane, un fost prim-ministru al României să fie anchetat de procurori?! în ce ţară din UE s-ar mai putea întâmpla aşa ceva?! Dacă Băsescu vrea să se răzbune pe Adrian Năstase, să găsească naibii altceva, că asta, cu termopanele, e prea de tot!

— Nu contează ceea ce cred eu! mi-a replicat calm, dar hotărât Tăriceanu, recăpătându-şi morga de înalt demnitar „cu papion”, cum începuse deja să se comporte. Îţi repet – m-a atenţionat el –, preşedintele este foarte furios…

Într-adevăr, furia preşedintelui s-a materializat peste \ doar câteva zile, când, în media, a apărut următoarea ştire: „Vicepreşedintele Camerei Deputaţilor Dan Radu Ruşanu este în atenţia procurorilor anticorupţie”. În sesizările primite de procurorii DNA se susţinea că „deputatul Dan Radu Ruşanu, fost preşedinte Eximbank, a acordat mai multe credite neperformante către SC Chimpex SA Constanţa. Procurorul-şef al DNA Constanţa, Florin Târnăcop, vrea să vadă cum a obţinut SC Chimpex SA credite de la Eximbank în perioada în care Dan Radu Ruşanu era preşedinte al băncii”.

În 22 februarie 2006, *Evenimentul zilei* publica pe prima pagină cu litere de-o şchioapă: „Ruşanu, cenzorul lui Bittner”, iar în subtitlu, „Firma de contabilitate a vicepreşedintelui liberal al Camerei Deputaţilor auditează o societate controlată de oamenii de casă ai lui Adrian Năstase”.

Două zile mai târziu, în 24 februarie 2006, acelaşi ziar mai publica un articol tot pe prima pagină: „Liberalul Ruşanu se ocupă de contabilitatea unei societăţi cu interese în zona de afaceri a lui Alexandru Bittner, prietenul familiei fostului prim-ministru Adrian Năstase”.

Trebuie să menţionez că societăţile enumerate de ziar nu aveau printre acţionarii înregistraţi la Registrul Comerţului nici pe Bittner şi nici pe Adrian Năstase sau vreun membru al familiei acestuia, iar eu nu mă ocupam de contabilitatea acestor societăţi.

Şi, cum era de aşteptat, seria atacurilor a continuat: pe un post TV, Elena Udrea[37], „blonda de la Cotroceni", a susţinut cu tărie că „s-a creat un parteneriat toxic între domnii Patriciu, Crin Antonescu, Dan Radu Ruşanu, Călin Popescutăriceanu şi doamna Norica Nicolai, pe care îi tot vedem acuzându-l permanent pe domnul preşedinte Traian Băsescu".

Numele demnitarilor liberali rostite de către Elena Udrea „se găsesc – conform declaraţiilor fostului consilier prezidenţial – printre membrii fondatori ai Fundaţiei Institutului de Liberă Iniţiativă. Dacă instituţiile statului ar verifica exact cum se finanţează acest institut, s-ar descoperi că aceasta se face din banii domnului Patriciu. În felul acesta, prin această fundaţie, s-ar putea ca, de fapt, domnul Patriciu să-şi asigure prietenia politică a acestor parteneri" – a mai declarat Elena Udrea.

Văzând virulenţa atacurilor din media împotriva mea, atacuri în care eram nominalizat ca „parlamentarul penal" cercetat de DNA pentru corupţie, am făcut o adresă din partea cabinetului vicepreşedintelui Camerei Deputaţilor către DNA Constanţa, domnului procuror-şef Florin Târnăcop, în care precizam: „... vă solicit pe această cale să-mi comunicaţi dacă există un dosar legat de privatizarea SC Chimpex SA şi, în cazul unui răspuns afirmativ, să-mi comunicaţi, de asemenea, calitatea pe care o deţin într-un asemenea dosar".

În aceeaşi zi, cu o promptitudine de invidiat, DNA Constanţa, prin semnătura domnului procuror-şef Florin Târnăcop, mi-a răspuns că: „... în Dosarul Penal nr. 12/p/2006, din actele premergătoare începerii urmăririi penale efectuate în cauză, rezultă indicii de comitere a infracţiunii prevăzute la art. 10 lit. B din Legea 78/2000 de către numitul Ruşanu Dan Radu, constând în aceea că, în calitate de preşedinte al Eximbank, în cursul lunii martie 2003, a acordat SC Chimpex SA Constanţa un credit care a fost folosit pentru rambursarea

---

[37] Elena Udrea, om politic român, deputat ales pe listele PDL (2008-2016). A deţinut funcţiile de consilier prezidenţial, şefa cancelariei prezidenţiale, ministru al turismului şi ministru al dezvoltării regionale şi turismului.

unui alt credit scadent obţinut de la RO Bank…”

Prin această „adresă”, DNA Constanţa mă înştiinţa şi pe mine, „cercetatul”, ceea ce presa publicase cu o săptămână înainte ca eu să fi aflat. Dar, citind răspunsul procurorului-şef al DNA Constanţa, m-am liniştit; „vor trimite o adresă la Eximbank şi vor vedea că, în timpul mandatului meu de preşedinte, nu s-a acordat niciun credit la SC Chimpex SA Constanţa – mi-am zis. Mai mult decât atât, la data la care DNA susţine că s-ar fi acordat creditul, martie 2003, eu nu mai eram preşedinte al băncii de trei ani!” m-am bucurat eu, dându-mi seama că este vorba de o eroare.

Totuşi, trecând mai bine de o lună şi văzând că DNA Constanţa nu cere nicio lămurire Eximbank şi nici eu nu am fost chemat să dau vreo lămurire procurorului de caz, am făcut o nouă adresă către DNA Constanţa, solicitând să mi se comunice stadiul cercetărilor în acest caz, Sexprimându-mi, totodată, disponibilitatea de a mă prezenta la DNA Constanţa pentru a da o declaraţie în cauză.

Prin faxul din 10 aprilie 2006, acelaşi procuror-şef îmi răspunde: „Ca urmare a adresei dumneavoastră din 04.04.2006, prin care solicitaţi să vi se comunice stadiul cercetărilor în dosarul cu numărul de mai sus, vă facem cunoscut că în cauză sunt întreprinse cercetări potrivit competenţelor DNA cu privire la… în funcţie de rezultatul cercetărilor, urmează a vă fi comunicat dacă veţi fi audiat în cauză şi în ce calitate”.

După câteva luni, văzând că presa mă toacă în continuare, afirmând că sunt „cercetat penal pentru corupţie”, iar DNA nu se oboseşte să verifice sesizarea în urma căreia începuse cercetarea penală împotriva mea, am făcut ceea ce DNA ar fi trebuit să fi făcut din primul moment: am solicitat Eximbank să-mi precizeze dacă, în timpul mandatului meu de preşedinte al băncii, s-a acordat vreun credit la SC Chimpex SA.

Răspunsul băncii, în care se preciza că: „SC Chimpex SA nu a solicitat şi deci nu i-au fost acordate niciodată credite în lei sau valută de către Eximbank…”, îl trimit şi la DNA Constanţa, în atenţia domnului procuror-şef Târnăcop Florin.

Niciun răspuns nici de data aceasta! Aşa că am făcut o revenire, prin care am solicitat să mi se comunice stadiul cercetărilor în Dosarul Penal numărul… şi mi-am prezentat disponibilitatea de a mă prezenta la DNA, pentru a da o declaraţie în dosarul sus-menţionat.

Am primit acelaşi răspuns stereotip: „… în cauză sunt întreprinse cercetări potrivit competenţelor DNA… în funcţie de rezultatul cercetărilor, urmează a vă fi comunicat dacă veţi fi audiat şi în ce calitate".

Aşteptarea a durat nouă luni de la demararea „cercetărilor" – care cercetări, nu ştiu, dar ele fuseseră, după cum am mai spus, anunţate în presa aservită – şi, pentru că nu am fost chemat la DNA să dau vreo declaraţie şi nici nu am primit vreun răspuns concret la adresele trimise de mine, m-am adresat Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând „verificarea de către Inspecţia Judiciară a actelor efectuate în Dosarul 12/p/2006 şi stabilirea cauzelor pentru care organele competente au tergiversat nejustificat soluţionarea cauzei…"

De la această solicitare a mai trecut încă un an, fără să se fi mişcat ceva – eram un fel de Agrimensorul K şi Domnul K, deopotrivă[38].

Şi totuşi, eram parlamentar al României! Cum să gândesc la legile care ar fi trebuit să guverneze ţara, dacă nu eram în stare să-mi clarific propria situaţie, pe care, în sufletul meu, o cunoşteam atât de bine?

Am solicitat audienţă la procurorul general al României, Laura Codruţa Kovesi[39]. În urma acestei audienţe, după mai bine de douăzeci şi două de luni de când presa anunţase „începerea urmăririi penale împotriva vicepreşedintelui liberal al Camerei Deputaţilor Dan Radu Ruşanu", am primit următorul răspuns de la cabinetul procurorului general, sub numărul 3357/e/2007, datat 15.11.2007:

Vă comunicăm că, urmare a memoriului depus de dumneavoastră cu ocazia audienţei din data de 04.09.2007 şi a criticilor exprimate în context în legătură cu tergiversarea DNA Serviciul Teritorial Constanţa a unui dosar (despre existenţa căruia aţi aflat din presă), în care se efectuează cercetări sub aspectul săvârşirii infracţiunii prevăzute de art. 10 lit. B din Legea nr. 78/2000… […] în urma controlului efectuat cu privire la modul de efectuare a

---

[38] Personaje centrale în romanele Procesul şi Castelul de Kafka, scrise în 1914 şi, respectiv, în 1922.

[39] Laura Codruţa Kovesi, procuror general al României (2006-2012), iar din anul 2013, procuror-şef al Direcţiei Naţionale Anticorupţie.

cercetărilor în Dosarul nr. 12/p/2006, s-a constatat că, prin ordonanţa procurorului din 19.10.2007, s-a dispus, printre altele, în baza art. 228 alin. 4 combinat cu art. 10 lit. a, Codul de Procedură Penală, neînceperea urmăririi penaje faţă de RUŞANU

DAN RADU, întrucât fapta nu există – adică: Acordarea unui credit cu nerespectarea normelor bancare… către Chimpex SA Constanţa… în perioada în care a deţinut funcţia de preşedinte al Eximbank. Începând cu data de 15.08.2006 şi până în prezent, la Serviciul Teritorial Constanţa din cadrul DNA şi-au desfăşurat efectiv activitatea doar doi procurori, care au avut de soluţionat un număr mare de cauze… Faţă de această împrejurare, nu apreciem că întârzierea soluţionării cauzei a fost generată de motive imputabile procurorului

Semnat: procuror general Laura Codruţa Kovesi.

22 de luni! Sunt multe, puţine?

Cert este că-n tot acest timp: nu am fost chemat niciodată la DNA să mi se ia vreo declaraţie sau să fiu întrebat ceva; DNA Constanţa nu a trimis nicio adresă la Eximbank, prin care să solicite relaţii despre acordarea sau neacordarea acelui credit pentru care mi se întocmise dosar; nimeni din DNA Constanţa nu a observat că, la data comiterii faptei invocate în dosar, nu mai eram preşedinte al Eximbank de trei ani, fiind ales deputat în Parlamentul României…

Dar aşa se întâmplă – sau, mai corect spus, se întâmpla – când, după cum mă atenţionase Călin Popescutăriceanu, prim-ministru la acea vreme, „domnul preşedinte este foarte furios”.

*

* * *

Red.: înţeleg că Traian Băsescu, fost demnitar comunist nominalizat pentru rezerva de cadre a PCR, a devenit abuziv şi răzbunător odată cu funcţia de preşedinte. Credeţi că moşteneşte aceste „calităţi” de la liderii comunişti cu care lucrase în perioada anilor 1980? Chiar toţi liderii comunişti din acea perioadă – Ion Dincă[40], Emil Bobu[41], Ştefan Andrei[42], Paul Niculescu-Mizil, Manea

---

[40] Ion Dincă (1928-2007), general de armată şi om politic comunist român, secretar al CC al PCR (1972-1973) şi viceprim-ministru al României (1980-1989).

[41] Emil Bobu (1927-2014), demnitar comunist, fost ministru de interne (1973-1975), viceprim-ministru al guvernului în perioada 1980-1982 şi membru al

Mănescu[43] – erau abuzivi şi răzbunători?

D.R.R.: Am să vă răspund prin două exemple extreme, ca să vedeţi că toate regimurile şi toţi liderii au particularităţile lor.

Eram într-o delegaţie în judeţul Neamţ, unde cooperaţia avea depozitele angro la ieşirea din Târgu Neamţ, pe drumul care duce la cabana de vânătoare a lui Ceauşescu de la Nemţişor.

Într-o dimineaţă, când să intru în curtea depozitelor, găsesc vreo trei maşini de miliţie şi o agitaţie de nedescris. Miliţieni în uniformă şi în civil tropăiau prin curte, zăngănindu-şi cătuşele întocmai ca mascaţii şi procurorii din ziua de azi.

În biroul directorului, un procuror şi doi ofiţeri de miliţie scriau de zor un proces-verbal. Contrariat, îl întreb pe director ce s-a întâmplat. Acesta mă informează cu glas tare, vădit timorat de prezenţa persoanelor din birou:

— După cum ştiţi, acum două zile, tovarăşul Ceauşescu a venit la vânătoare la Nemţişor. Ieri-dimineaţă, tovarăşul Emil Bobu, care nu este vânător, a făcut o vizită de lucru prin judeţ, urmând ca seara să-l informeze pe tovarăşul Ceauşescu despre cele constatate.

Trecând prin dreptul depozitelor noastre, tovarăşul Bobu a văzut în poartă tractorul cu care cărăm marfă mergând în gol şi fără tractorist. A oprit maşina şi s-a dus la tractor. Tocmai atunci a apărut şi Gică, tractoristul, care venea de la toaletă.

— Unde umbli, mă? l-a întrebat tovarăşul Bobu.

— Am fost să mă chiş, i-a răspuns acesta obraznic.

— Şi de ce nu opreşti motorul, mă nenorocitule?

— Pentru că nu am baterie, mă deşteptule, şi nu pot să-l mai pornesc, a răspuns tractoristul, care nu-l cunoştea pe tovarăşul Bobu.

— Mă boule, tu consumi motorina statului degeaba. Să pui mâna şi s-o plăteşti, s-a răstit la el tovarăşul Bobu.

CPEx (1979-1989). După 1989 a fost condamnat la închisoare pe viaţă pentru „participarea la genocidul naţiunii române". A fost eliberat condiţionat pentru motive medicale după şapte ani.

[42] Ştefan Andrei (1931-2014), om politic comunist român, ministru de externe (1978-1985).

[43] Manea Mănescu (1916-2009), om politic român, membru al CC al PCR (1960-1979,1982-1989), ministru de finanţe (1955-1957), viceprim- ministru (din 1972) şi prim-ministru (1974-1979).

— Pi cini, chizda mă-tii, faci tu bou, mă? a strigat Gică şi a pus mâna pe levier.

Norocul lor că au sărit şoferul şi cu ofiţerul de escortă care îl păzea pe tovarăşul Bobu, că altfel se întâmpla o nenorocire – şi-a încheiat relatarea directorul.

Încercând să-mi ascund râsul, închipuindu-mi-l pe Gică tractoristul de 1, 95 m cu levierul în mână în faţa lui Emil Bobu, care avea doar 1, 60 m, l-am întrebat pe director:

— Şi acum ce mai este?

— Tovarăşul Bobu i-a ordonat tovarăşului comandant, aici de faţă, să-i facă dosar penal lui Gică pentru sabotaj. Iar tovarăşul prim-secretar m-a sunat la telefon şi mi-a spus să-l dau imediat afară. I-am desfăcut contractul de muncă cu articolul 130 lit. I pentru absenţe nemotivate.

— Pentru litera I trebuie să lipsească nemotivat cel puţin trei zile consecutiv, l-am atenţionat eu pe director.

— Îl ţinem în arest toată săptămâna, după care îi dăm drumul, m-a lămurit unul dintre ofiţeri.

Procurorul care scria procesul-verbal şi-a aprins o ţigară şi se uita nervos pe geam.

Atmosfera din biroul directorului era foarte încărcată. Nimeni nu comenta cele întâmplate între Gică tractoristul şi tovarăşul Bobu. Ne uitam unii la alţii vădit stânjeniţi de situaţie.

Nu puteam să mi-l imaginez pe Emil Bobu, numărul doi în ierarhia PCR după familia Ceauşescu, membru al CPEx (Comitetul Politic Executiv), secretar cu probleme organizatorice, cel care propunea numirile în funcţie ale miniştrilor, ale prim-secretarilor şi ale membrilor CC, înjurându-se cu Gică tractoristul, care îl ameninţa cu levierul în mână şi care, acum, era în arestul miliţiei pentru… sabotaj.

Celălalt exemplu este din deplasările pe care le făcea în judeţe Paul Niculescu-Mizil. Acesta solicita întotdeauna să fie însoţit de reprezentanţii direcţiilor de specialitate din Centrocoop.

Se întâlnea cu prim-secretarul şi apoi, însoţit de acesta, se deplasa la obiectivele reprezentative ale cooperaţiei din judeţul respectiv.

Noi, liota, după ei, fiind pregătiţi cu date şi cifre pentru eventualele întrebări pe care ni le-ar fi pus. Mergeam la doi paşi în spatele lor, trăgând cu urechea la ceea ce discutau şefii. Într-o

asemenea deplasare, Mizil şi cu prim-secretarul s-au oprit în faţa unui motel cu trei etaje, la care muncitorii lucrau de zor pe schelă. Noi, roată în jurul lor:

— Uite, într-un an, când eram la Finanţe – a început Mizil –, tot aşa se pusese schela pe clădirea ministerului, ca s-o repare. Luni dimineaţa, când veneam la minister, pe la ora şapte, muncitorii, sus pe schelă, citeau *Sportul* şi se certau în gura mare: „Arbitrul a ţinut cu Dinamo şi le-a acordat un 11 metri gratuit". „Mănânci căcat, a fost fault clar în careu!" „Cotonogarii de la Rapid habar nu au să dribleze…"

Închideam geamul să nu-i mai aud şi începeam să lucrez la materialele pentru minister.

După ora opt, ne chema tovarăşul Ceauşescu la Comitetul Central. Mergeam şi-l informam de realizarea încasărilor din exporturi, stadiul cheltuielilor cu investiţiile şi nivelul rezervei valutare. „Tovarăşul" îşi nota cifrele şi ne stabilea valoarea indicatorilor pentru săptămâna următoare.

Pe la ora douăsprezece, când mă întorceam la minister, muncitorii de pe schelă erau la masă. Îşi desfăceau cutia de paté, îşi tăiau tacticos brânza, ceapa şi roşiile aduse de acasă şi mâncau în linişte.

Mă apucam să calculez pe judeţe noile cifre stabilite de „tovarăşul" şi convocam în şedinţă conducerea ministerului, unde începeau discuţiile faţă de noii indicatori, toţi comentând că sunt exagerat de mari faţă de posibilităţile reale. Mă întorceam apoi nervos în birou, încercând să le ajustez, gândindu-mă ce artificii să găsesc, ca să pot realiza planul trasat de tovarăşul Ceauşescu.

Pe schelă, la soare, muncitorii se odihneau după masă.

La sfârşitul săptămânii, după ce văzusem timp de şase zile că acest program s-a repetat zilnic, n-am mai suportat, am deschis fereastra şi m-am răstit la ei:

— Bine, mă, dimineaţa, când veniţi, faceţi gălăgie şi vă înjuraţi, comentând meciurile de fotbal; la prânz, mâncaţi, iar după-amiaza vă odihniţi. Voi când aveţi de gând să vă apucaţi de muncă?!

S-a ridicat în picioare o namilă de vreo doi metri şi s-a răstit la mine.

— Bă, grasule, tu stai toată ziua în birou şi îţi freci curu' de scaunul ăla, iar noi, clasa muncitoare, stăm cocoţaţi aici, pe schelă. Şi tot tu vii să ne faci nouă observaţie?!

— Şi dumneavoastră ce-ţi făcut, tovarăşe Mizil? am întrebat noi toţi, strânşi în jurul lui.

— Ce să fac?! a săltat Mizil dintr-un umăr. Am închis geamul şi mi-am văzut de treabă.

Cu Dragnea, ca ilegaliştii

Eram la Zimnicea, în august 2009, la o întâlnire cu conducerea organizaţiei PNL Teleorman, coordonată la acea dată, cu rezultate remarcabile, de Marian Almăjan[44]; pregăteam de zor campania prezidenţială a lui Crin Antonescu la alegerile din toamnă.

Organizaţia Teleorman era o organizaţie foarte bună, cu rezultate excepţionale, putem spune, în condiţiile în care PSD era condus de Liviu Dragnea[45], preşedintele Consiliului Judeţean, iar organizaţia PDL a judeţului era condusă de Adriean Videanu. Pentru oricine altcineva ar fi fost tare greu *să crească* între cei doi adversari politici redutabili, dar Marian Almăjan a reuşit acest lucru timp de cincisprezece ani, cât a fost preşedintele organizaţiei.

Într-o pauză a discuţiilor, Almăjan m-a luat deoparte şi mi-a spus că Liviu Dragnea este şi el la Zimnicea şi ar vrea să mă întâlnească la o cafea.

Îl ştiam pe Liviu Dragnea ca unul dintre liderii marcanţi ai PSD şi un preşedinte de consiliu judeţean „cu vână", cum se zice.

Am acceptat propunerea şi, imediat ce ne-am întâlnit, Liviu a intrat direct în subiect:

— Alianţa PSD-PDL merge foarte prost. Prim-ministrul Emil Boc şi PDL-ul său nu respectă protocolul încheiat în decembrie 2008, criticând mereu acţiunile miniştrilor PSD, iar Traian Băsescu ne atacă tot timpul cu sau fără motiv, în special pe Mircea Geoană, preşedintele PSD, viitor candidat la Preşedinţia României.

---

[44] Marian Almăjan, om politic român, membru PNL din 1995, preşedinte al organizaţiei PNL Teleorman (2000-2015) şi vicepreşedinte al Consiliului Judeţean Teleorman (2000-2004). în perioada 2004-2016, a fost deputat ales pe listele PNL.

[45] Liviu Dragnea, om politic român, preşedinte PSD din 2015. Preşedinte al Consiliului Judeţean Teleorman (2000-2012), viceprim- ministru şi ministru al administraţiei şi dezvoltării regionale (2012-2014). Deputat ales pe listele PSD (2012-2016). A fost condamnat definitiv la doi ani de închisoare cu suspendare în aprilie 2016, în dosarul Referendumul.

Am zâmbit răutăcios:

— Parcă am mai văzut filmul ăsta în urmă cu doi-trei ani…

„Chiar dacă lupul a schimbat jumătatea galbenă a blănii cu o jumătate roşie, năravul i-a rămas” – am continuat să-i spun, dar numai în gând, să nu stric începutul unei colaborări PSD-PNL care se profila.

„«Vizibil bucuros de întâlnirea cu mine, Liviu a continuat:

— În curând, cei doi lideri, Traian Băsescu şi Mircea Geoană, se vor confrunta direct în lupta pentru preşedinţie.

— Va candida şi Crin Antonescu, l-am informat eu.

— Sigur că da, a acceptat Liviu Dragnea. Primii trei cel mai bine plasaţi, care se ştiu deja, vor fi într-o ordine greu de ghicit acum: Traian Băsescu, Mircea Geoană şi Crin Antonescu, ori invers. Ar fi bine ca, în turul doi, cel care rămâne în luptă cu Traian Băsescu, pentru că asta se profilează deja, să fie sprijinit de candidatul de pe locul trei şi să beneficieze de un transfer al voturilor obţinute de acesta în turul întâi.

În principiu, am fost de acord cu propunerea i-i Liviu Dragnea, propunere de sprijin reciproc împotriva lui Traian Băsescu şi, totodată, i-am propus şi o alianţă parlamentară a celor două partide, prin susţinerea reciprocă a iniţiativelor parlamentare şi contracararea acţiunilor PDL.

A rămas să-l informez pe Crin Antonescu despre propunere şi să luăm şi acceptul Biroului Politic Central al PNL pentru această susţinere politică reciprocă între PNL şi PSD.

*

* * *

Luni dimineaţă, la Camera Deputaţilor, au început negocierile celor patru partide parlamentare – PNL, PSD, UDMR şi PDL – pentru desemnarea celor nouă membri ai Consiliului de Administraţie al Băncii Naţionale a României. Conform procentului obţinut în alegerile parlamentare şi algoritmului de calcul, PNL avea dreptul să propună un vicepreşedinte şi un membru în Consiliul de Administraţie al BNR, dar reprezentanţii PDL, Cristian Rădulescu şi Mircea Toader, mi-au spus scurt:

— PNL va avea dreptul doar la o singură propunere, pentru că trebuie să dăm şi UDMR un membru în Consiliul de Administraţie.

Am acceptat cu noduri în gât această precizare.

— Bine, le-am răspuns eu, vom propune doar un vicepreşedinte.

Mircea Toader mi-a retezat-o imediat:

— Amândoi vicepreşedinţii îi propune PDL plus doi membri în Consiliul de Administraţie. PNL poate să propună doar un membru neexecutiv în Consiliul de Administraţie, a precizat el maliţios.

L-am privit mirat:

— Cum aşa?! Nu-i corect şi nici nu se respectă algoritmul politic. UDMR are un procent electoral de 5% şi propune un membru în Consiliul de Administraţie, în timp ce PNL are un procent de 20% şi-i daţi tot un membru în Consiliul de Administraţie?

— Aşa a stabilit conducerea PDL şi nu am ce să negociez – mi-a răspuns Mircea Toader.

— Dar întotdeauna s-a respectat algoritmul parlamentar! m-am aprins eu. Este prima dată când puterea nu respectă procentele obţinute de un partid din opoziţie.

Mircea Toader s-a fâstâcit, dar a ţinut-o pe-a lui:

— Am mandat să vă cedez doar un singur loc în Consiliul de Administraţie. Dacă nu vreţi, propunem noi doi vicepreşedinţi şi trei membri în Consiliul de Administraţie.

— Atunci, nu mai propunem pe nimeni şi luaţi-le voi pe toate! i-am răspuns eu furios.

Mircea Toader s-a uitat ironic către mine:

— Mai gândiţi-vă. Decât nimic, mai bine un membru simplu – şi mi-a întors imediat spatele.

* * *

M-am dus la Senat şi i-am spus lui Crin Antonescu care V sunt propunerile PDL şi aroganţa cu care au fost făcute de către trimisul partidului.

Optimist ca întotdeauna, Crin m-a consolat:

— Acum, în alianţă cu PSD, au 70%, sunt pe cai mari şi cred că totul li se cuvine. Ţine minte şi tu, iar în 2012, când s-o întoarce roata, le vom răspunde cu aceeaşi monedă.

— Apropo de alianţă, i-am spus lui Crin, m-am întâlnit la Zimnicea cu Liviu Dragnea… Şi i-am relatat discuţia avută cu acesta.

Crin Antonescu a devenit dintr-odată gânditor. După un timp, a acceptat de principiu, cu condiţia să aibă o întâlnire secretă cu Mircea Geoană, întâlnire la care să se stabilească un protocol al acestei colaborări înainte, dar şi după alegerile pţ-ezidenţiale.

Am înţeles imediat: vedea în perspectivă o alianţă cu PSD şi

după alegerile prezidenţiale, alianţă care să asigure PNL o participare la guvernare pentru următorii trei ani, câţi mai rămăseseră din legislatură la acea vreme.

— Chiar dacă teoretic plec cu şansa a doua, nu se ştie ce poate să iasă, a conchis el. Spune-i lui Liviu Dragnea că accept de principiu, dar trebuie să mă văd, cât mai discret, departe de presă, cu Mircea Geoană.

Realitatea este că, în confruntările directe cu Traian Băsescu, Crin Antonescu, preşedintele PNL, a fost singurul lider politic care l-a dominat întotdeauna pe acesta prin retorica şi spontaneitatea sa. Confruntarea de la Cluj dintre cei doi, când Traian Băsescu a fost obligat să recurgă la mitocănia privind decesul primei soţii a lui Crin Antonescu, ca să iasă din corzi, a rămas memorabilă, iar dacă ar fi beneficiat şi de sprijinul organizaţiilor PSD din judeţe, Crin l-ar fi spulberat în turul doi pe Traian Băsescu.

A rămas ca eu şi cu Liviu Dragnea să stabilim locul, data şi detaliile unei întâlniri discrete între Crin Antonescu şi Mircea Geoană, în condiţiile în care Traian Băsescu controla în totalitate „serviciile", iar cei doi lideri erau monitorizaţi îndeaproape – grea sarcină pe care s-o fi dus cu succes la bun sfârşit, fără să fi aflat preşedintele, care era…" cel mai bine informat om".

Liviu Dragnea a propus mai întâi ca întâlnirea să aibă loc la o cabană de vânătoare a ocolului silvic din Drăgăneşti, Teleorman, dar s-a renunţat repede la idee, pentru că acel ocol silvic se află la o distanţă prea mare de Bucureşti, iar cei doi preşedinţi de partid aveau un program mult prea încărcat.

Abia peste două zile, Liviu a propus Palatul Ştirbey de la Buftea, unde se semnase pacea cu Germania în martie 1918.

La acea dată, administraţia domeniilor Ştirbey o avea Ion Morar[46], vechi membru PSD şi o gazdă deosebită, pe a cărui discreţie ne puteam baza în totalitate.

Am căzut de acord asupra propunerii şi am stabilit ca la întâlnirea celor doi lideri să nu mai participe nimeni în afară de

Liviu Dragnea şi de mine. Chiar şi gazda noastră a aflat în ultima

---

[46] Ion Morar, senator în legislatura 2004-2008, ales pe listele PSD. în perioada 2009-2012, a deţinut funcţia de secretar general al Senatului.

clipă identitatea participanţilor.

În după-amiaza în care am stabilit întâlnirea, m-am dus la sediul PNL din bulevardul Aviatorilor cu maşina fiicei mele şi am parcat-o la intrarea din spate. Crin Antonescu îşi parcase maşina pe care o avea de la Senat în faţa sediului; amândoi ne-am lăsat telefoanele mobile în biroul lui şi am părăsit sediul PNL prin portiţa din spate, pornind doar noi doi spre Buftea cu o maşină necunoscută. În drum spre Buftea, ne-am amuzat:

— Parcă suntem comuniştii în ilegalitate. Mergem la Palat să stabilim lovitura de stat de la 23 august. Tu eşti Bodnăraş[47] şi eu sunt Pătrăşcanu[48], mi-a zis Crin. Geoană e Titel Petrescu[49], iar Liviu… Cine?! Generalul Sănătescu[50]?

— Mai bine aşa, decât să le ştie Băsescu pe toate, i-am replicat eu. Această alianţă cu PSD ar putea să conducă România mult timp; va fi mai puternică decât Alianţa DA, care a câştigat alegerile în 2004 şi pe care a distrus-o Traian Băsescu atunci când s-a văzut preşedinte.

Cam sceptic de data aceasta, mi-a spus:

— Şi Mircea Geoană, dacă va ajunge preşedinte, crezi că nu va uita că a ajuns cu ajutorul nostru?! Oare-şi va respecta promisiunile când se va vedea cu sacii în căruţă?

---

[47] Emil Bodnăraş (1904-1976), lider comunist, membru PCR din 1940, a participat alături de Lucreţiu Pătrăşcanu, ca reprezentanţi ai PCR, la acţiunea de demitere a Guvernului Ion Antonescu, condusă de regele Mihai. A făcut parte din grupul de comunişti care i-a preluat în custodie pe Ion şi Mihai Antonescu, ţinându-i prizonieri într-o casă conspirativă din Vatra Luminoasă.

[48] Lucreţiu Pătrăşcanu (1900-1954), om politic român, membru fondator al PCR (1921). Licenţiat în drept şi doctor în ştiinţe economice al Universităţii din Leipzig. împreună cu Emil Bodnăraş, este reprezentantul PCR la negocierile secrete cu PNL şi PNŢ, purtate pentru răsturnarea Guvernului Ion Antonescu. A fost autorul proclamaţiei pe care regele a citit-o în seara de 23 august la postul naţional de radio, după arestarea guvernului antonescian.

[49] Constantin Titel Petrescu (1888-1957), politician român, lider al PSDR, calitate în care a luat parte la pregătirea loviturii de stat de la 23 august 1944, fiind numit „ministru fără portofoliu" în Guvernul Sănătescu. Arestat în 1948, a fost eliberat dupa şaptea ani de închisoare, executaţi la Jilava şi Sighet.

[50] Generalul Gheorghe Sănătescu (1885-1947) a fost printre organizatorii loviturii de stat de la 23 august 1944, fiind un apropiat al regelui Mihai şi mareşal al palatului. în aceeaşi seară a fost desemnat preşedinte al Consiliului de miniştri, formând un cabinet de militari, în care liderii celor patru partide care îl susţinuseră pe regele Mihai aveau câte un reprezentant.

I-am replicat cu oarecare fermitate:

— Nu cred să fie dement ca Traian Băsescu, cel care, imediat ce s-a văzut preşedinte, şi-a pus în gând să distrugă PNL. Dacă ar fi fost un om normal, Alianţa DA ar fi fost şi acum la guvernare, iar el ar fi câştigat, fără probleme, încă un mandat. Cât despre Mircea Geoană, am continuat eu, îl ştiu ca pe un om raţional şi echilibrat. Nu poţi să-l compari cu Traian Băsescu.

— Vom vedea asta după ce va ajunge preşedinte! Ai uitat ce prietenos era şi Traian Băsescu până să câştige alegerile? Aşa că nu te mai grăbi cu aprecierile! mi-a spus tocmai când ajungeam la Palatul Ştirbey.

Liviu Dragnea şi cu Ion Morar ne aşteptau.

— M-a sunat Mircea Geoană şi a spus că ajunge şi el în cinci minute, m-a informat Liviu Dragnea.

M-am uitat mirat la el:

— Voi v-aţi luat telefoanele?

— Nicio problemă! a săltat Liviu din umeri, nedumerit de întrebarea mea. Geoană nu ştia să ajungă şi l-am dirijat eu prin telefon.

„Fii sigur că a auzit şi Băsescu!" i-am spus eu în gând, privind în urmă, pe unde venisem noi, „ca ilegaliştii".

Peste câteva minute, şi-a făcut apariţia şi Mircea Geoană – era în maşina Senatului, urmată de o maşină de escortă. Ofiţerul SPP s-a grăbit să coboare din maşină şi i-a deschis portiera lui Geoană.

M-am uitat mirat către Liviu Dragnea:

— Ce dracu-i asta?! i-am şoptit iritat la culme.

Vizibil deranjat şi el, mi-a răspuns:

— Eu am stabilit altceva cu el, dar unii sunt prea comozi ca să poată renunţa la facilităţile cu care i-a obişnuit funcţia, a oftat el.

Şi eu, şi Crin am dat mâna cu Mircea Geoană, apoi am intrat cu toţii în salon. La masă, discuţia a fost alertă; cei doi lideri fiind într-o vervă deosebită – un diplomat şi un istoric făceau o echipă perfectă pentru o discuţie antrenantă, mai ales când discuţia se purta într-un loc încărcat de atâta istorie. Crin ne vorbea de Primul Război Mondial şi de pacea de la Buftea. Geoană le (făcea un elogiu regelui Ferdinand şi reginei Maria. Ascultându-i, retrăiam momentele când ne vorbea Amedeo Lăzărescu sau Bălăceanu-stolnici în vremea şedinţelor de la Biroul Politic – nu te mai săturai să-i asculţi!

Odată terminată şi cafeaua, Crin şi cu Mircea Geoană au ieşit

împreună pe terasă şi au discutat singuri vreun sfert de oră, după care au revenit în salon, vizibil mulţumiţi de înţelegerea dintre ei – nici nu se putea altfel! Amândoi erau de elită, cu un spirit politic ce nu putea fi pus la îndoială; amândoi, cu un partid puternic în spate, ce trebuia condus spre victorie şi, evident, în salon mai eram eu şi Liviu Dragnea, iniţiatorii acestei întâlniri, care veniserăm cu intenţia fermă de a asigurajeuşita înţelegerii.

Am mulţumit gazdei noastre pentru ospitalitate şi am plecat spre Bucureşti. Mai că-mi venea să-i spun lui Crin: „Hai şi noi cu maşina lui Geoană, abia ajungem mai repede, că, de-acum, tot aia-i", dar n-am vrut să-i stric lui Crin bucuria înţelegerii cu Geoană, aşa că ne-am urcat în maşina cu care veniserăm, întorcându-ne tot „ca ilegaliştii".

A treia zi după, Traian Băsescu aflase deja de întâlnirea noastră „de taină", deşi eu cred că abia atunci se hotărâse să lase impresia „că ştie" – la cât de bine era informat, eu cred că vestea întâlnirii noastre ajunsese la el înainte de-a ne fi terminat noi cafeaua, şi nu de la amfitrionul nostru, Ion Morar, în care aveam încredere deplină.

Asta a fost *înţelegerea de la Buftea* – continuarea este deja consemnată de istorie: după două săptămâni, la începutul lui octombrie 2009, Mircea Geoană a anunţat retragerea miniştrilor PSD din Guvernul Emil Boc, iar PNL a iniţiat o moţiune de cenzură, care a fost votată de 254 de parlamentari, ceea ce a dus la căderea Guvernului Emil Boc.

Majoritatea parlamentară formată din PSD, PNL, UDMR şi minorităţi l-a propus prim-ministru pe Klaus Werner Iohannis, dar preşedintele României nu l-a acceptat, numindu-l răutăcios „premierul de la Grivco".

Emil Boc a rămas interimar până după realegerea lui Traian Băsescu preşedinte, când a format un nou guvern Boc, asigurându-şi majoritatea parlamentară prin trădarea UNPR. Acţiunea, motivată de generalul Oprea prin sintagma „interesul naţional", le-a asigurat lui Traian Băsescu şi lui Emil Boc guvernarea catastrofală din perioada 2009 – 2012.

*

* * *

Red.: Am văzut că iniţial, în Consiliul de Administraţie al BNR, PDL v-a cedat doar un loc de membru neexecutiv. Cum aţi obţinut până

la urmă și un post de viceguvernator?

D.R.R.: Propunerile inițiale pentru cele două posturi în Consiliul de Administrație al BNR, la care PNL avea dreptul conform algoritmului politic, au fost Daniel Dăianu și Napoleon Pop.

În momentul în care s-a decis ca opoziția (PNL) va avea dreptul să facă o singură propunere pentru Consiliul de Administrație al BNR, Daniel Dăianu și-a anunțat candidatura ca independent. După ieșirea de la guvernare a PSD, majoritatea parlamentară s-a modificat, iar PNL a obținut cele două posturi în Consiliul de Administrație, la care avea dreptul.

Cum timpul era foarte scurt și Daniel Dăianu își anunțase deja candidatura ca independent, BPC l-a nominalizat și, votat în unanimitate pe Bogdan Olteanu[51] ca membru în Consiliul de Administrație și viceguvernator, alături de Napoleon Pop.

Când m-am reîntâlnit cu Mircea Toader și l-am informat că noua majoritate parlamentară a stabilit că PDL poate să facă propuneri doar pentru un viceguvernator și un membru neexecutiv în Consiliul de Administrație BNR, la fel ca și PNL, acesta mi-a replicat furios:

— Noi (PDL) avem 35%, iar PNL – doar 20%. Ți se pare normal să pui semnul egal între cele două partide?

— Dacă în logica ta de acum o săptămână UDMR, cu 5%, a putut să fie egal cu PNL, cu 20%, atunci și prezenta propunere mi se pare normală. Diferența este tot de 15%. Mai gândiți-vă, decât nimic, mai bine la fel ca PNL! i-am spus eu zâmbind.

După ce fusese timp de aproape trei ani un bun președinte al Camerei Deputaților (cel puțin, comparativ cu succesoarea lui, Roberta Anastase), Bogdan Olteanu a fost votat cu o majoritate confortabilă în Comisia de Buget-Finanțe a Parlamentului, fiind selectat dintre cei cincisprezece candidați (pentru cele nouă posturi ale Consiliului de

---

[51] Bogdan Olteanu, om politic român de origine evreiască, membru PNL (1991-2009); vicepreședinte (1996-1998) și președinte (1998-2000) al Tineretului Național Liberal. Deputat (2004-2009) și cel mai tânăr președinte al Camerei Deputaților (200^2008). A fost ales viceguvernator BNR, în perioada 2009-2014 și în 2014-2016, când a demisionat, fiind arestat preventiv de DNA. în octombrie 2016, a fost trimis în judecată de către procurorii DNA, fiind acuzat de infracțiunea de trafic de influență în baza denunțului lui Ionuț Adrian Eftimie, fost angajat al lui Sorin Ovidiu Vântu.

Administraţie).

Red.: Ca absolvent de Drept şi fost politician, cum s-a adaptat Bogdan Olteanu la cerinţele funcţiei de viceguvernator al BNR? întreb acest lucru pentru că mulţi l-au acuzat că nu avea expertiză în domeniu şi doar votul politic l-a propulsat în această funcţie.

D.R.R.: în 2006, după retragerea lui Adrian Năstase, am concurat în grupul parlamentar al PNL cu Bogdan Olteanu pentru preşedinţia Camerei Deputaţilor şi am pierdut la limită în faţa lui. Aşa că nimeni nu poate să spună că sunt subiectiv în aprecierile faţă de el.

Pentru funcţiile de conducere din piaţa bancară, cutuma spune că trebuie să ai studii economice sau juridice şi să cunoşti foarte bine limba engleză, cel puţin.

Bogdan Olteanu îndeplinea ambele condiţii *con brio* şi, în plus, în 2001 obţinuse diploma MBA pentru cursurile organizate de Institutul Bancar Român şi City University of Seattle.

Iar dacă mă uit bine la piaţa bancară mondială, văd că toţi marii bancheri ai lumii au fost şi sunt evrei, aşa că Bogdan Olteanu îndeplinea şi această condiţie.

Dar despre competenţa sau incompetenţa lui ar trebui să fie întrebat domnul guvernator Mugur Isărescu, şeful lui direct, timp de şapte ani.

Şi, nu în ultimul rând, trebuie să vă reamintesc că în 2014 a fost votat în unanimitate pentru un nou mandat de cinci ani în funcţia de viceguvernator de un parlament în care doar foarte puţini mai erau foştii colegi din politică de acum cinci ani de-ai lui Bogdan. Şi asta spune ceva!

Dar în România ultimilor ani, denunţul unui condamnat la ani grei de închisoare, după mai bine de opt ani, este foarte credibil şi distruge cariera de succes a oricui.

Red.: în România, Justiţia este independentă şi, mai ales… oarbă! Când trebuie şi cu cine trebuie.

Două ministrese deştepte

Decembrie 2011. Pe 5, în ajunul Sfântului Nicolae, într-o zi de luni (cum stă bine unei naţiuni creştine să-şi facă daruri de Moş Nicolae), a început dezbaterea în comisie a Legii Bugetului de Stat pe anul 2012. Deşi era la putere, PDL deţinea o majoritate fragilă, de numai trei voturi în plus în Comisia de Buget-Finanţe. Erau însă foarte disciplinaţi, fiind prezenţi toţi, respingând apriori orice amendament

făcut de opoziţia formată din PSD şi PNL, reuniţi în USL, iar amendamente nu erau puţine: peste 8.000 (anul precedent fuseseră circa 11.000, dintre care trecuseră doar câteva). De fapt, discutarea amendamentelor era o simplă formalitate, pentru că, oricât de argumentat ar fi fost amendamentul, ghilotina votului majoritar al puterii îl respingea şi se vota varianta legii propuse de guvern.

Preşedintele Comisiei de Buget-Finanţe era o doamnă de la UNPR, care, în afara faptului că-şi luase o diplomă de economist la o universitate particulară, nu avea nicio tangenţă cu fiscalitatea, cu veniturile sau cheltuielile bugetare.

Norocul acelor discuţii – dacă la discutarea celei mai importante legi a statului putem admite norocul – era că beneficiam de o echipă de directori profesionişti din partea Ministerului de Finanţe, conduşi de secretarul de stat Gheorghe Gherghina[52].

Opoziţia, în comisiile reunite de Buget-Finanţe (Senat plus Camera Deputaţilor), era reprezentată de deputatul Viorel Ştefan de la PSD şi de mine, ca senator din partea PNL.

Pentru că dezbaterile se făceau în prezenţa presei, care transmitea, prin televiziuni, o mare parte din acestea, în comisie era o luptă acerbă pentru a-i pune în dificultate pe miniştrii Cabinetului Boc, prin întrebările pe care le adresau membrii comisiei.

Majoritatea acestor întrebări se refereau la programul de achiziţii al guvernului, mărimea fondului de salarii şi prioritizarea investiţiilor. Pe lângă întrebări, mai erau şi amendamentele, urmate de propuneri din partea parlamentarilor, propuneri de introducerea în buget a unor investiţii noi, considerate de aleşi ca fiind foarte importante pentru judeţul pe care-l reprezentau.

La discuţia privind bugetul Ministerului Educaţiei şi învăţământului, am solicitat domnului ministru Funeriu1 să cuprindă în lista de investiţii pentru anul 2012 o sumă pentru clădirea liceului tehnic din Călan, a cărui construcţie fusese începută în timpul Guvernului Tăriceanu şi care, după trei ani, era finalizată în proporţie de 92%.

L-am atacat foarte dur pe domnul ministru Funeriu, poate şi

---

[52] Gheorghe Gherghina, secretar de stat în Ministerul Finanţelor (2001-2005; 2009-2014) cu atribuţiuni în elaborarea şi fundamentarea bugetului de stat.

pentru că-mi devenise antipatic din zilele fierbinţi, când se discuta în mass-media filmul în care apărea copilul lovit de Traian Băsescu în timpul campaniei electorale din 2004. Atunci, domnul Funeriu ne explicase cu emfază, pozând în specialist mult prea doct, că filmul este trucat: viteza cu care fusese filmată lovirea copilului fiind net superioară vitezei cu *r*

1 Daniel Funeriu, politician PDL, ministru al educaţiei, tineretului şi sportului în Guvernul Boc (2009 – 2012). În campania electorală pentru alegerile prezidenţiale din 20091-a apărat pe Traian Băsescu în scandalul loviriі copilului de către acesta la mitingul organizat la Ploieşti, în 2004, contestând autenticitatea filmului prezentat de televiziuni.

care putea să lovească un boxer profesionist, ceea ce n-ar fi putut face Traian Băsescu.

— De ce propuneţi începerea unor investiţii noi, când nu le-aţi terminat pe cele începute şi realizate în proporţie de peste 90%? m-am avântat eu în discuţie. Vom ajunge, la un moment dat, să avem numai investiţii începute, fără să finalizaţi niciuna. Domnule ministru, am devenit mai vehement, politizaţi excesiv alocarea fondurilor pentru realizarea investiţiilor, refuzând să le finanţaţi şi finalizaţi pe cele începute de Guvernul Tăriceanu! Exemplul pe care l-am dat cu finalizarea construcţiei liceului din Călan se poate multiplica în foarte multe cazuri. Dacă vreţi, putem să analizăm anexa cu investiţiile propuse de dumneavoastră pentru anul 2012 şi să le comparăm cu cele rămase neterminate din perioada 2009 – 2011.

Văzându-se încolţit, „Pixelul Albastru", cum era poreclit domnul ministru Funeriu după episodul cu filmul, s-a aplecat spre mine şi i-am auzit şoapta:

— Domnule senator, dacă aveţi vreo obligaţie la vreo şcoală, spuneţi-mi. Sunaţi-mă pe mine personal şi vă promit că o rezolvăm imediat!

Asta m-a înfuriat. M-am întors către el şi i-am replicat cu voce tare, să audă şi ceilalţi parlamentari, dar, în special, presa prezentă în sală:

— Domnule ministru, eu v-am semnalat o problemă constatată în anexele privind investiţiile Ministerului Educaţiei! Este vorba de un principiu, nu de o intervenţie, pentru că eu şi familia mea ne-am terminat liceul de mult!

Preşedinta comisiei ne-a întrerupt imediat disputa şi a supus la vot bugetul Ministerului Educaţiei şi învăţământului. Cu 24 de voturi pentru şi 21 împotrivă, acesta a fost aprobat în forma propusă de Guvernul Boc.

A urmat bugetul MAI, prezentat de domnul ministru Igaş[53]. Mi-am pregătit repede câteva întrebări mai mult sau mai puţin încuietoare, dar toate la obiect, încercând să le adresez domnului Igaş. Acesta luase deja loc pe scaun şi mi-a replicat scurt:

— Prezentarea amănuntelor din bugetul MAI şi eventualele clarificări ale alocărilor bugetare pentru anul 2012 vor fi susţinute de secretarul general al ministerului. Eu, ca ministru, nu am în atribuţii aceste probleme!

L-am contrazis:

— Domnule ministru, poate nu ştiţi, dar dumneavoastră sunteţi ordonator principal de credite, iar aceste atribuţii vă privesc în mod direct.

Nici nu terminasem bine ceea ce aveam de spus, că domnul ministru se şi ridicase de pe scaun. Ne-a salutat scurt şi a plecat.

— S-a dus la „braconaj", a intervenit un coleg de la PSD, dar domnul ministru n-a mai auzit; părăsise deja sala.

Cu acelaşi număr de voturi, 24 pentru şi 21 împotrivă, menţinându-se avantajul de trei voturi pe care puterea le avea în plus, a fost aprobat şi bugetul MAI.

A urmat bugetul Institutului Cultural Român, susţinut de preşedintele institutului, domnul Horia-Roman Patapievici[54]. Acesta, într-o ţinută foarte elegantă şi cu o retorică desăvârşită, ne-a prezentat în douăzeci de minute realizările institutului în anul 2011 şi programul deosebit pe care şi-l propuseseră pentru anul 2012. Totuşi, studiind materialul înainte, mă frământa o întrebare:

— În condiţiile în care, în anul 2010, Guvernul Boc a redus salariile tuturor bugetarilor cu 25%, cum vă explicaţi că, pentru anul

---

[53] Traian Igaş, om politic român, deputat în legislatura 2004-2008 şi senator (2008-2012) pe listele PDL. A fost ministtul administraţiei şi internelor în Guvernul Boc (2010-2012).

[54] Horia-Roman Patapievici, scriitor, fizician, filosof, eseist român contemporan, membru al Uniunii Scriitorilor din România şi membru de onoare al Institutului Ludvic von Mises. Preşedintele Institutului Cultural Român (2005-2012).

2012, salariul mediu în ICR creşte cu 13% faţă de 2011 şi cu 28% faţă de 2010? am întrebat eu. Cum vă explicaţi această creştere de salariu a personalului ICR, când toţi ceilalţi ordonatori de credite au realizat diminuări ale fondului de salarii în 2011 şi 2012, faţă de 2010?

Vădit încurcat, domnul Patapievici a încercat o explicaţie:

— La ICR, fondul de salarii a rămas acelaşi în 2011 şi nu va creşte nici în 2012, dar, între timp, am deschis un centru cultural şi la Chişinău, iar numărul de salariaţi ne-a crescut cu circa 25 de persoane.

Dacă preşedintele ICR ar fi fost numai scriitor şi politolog, poate că nu m-aş fi supărat, dar ştiam că terminase Fizica, ba îşi luase şi un masterat în domeniul laserelor. Mie, ca finanţist, parcă nu-mi era la îndemână argumentul adus; într-un fel, îmi insulta inteligenţa, pentru că încălca aritmetica învăţată în clasele primare, aşa că mi-am continuat atacul:

— Domnule preşedinte, dacă fondul de salarii a rămas acelaşi ca în 2010, iar numărul de angajaţi pentru 2012 va creşte cu cei 25 încadraţi la Chişinău, salariul mediu ar trebui să scadă, nicidecum să crească faţă de 2010. Fără să mai luăm în calcul faptul că salariul mediu la ICR depăşeşte cu mult salariul mediu din Educaţie, Sănătate sau din Ministerul Culturii!

Vădit încurcat, domnul preşedinte al ICR a încercat să ne explice marile merite privind cunoaşterea şi recunoaşterea României peste hotare, fapte realizate de angajaţii ICR din New York, Paris, Londra…

Dar eu, pentru că eram la discuţia bugetului, am ţinut-o pe a mea:

— Dacă fondul de salarii a rămas acelaşi şi numărul de salariaţi a crescut, salariul mediu ar fi trebuit să scadă, nu să crească – împărţim aceeaşi sumă la un număr mai mare…

Simţind că mulţi dintre parlamentarii puterii erau de acord cu mine, mi s-a părut echitabil să propun un amendament prin care să se diminueze fondul de salarii al ICR cu 25%, aşa cum se procedase cu toţi bugetarii în 2010.

S-a trecut la vot propunerea mea. Surpriză! Opoziţia a avut tot 21 de voturi, dar puterea, numai 20 – parlamentarii UDMR şi cei de la minorităţi părăsiseră sala, ca să nu voteze, lăsând PDL în ofsaid.

Secretarul de şedinţă a anunţat:

— Amendamentul domnului Ruşanu este admis cu 21 la 20.

Domnul Patapievici rămăsese consternat:

— Dar nu o să mai avem bani să plătim salariile; nu se poate aşa ceva! s-a lamentat el.

Votul însă fusese suveran. Victoria noastră – dacă victorie e poate fi numită reducerea salariilor unor bugetari şi aşa ajunşi calul de bătaie al primelor „reforme" ale noilor puteri instaurate după alegeri – a fost scurtă. Amendamentul admis de comisie – reducerea fondului de salarii şi la ICR cu 25%, la fel ca la toţi bugetarii – a fost respins în plenul camerelor reunite de către majoritatea parlamentară PDL, la intervenţia directă a lui Traian Băsescu, pentru că preşedintele avea, prin personalul ICR acreditat în străinătate, o adevărată „coloana a V-a" băsesciană.

La rând, a venit bugetul Ministerului Transporturilor. Doamna Anca Boagiu[55] a făcut o prezentare detaliată, însoţită de grafice şi hărţi, după care au urmat întrebările.

Dacă la celelalte ministere erau cinci-şase întrebări, la Transporturi au fost 53. Fiecare parlamentar avea drumuri sau căi ferate în judeţul său, obiective care trebuiau reparate, modernizate sau făcute investiţii noi.

Sub tirul întrebărilor, Anca Boagiu a răspuns timp de două ore cu lux de amănunte şi a dat explicaţii tehnice credibile pe o gamă largă de subiecte, de la extinderea portului Constanţa-Agigea Sud, la autostrada Nădlac-Arad şi modernizarea căii ferate Bucureşti – predeal.

Prestaţia deosebită a doamnei ministru i-a determinat pe parlamentarii din comisie să voteze cu o mare majoritate, aproape de unanimitate, bugetul Ministerului Transporturilor în forma propusă de Guvernul Boc. De altfel, a fost scorul cel mai mare – pe măsura prezentării şi susţinerii bugetului făcute de doamna ministru.

La analiza bugetului Ministerului Dezvoltării, în sală abia se mai putea respira. Eram acolo toţi parlamentarii din comisie, iar reprezentanţii mass-mediei erau şi ei prezenţi „în păr", în frunte cu televiziunile, dornice de „chestiuni importante, arzătoare, la ordinea zilei".

Îmbrăcată într-o ţinută elegantă şi sigură pe sine, doamna

---

[55] Anca Boagiu, om politic român, deputat ales pe listele PD (2000-2008) şi senator PDL (2008-2012). Ministru al transporturilor în Guvernul Isărescu (2000) şi în Guvernul Boc (2010-2012). Ministru al integrării europene (2005-2007).

ministru Elena Udrea şi-a făcut prezentarea bugetului, apoi, fără a-şi putea ascunde aroganţa, ne-a spus că aşteaptă „întrebările pertinente ale domnilor deputaţi şi senatori” – deşi în sală se aflau şi doamne.

Pe lângă întrebările de convenienţă, mai mult laude decât întrebări, ale parlamentarilor PDL, ceea ce a iritat opoziţia, dându-i un elan sporit în a o ataca pe doamna ministru, a urmat şirul întrebărilor „dure”, adevărate atacuri, cu exemple de alocări de fonduri pe criterii politice, în judeţele şi localităţile conduse de primarii PDL.

Calmă, Elena Udrea a răspuns la fiecare întrebare cu argumente pertinente şi cu lux de amănunte, dovadă clară că îşi cunoştea foarte bine ministerul.

Tendenţios, i-am făcut o propunere-capcană:

— Toate alocările de fonduri pentru dezvoltare să se galii de la celelalte ministere, care nu ştiau nici măcar în ordinea în care solicitările au fost înregistrate la mini; le alocate pentru investiţii sau pentru fondul de salarii, conform criteriului „primul venit, primul servit”. S-ar evitfeilalţi colegi continuau să-i ţină isonul lui Crin, făcând tot acest mod, suspiciunea de repartizare a fondurilor pe cride comentarii ironice pe seama votului meu în favoarea politice, i-am propus eu.

Iscuţia a continuat, „ca între bărbaţi”, şi risca să nereze, în ciuda tonului meu iritat. Atunci, Crin

¡bastían

Doamna ministru a sesizat capcana şi mi-a răspuns pror aruncându-mi un zâmbet ironic, izbucnit de sub se aroganţei:

— Dacă aş accepta propunerea dumneavoastră, doment ce insinuaţi; să nu amestecăm planurile: acuzaţi-o senator, atunci ar dispărea responsabilitatea minist Kice pe Elena Udrea, dar nu că ar fi proastă sau că ar fi privind analiza oportunităţii alocării fondurilor. Nu putea nepregătită la comisie… ne derobăm de această responsabilitate. Ce să mai spun?

După o oră şi jumătate de dezbateri, s-a trecut tanescu a intervenit, adresându-mi-se:

Răspunsurile date şi argumentele prezentate de doarâu pregăte Şte-te pentru mâine, să răspunzi la întrebările ministru comisiei au fost acceptate în marea lor majorilor care te consideră principalul vinovat doar câteva voturi au fost împotrivă şi tot câteva abţineri, re…

TTCT.

„... r ... „ru nerespectarea deciziei conducerii USL de a vota parlamentarilor au votat bugetul Ministerului Dezvoltări r...

forma propusă de guvern., triva betului ProPUS de Guvernul BOC

două zi, la şedinţa USL, care se ţinea la sediul din

* nardul Kiseleff, „tovarăşii sovietici", cum îi alintam noi pe

* * le la PSD, au ridicat problema votului dat în Comisia de

— Finanţe celor două ministrese:

Îi împotrivă, iar pentru bugetul Ministerului Dezvoltării, câteva?

A doua zi, în şedinţa de grup parlamentar, Crin Antone De ce Pentru bugetele celorlalte ministere au fost 21 de m-a atenţionat:

— Vezi că mâine, la şedinţa USL, vei fi întrebat ce întâmplat în comisie, de nu aţi votat împotrivă la bug Pentru că nu poţi s-o compari pe madam Udrea, care ministerelor Transporturilor şi Dezvoltării. este despre „introducerea standardelor de cost pentru una cu lintele Vlircea: u-Quintus, ersareaibilei vârste de ani le 1997)

două doamne ministru. Mi-am pierdut răbdarea şi n răţoit la ei:

Ar fi cazul să aflaţi şi voi că una-i una şi alta-i alta.

— N-am votat pentru că Boagioaica a răspuns fără ezitâăctele de investiţii finanţate din fonduri publice", cu la obiect celor 53 de întrebări puse de parlamentari, cum ragalul" de la Educaţie, care nici măcar nu-şi cunoaşte răspuns niciun ministru până atunci, iar bugetul i-a fost va alocată în buget pentru investiţii, am răspuns eu tăios, cu scorul cel mai mare. Cât despre madam Udrea, a dove Aşa este; nu se poate compara din niciun punct de vedere că-şi cunoaşte ministerul foarte bine. Să nu o comparănaa Udrea cu Funeriu; oricine vede asta, iar „unchiul" este şi el om... – a intervenit maliţios Victor Ponta, făcând un gest D.R.R.: Veteranii din Finanţe spun că „Ialomiţeanu a fost şăgalnic spre mine, după care subiectul a fost închis. ministru în timpul lui... Gherghina".

— „Tovarăşii sovietici" au rămas cam dogmatici. Mă mir Red.: Un răspuns de adevărat politician! că nu respectă teoria marxist-leninistă privind egalitatea de şanse şi promovarea femeii! i-am spus eu lui Crin în drum spre casă.

— Misogini! mi-a răspuns el râzând.

* * *

Red.: Spuneţi că, la dezbaterea bugetului în comisie, din partea

Ministerului Finanţelor Publice participa secretarul de stat Gheorghe Gherghina. De ce nu participa domnul Ialomiţeanu[56], care era ministrul de finanţe la acea vreme?

D.R.R.: în cursul dezbaterilor în comisie, dezbateri ce „< durau şapte-opt zile, participa şi dânsul, dar mai puţin, în funcţie de urgenţele pe care le avea la minister.

Red.: Aţi colaborat cu domnul Ialomiţeanu înainte de-a ajunge ministru?

D.R.R.: îl cunosc pe Gigi Ialomiţeanu din 1997, când l-am numit director al Direcţiei Generale a Finanţelor Publice Braşov, din partea PNŢCD. A fost un director conştiincios şi am colaborat bine cu dânsul.

Red.: Atunci, o întrebare directă: cum îl apreciaţi pe domnul Ialomiţeanu ca ministru de finanţe, în comparaţie cu ceilalţi miniştri: Florin Georgescu, Mihai Tănăsescu, Sebastián Vlădescu, Daniel Chiţoiu?

Frunzăverde

August 2011. Marcel Vela[57], primarul liberal al Caransebeşului, m-a anunţat că Sorin Frunzăverde[58], preşedintele Consiliului Judeţean Caraş-Severin şi preşedinte al filialei PDL, ar vrea să aibă o întrevedere cu mine.

— Despre ce să discutăm? l-am întrebat.

— Am senzaţia că Frunzăverde este foarte nemulţumit de direcţia pe care a luat-o PDL, în general, şi Traian Băsescu, în special. S-ar putea să dorească să treacă la noi.

— Fugi de-aicea! Frunzăverde, membru fondator, primvicepreşedinte al PDL-ului, să vrea să treacă la PNL? De ce-ar face asta?

A insistat:

— E foarte supărat pe Traian Băsescu; realizează că PDL-ul se

---

[56] Gheorghe Ialomiţeanu, om politic român, ales deputat pe listele PDL în 2008-2016 şi ministru al finanţelor (2010-2012). în perioada 1997- 2008 a fost director general şi director executiv adjunct al DGFP Braşov.

[57] Marcel Vela, om politic român, membru PNL din 1990, prefect al judeţului Caraş-Severin (1999-2000) şi primar al municipului Caransebeş (2004-2016). '

[58] Sorin Frunzăverde, om politic român, preşedinte al Consiliului Judeţean Caraş-Severin (2004-2016). Ministru al mediului (1997-1998), ministru al turismului (1998-1999), ministru al apărării (2006-2007). în legislatura 2000-2004, a fost ales deputat pe listele PD.

îndreaptă într-o direcţie greşită. Trebuie să înţelegeţi că în PDL există o grupare puternică anti-Băsescu.

— Asta ştie toată lumea. Şi?

— Şi multă lume din PDL este nemulţumită de acest lucru.

Împreună cu preşedintele PNL, Mircea Ionescu-Quintus, la aniversarea venerabilei vârste de 80 de ani (martie 1997)

Alături de Călin Popescutăriceanu, Aleodor Frâncu şi Sebastián Vlădescu (martie 1999)

Cu prim-ministrul Călin Popescutăriceanu şi senatorul Ben-Oni Ardelean, în campania electorală din 2008, în judeţul Hunedoara

Şase lideri politici de la PSD, PNL şi PD: Dan Radu Rușanu, Miron Mitrea, Adrian Năstase, Nicolae Văcăroiu, Teodor Meleşcanu şi Radu Berceanu (octombrie 2005)

Alături de Crin Antonescu, senatorul Dorin Păran, Mariana Câmpeanu, Daniel Constantin, Ecaterina Andronescu şi Cosmin Micula, la alegerile locale din iunie 2012, în judeţul Hunedoara

Comemorarea eroului naţional Avram Iancu, Ţebea (septembrie 2012)

La alegerile conducerii judeţene PNL Vaslui, 2002

ational Liberal

Şedinţa biroului judeţean al PNL Vaslui: Valeriu Stoica, Teodor Meleşcanu, Dinu Patriciu, Paul Păcuraru, Crin Antonescu, Cristian Boureanu, Mircea Coşea şi Dan Radu Ruşanu (mai 2002)

— NL „f

Împreună cu Preafericitul Daniel, patriarhul României

(septembrie 2008)

Alături de Nicolae Furdui Iancu, cu ocazia sărbătoririi victoriei în alegeri a Alianţei DA şi a instaurării Guvernului Tăriceanu (decembrie 2004)

S KUH Kl < «\M Vi milmu' M

Împreună cu Susanne Kastner, vicepreşedintele parlamentului

german (februarie 2006)

Conducând lucrările Comisiei de Buget-Finanţe pentru avizarea bugetului de stat pe anul 2013 (decembrie 2012)

Împreună cu şeful delegaţiei parlamentare kuweitiene (iunie 2005)

La convorbiri cu vicepreşedintele parlamentului din Kazahstan (octombrie 2005)

La dezbaterile bugetului de stat pentru anul 2013 în comisiile de buget – finanţe reunite ale Camerei Deputaţilor şi Senatului

(decembrie 2012)

La întâlnirea cu delegaţia FMI condusă de domnul Jeffrey Franks (februarie 2013)

— Bine, bine, e nemulţumitănemulţumită, dar niciunul nu are curajul să spună aşa ceva sau să facă pasul în ofsaid.

— Hai să ne întâlnim cu el, să vedem ce spune, continuă să insiste Marcel Vela.

— Bine, cad eu de acord. Săptămâna viitoare, vin la Caransebeş; stabileşte tu locul întâlnirii.

— Ne vom întâlni la demisolul unei clădiri, unde este un restaurant-cramă, iar proprietarul este un prieten de-al meu.

Aşa că m-am deplasat la Caransebeş. L-am întâlnit pe Marcel Vela la primărie şi, pe jos, am mers împreună către locul întâlnirii. Restaurantul era închis; patronul însă ne aştepta. Am comandat câte o cafea şi, după zece minute, a apărut şi Frunzăverde. Ne-am aşezat toţi la o masă şi am început discuţia: mai întâi, i-am făcut eu o prezentare lui Frunzăverde a situaţiei politice şi a perspectivelor alianţei PSD-PNL, care se înfiinţase de câteva luni şi se materializase în Uniunea Social Liberală – USL.

— Avem convingerea că alegerile de anul viitor le vom câştiga şi la locale, şi la parlamentare şi apoi, în 2014, vom câştiga şi preşedinţia, i-am spus eu hotărât, explicându-i lui Frunzăverde că această alianţă nu este una antidoctrinară a dreptei cu stânga. Este o alianţă a antibăsiştilor, împotriva băsiştilor, PDL, în frunte cu Boc şi Blaga, fiind considerat ca partidul băsiştilor, împotriva căruia se crease această alianţă, a tuturor partidelor parlamentare (cu excepţia UDMR), pentru izolarea PDL.

— Greşit! mi-a replicat Frunzăverde. PDL este condus de către Elena Udrea şi gaşca din jurul ei. Boc este o simplă marionetă, iar Blaga este un antibăsist convins, care nu mai are nicio putere în partid.

În acel moment, când discuţia devenise mai aprinsă, în restaurant a apărut un om transpirat tot, murdar pe mâini şi foarte agitat. Ospătarul l-a şi întâmpinat, spunându-i că localul este închis până la ora 18.00.

— Vreau doar să dau un telefon! a strigat omul foarte nervos. Toţi cei de la masă am rămas înmărmuriţi: era Ioan Talpeş, fost şef al Serviciului de Informaţii Externe între 1992 şi 1997 şi consilier

prezidenţial în mandatul lui Ion Iliescu. Imediat, patronul i-a ieşit în întâmpinare:

— Ce s-a întâmplat, domnule general?

— Am rămas cu maşina în pană şi nu pot să montez roata de rezervă.

— Haideţi că vă ajut eu, s-a oferit patronul şi l-a scos din local. Mai mult decât surprinşi, ne-am uitat unii la alţii: „Ne-a văzut, nu ne-a văzut?"

După vreun sfert de oră, s-a întors şi patronul:

— Avea pană pe spate şi nu ştia să-şi monteze roata de rezervă. Nu ne-am mai spus nimic; doar ne-am privit cu subînţeles:

„A naibii coincidenţă! Chiar aşa să fie?"

Ne-am ridicat de la masă şi am hotărât ca următoarea întâlnire să aibă loc peste câteva luni, în altă parte. Am plecat pe rând, câte unul, în altă direcţie. Am ajuns la primărie după treizeci de minute. Marcel Vela mă aştepta.

— Ce zici, coincidenţă sau regie? l-am întrebat.

— Nu ştiu; nu cred, dar o să vedem.

Trei luni mai târziu, în noiembrie, m-a sunat din nou Marcel Vela, propunându-mi altă întâlnire.

— Bine, îi răspund. La Haţeg. Stabilim noi locul.

— Cum vreţi. Cine participă la întâlnire?

— Păi uite cum facem: vii tu cu Frunzăverde şi-l iei şi pe Beni Ardelean[59] cu tine; eu vin cu Mircea Moloţ-Ne întâlnim toţi acasă la Gelu Damian, pastorul baptist din Haţeg. Nu ştiu unde stă, dar Molor ştie; la fel şi Beni Ardelean, care este haţegan şi coleg de liceu cu pastorul. Aşa că noi, cei doi împricinaţi, eu şi Frunzăverde, habar nu avem unde mergem; n-o să mai credem în coincidenţe.

Zis şi făcut! Am plecat la Deva, iar de acolo, cu Mircea Molor, la Haţeg. Am lăsat maşina la vreo trei străzi depărtare şi am pornit pe jos. Pe drum, l-am întrebat pe Molor dacă ştie unde stă Gelu Damian.

— Sigur că ştiu!

Am ajuns primii; am spus gazdei că aşteptăm nişte prieteni, fără să le dăm numele. Gelu Damian ne cunoştea doar pe mine, pe Beni şi

---

[59] Ben-Oni Ardelean, om politic român, ales senator de Timiş în anul 2012 pe listele PNL.

pe Mircea Molor; nu-i cunoştea nici pe Frunzăverde şi nici pe Marcel Vela şi, oricum, contam pe discreţia lui.

După vreun sfert de oră, au ajuns şi ceilalţi: Marcel Vela, Beni Ardelean şi Sorin Frunzăverde.

Fără prea multe prezentări, păstrând aceeaşi discreţie, ne-am aşezat la masă, primire de zile mari: masă ardelenească, încărcată cu bunătăţi. Gelu Damian, ca o adevărată gazdă bucuroasă de oaspeţi, nu ştia cu ce să ne mai servească.

După vreo jumătate de oră, m-am retras cu Frunzăverde într-o cameră separată şi am început discuţia. Frunzăverde şi-a exprimat nemulţumirea că PDL este condus discreţionar de un singur om, Traian Băsescu: „practic, Elena Udrea şi gaşca din jurul ei dictează în partid, avându-l în spate pe preşedintele României". Mi-a mai spus, de asemenea, că nemulţumirea în PDL este foarte mare în rândul tuturor liderilor partidului, în frunte cu Vasile Blaga, dar nimeni nu îndrăzneşte să facă vreo mişcare, de frica lui Traian Băsescu.

L-am întrebat direct dacă el ar avea curajul să facă acest pas.

Mi-a răspuns cu un „da" hotărât şi a continuat:

— Traian Băsescu şi Elena Udrea vor distruge PDL. Dacă plec acum din PDL, o voi face cu strângere de inimă, pentru că am muncit mult alături de aceşti oameni, aproape douăzeci de ani, dar ce se întâmplă acum nu mai este de suportat. Voi mai face o încercare şi, dacă nu reuşesc să-i aduc cu picioarele pe pământ, vă voi da un semnal prin Marcel Vela şi voi face acest pas. Sper totuşi să-mi trezesc colegii în ultima clipă, să aibă curajul să se opună lui Traian Băsescu.

Ne-am întors la masă – Sorin Frunzăverde, destul de abătut; eu, îngândurat. Nu-mi făcuse nicio promisiune fermă, aşa cum mă aşteptasem, dar nici nu eram convins că-l va determina pe Traian Băsescu să devină mai flexibil. Ne-am despărţit, urmând să ne întâlnim după sărbătorile de iarnă.

În luna ianuarie a lui 2012, am citit în ziar că Sorin Frunzăverde propusese majorarea salariilor bugetarilor cu 5%, PDL mandatându-l pe Emil Boc, prim-ministrul de atunci, să negocieze cu delegaţia Fondului Monetar Internaţional această creştere de salarii, compensatorie faţă de reducerea de 25% efectuată în 2010, la propunerea lui Traian Băsescu.

Răspunsul la această propunere i-a venit lui Frunzăverde câteva zile mai târziu, nu de la prim-ministrul Emil Boc, aşa cum ar fi fost

normal, ci de la Traian Băsescu – un răspuns sarcastic: „Nu am identificat în buget un loc din care să se poată tăia, ca să se dea bani pentru măriri de salarii, dar eu nu am competenţa extraordinară a politicienilor”.

Se prea poate să fi fost asta picătura care a umplut paharul sau schimbarea Guvernului Boc cu Guvernul Mihai Răzvan Ungureanu… cert este că la sfârşitul lunii martie, într-o zi de luni, Marcel Vela m-a sunat să-mi spună că trebuie să merg urgent la Reşiţa, să discutăm ceva important.

— Nu putem lăsa pentru sfârşitul de săptămână? l-am întrebat eu, spunându-i că, oricum, trebuie să mă duc la Hunedoara, iar de acolo, pot să merg şi la Caransebeş şi Reşiţa.

Marcel Vela a insistat:

— Trebuie să veniţi la Reşiţa, şi cred că trebuie chiar mâine!

— Bine, mâine sunt acolo, i-am spus nu prea încântat.

Înţelesesem că era mesajul pentru întâlnirea cu

Frunzăverde.

M-am dus la Crin Antonescu, preşedintele PNL, şi i-am vorbit de mesaj.

— Du-te, a încuviinţat Crin.

— Bine, bine, mă duc, dar dă-mi un mandat ce pot să negociez cu Frunzăverde, am solicitat eu.

— Nu ştiu, a venit răspunsul lui Crin Antonescu. Du-te, vezi la faţa locului şi mai vorbim prin telefon. Rămâne să te orientezi acolo.

— Da, dar ştii ceva: mai vreau să iau cu mine pe cineva din conducerea partidului, să nu fiu singur.

— Ia-l pe Radu Stroe sau pe Relu Fenechiu, sunt amândoi vicepreşedinţi ai partidului.

M-am gândit puţin.

— Nu. L-aş prefera pe Mişu Voicu; e mai echilibrat şi cunoaşte foarte bine statutul partidului. Dacă negociez cu Frunzăverde, este bine să am pe lângă mine pe cineva ca Mişu Voicu.

— Foarte bine, ia pe cine vrei.

L-am sunat pe Mişu, spunându-i că a doua zi trebuie să mergem la Timişoara şi Arad, să stabilim candidaţii pentru alegerile locale.

Mişu a mârâit:

— Ce am eu cu Timişoara şi Arad?! Tu eşti vicepreşedinte pe zona aceea; eu sunt la Dolj.

— Nu ştiu, am răspuns. Dar te anunţ că ţi-am luat bilet de avion. Dacă nu vrei să mergi, sună-l pe Crin şi spune-i că refuzi; el mi-a spus să te iau pe tine.

— Bine, merg, a aprobat la telefon cu un oftat.

A doua zi, în avion, i-am spus despre ce este vorba:

— Suntem mandataţi să negociem cu Sorin Frunzăverde venirea lui în PNL.

Mişu Voicu a rămas perplex; nu şi-ar fi închipuit aşa ceva.

La Timişoara, ne-a aşteptat Beni Ardelean cu o maşină. I-am spus şi lui despre ce este vorba şi l-am informat că mergem la Reşiţa, şi nu la Arad. Nu şi-a putut ascunde bucuria:

— Este cea mai tare lovitură pe care putem s-o dăm PDL, dacă reuşeşte. Hai să vedem! spune şi plecăm la drum.

La Reşiţa, ne-am întâlnit cu Marcel Vela la sediul PNL, iar de acolo, am mers la Camera de Comerţ şi Industrie, unde ne-am întâlnit cu Sorin Frunzăverde şi alţi lideri locali ai PDL.

L-am luat pe Frunzăverde deoparte şi am discutat între patru ochi, întrebându-l ce pretenţii are.

— Niciuna! mi-a răspuns scurt. Rămân mai departe ceea ce sunt şi acum: preşedintele Consiliului Judeţean Caraş-Severin şi voi candida la un nou mandat, tot la judeţ, din partea PNL, dacă nu aveţi alt candidat.

— Excelent! i-am răspuns. Chiar nu avem pe nimeni.

— Atunci, mâine anunţăm că mă înscriu în PNL şi voi candida din partea USL la preşedinţia Consiliului Judeţean pentru un nou mandat.

— Uite ce este, i-am spus, Crin Antonescu îţi propune să fii vicepreşedinte PNL cu relaţii externe.

— Asta mai vorbim. Acum nu doresc decât să rămân ceea ce sunt: preşedintele Consiliului Judeţean Caraş-Severin.

Ne-am dat mâna, apoi ne-am întors să discutăm şi cu ceilalţi lideri locali ai Partidului Democrat Liberal. Aceştia păreau că ştiu foarte bine ce au de făcut:

— Primarii PDL, în număr de patruzeci şi doi, cu două excepţii, îşi vor anunţa săptămâna viitoare trecerea la PNL. De asemenea, viceprimării, consilierii locali şi consilierii judeţeni. Trebuie însă făcută o şedinţă, să luăm această hotărâre în cadrul organizaţiei judeţene. De asemenea, şi parlamentarii de Caraş-Severin ai PDL vor anunţa

săptămâna viitoare trecerea la PNL, a spus Frunzăverde.

M-am uitat la el mirat; nu părea să glumească.

— Eu cred că vor trece chiar mai mulţi parlamentari de la PDL la PNL; cel puţin zece, a adăugat Frunzăverde.

— Dacă mai vin zece parlamentari la PNL, vom putea introduce moţiunea de cenzură şi schimbăm Guvernul MRU, am spus eu entuziasmat.

Beni Ardelean şi Marcel Vela au împărtăşit entuziasmul meu. Mişu Voicu rămăsese circumspect; se uita când la mine, când la Frunzăverde şi nu spunea nimic.

Eu am continuat cu acelaşi entuziasm:

— Atunci, să concluzionăm: noi mergem la sediul PNL şi anunţăm presa că vei candida la şefia Consiliului Judeţean şi din partea PNL, iar mâine tu vii la Bucureşti şi, împreună cu Crin Antonescu, vei face, într-o conferinţă de presă, anunţul trecerii tale la PNL.

Am stabilit detaliile şi ne-am despărţit. Noi, cei din PNL, am mers la sediul partidului, unde era strânsă toată presa, care mirosise deja ceva. Am făcut anunţul mult aşteptat:

— Organizaţia PNL Caraş-Severin îl va propune şi-l va susţine la şefia Consiliului Judeţean Caraş-Severin pe actualul preşedinte al consiliului, domnul Sorin Frunzăverde, prim-vicepreşedinte al PDL. De asemenea, săptămâna viitoare, domnul Sorin

Frunzăverde se va înscrie în PNL. Mâine urmează să facă un anunţ important împreună cu preşedintele PNL, domnul Crin Antonescu.

După acest anunţ, am încheiat scurt, ne-am luat la revedere de la Marcel Vela şi am plecat spre aeroport cu maşina lui Beni Ardelean. Prin telefon, l-am anunţat pe Crin Antonescu:

— Am bătut palma cu Sorin Frunzăverde; mâine vine la Bucureşti, să faceţi anunţul împreună.

A părut foarte bucuros, dar m-a întrerupt:

— Mă sună toată presa; vor să dau o declaraţie. Diseară, merg la o emisiune TV. Pot să spun că Frunzăverde a trecut la PNL?

— Ne-a rugat să aşteptăm până mâine, când vine şi el la Bucureşti, să faceţi anunţul împreună, i-am replicat eu. Aşa că ai răbdare până mâine.

Alături de mine, în maşină, Mişu Voicu urmărea pe telefon declaraţiile agenţiilor de presă. Pe la ora 17, îmi spune:

— Sorin Frunzăverde a declarat că nu a demisionat din PDL; „mâine voi ţine o conferinţă de presă şi veţi vedea atunci despre ce este vorba”, a spus el scurt. Toată presa e-n alertă: vicepreşedintele PDL nu poate fi contactat, a adăugat cu tristeţe. De asemenea, nu a dat nicio declaraţie, să confirme cele spuse de PNL, iar „conducerea centrală a PDL dezminte declaraţiile lui Dan Radu Rușanu privind trecerea lui Sorin Frunzăverde la PNL”.

Imediat, l-am sunat pe Marcel Vela şi l-am întrebat ce mai ştie de Sorin Frunzăverde.

V

— Şi-a închis telefonul şi a plecat din Reşiţa undeva unde nu are semnal.

„Vai de mine! oftez. Ce mă fac?”

Mişu Voicu gândeşte cu voce tare:

— Singurii care au făcut anunţul şi au afirmat că Frunzăverde a trecut la PNL am fost noi. El nu a confirmat acest lucru, dar nici nu l-a infirmat. Dacă mâine spune că nu este adevărat, că este doar o dorinţă de-a noastră, noi nu putem să contestăm cu nimic; este cuvântul nostru contra cuvântului lui.

S-a lăsat o tăcere apăsătoare în maşină – Mişu avea dreptate. Fusese o negociere pe care o confirmă doar o singură parte. „Dacă Frunzăverde o va infirma, suntem în rahat rău de tot”, am gândit abătut. Totuşi, am mai găsit putere să mă întreţin cu Mişu Voicu:

— Auzi, m-am gândit ca Beni Ardelean să preia organizaţia PNL Hunedoara – îl arăt eu pe prietenul nostru de la volan. Va candida pe colegiul meu; este ardelean născut şi crescut în Haţeg, cunoaşte şi îl cunoaşte toată lumea din Hunedoara, a mai candidat şi-n 2008. Tu, la Dolj, la cine te-ai gândit să candideze pe colegiul tău?

Mirat, Mişu Voicu s-a întors către mine:

— De ce trebuie să las pe cineva în locul meu?!

— Păi, dacă povestea asta cu Frunzăverde nu se confirmă, ne dă Crin Antonescu afară pe amândoi; aşa că gândeşte-te la un înlocuitor serios.

Am izbucnit în râs, mai puţin Mişu, care continua să butoneze telefonul. Eu îi spun:

— Sună-l pe Crin, să-şi amâne orice anunţ privind trecerea lui Frunzăverde la PNL.

— L-am sunat, Crin are telefonul închis, a răspuns Mişu

posomorât.

— E clar! Este în Biroul Politic şi stabilesc măsurile de sancţionare, ne-a încurajat Beni Ardelean râzând.

La aeroport, ne-am despărţit ca după o înmormântare. În avion, Mişu a continuat să butoneze telefonul:

— L-am sunat pe Marcel Vela şi are telefonul închis. I-am mai sunat pe Crin şi pe Frunzăverde – la fel. Ce dracu' facem, unchiule? m-a întrebat, adresându-mi-se cu *unchiule*, cum o făcea când se simţea la ananghie.

— Nu ştiu. Aşteptăm.

Tăceam ca la priveghi, acompaniaţi de zgomotul elicelor avionului, când, deodată, chiar după anunţul comandantului să ne punem centurile de siguranţă, că trebuia să aterizăm, renunţând să mai chinuiască telefonul, Mişu Voicu s-a întins spre mine şi m-a luat în braţe, să mă sărute pe obraz:

— Uite, mi-a arătat el telefonul, Sorin Frunzăverde a declarat la Mediafax: „Mă văd construind dreapta modernă alături de Crin Antonescu. Voi candida ca membru PNL pentru preşedinţia Consiliului Judeţean Caraş-Severin din partea USL. Aşa cum mi s-a propus astăzi, voi deveni vicepreşedinte al PNL".

Aterizăm fericiţi la Bucureşti: „Am scăpat!" oftez eu… Sorin Frunzăverde se dovedise un om care-şi respectă cuvântul.

*

* * *

Red.: Cum se face că, faţă de ceilalţi lideri ai PD, Sorin Frunzăverde, membru fondator şi prim-vicepreşedinte al partidului, principalul negociator cu liderii europeni pentru aderarea PD-ului la Partidul Popular European, nu este un om bogat (comparativ cu majoritatea liderilor PD), nu a fost implicat în scandalurile de corupţie şi a fost întotdeauna foarte respectat de ceilalţi colegi din conducerea partidului, inclusiv de Traian Băsescu?

D.R.R.: înainte de 2011 – 2012, când am negociat cu el trecerea la PNL, l-am cunoscut foarte puţin pe Sorin Frunzăverde. Deşi era unul dintre principalii lideri ai PD, era foarte puţin prezent în spaţiul public şi, aşa cum aţi remarcat, nu a fost implicat în scandaluri.

Cu foarte multă personalitate, vorbind trei-patru limbi străine,

mason de gradul 33, cu multe cunoştinţe printre liderii politici europeni, şi nu numai, era un fel de Dan Amedeo Lăzărescu[60] (mai tânăr cu 40 de ani) al PD.

Red.: Atunci, vă întreb cum era Dan Amedeo Lăzărescu în calitatea sa de lider al PNL?

D.R.R.: Mircea Ionescu-Quintus[61], Dan Amedeo Lăzărescu, Radu Câmpeanu[62], Bălăceanu-stolnici[63] erau seniorii partidului faţă de care aveam un respect deosebit. Erau singurii membri ai Biroului Politic Central pe care nu îndrăznea să-i întrerupă nimeni când vorbeau şi pe care întotdeauna îi ascultam cu plăcere.

Într-o şedinţă de birou, prin 1998, discutam organizarea unor alegeri parţiale într-un oraş în care fostul primar decedase în timpul mandatului, postul rămânând vacant. PNL avea două variante de candidat: un chirurg cunoscut şi apreciat ca medic, dar foarte puţin sociabil şi arogant, care participa destul de rar la acţiunile politice ale PNL, şi un om de afaceri care avea un service auto şi o firmă de transport cu mulţi salariaţi (mecanici, şoferi, impiegaţi) şi care asigura transportul în comun atât în oraş, cât şi în comunele învecinate, având un contact direct cu mulţi locuitori, viitori votanţi.

Preşedintele organizaţiei judeţene îl susţinea fără rezerve pe cel de-al doilea candidat, considerând că prin activitatea pe care o desfăşura are prima şansă în a fi ales de locuitori:

— Chiar dacă nu este un intelectual, domnul X este foarte cunoscut şi foarte sociabil. Este mult mai apreciat de cetăţeni decât

---

[60] Dan Amedeo Lăzărescu (1918-2002), scriitor şi om politic român, fost deţinut politic în perioada comunistă, membru al Partidului Naţional Liberal, deputat (1990-1992) şi senator de Timiş (1996-2000).

[61] Mircea Ionescu-Quintus, om politic român, fost preşedinte al Partidului Naţional Liberal (1993-2001), senator în legislaturile 1996-2000 şi 2004-2008, ales în judeţul Prahova pe listele partidului PNL. A deţinut, de asemenea, funcţia de ministru al justiţiei în Guvernul Stolojan.

[62] Radu Câmpeanu (1922-2016), om politic român, primul preşedinte al PNL după căderea regimului comunist (1990-1993); senator (1990- 1992, 2004-2008) şi candidat la Preşedinţia României din partea PNL la alegerile din 1990.

[63] Constantin Bălăceanu-Stolnici, om de ştiinţă român dintr-o veche familie boierească, medic neurolog, profesor de neuropsihologie şi anatomie a sistemului nervos, membru de onoare al Academiei Române, membru al Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România şi al Academiei de Ştiinţe Medicale din România.

medicul, iar la acţiunile organizate de PNL, la care a participat, a demonstrat că ştie să vorbească pe înţelesul tuturor. Doctorul este şi el cunoscut şi apreciat, dar este un elitist, mai puţin agreat de cei din „Micro 6" (cartier de blocuri al oraşului), iar ei votează masiv întotdeauna făcând diferenţa în alegeri. Istoria se face de cei care votează, şi-a încheiat liderul judeţean în mod filosofic alocuţiunea.

Replica lui Dan Amedeo Lăzărescu a fost promptă:

— Dumneata, tinere, probabil ai învăţat la şcoală că istoria o fac masele largi populare, cum spune Marx. Eu am învăţat că istoria o fac elitele, şi asta pentru un motiv foarte simplu: elitele sunt mult mai greu de manipulat decât masele! i-a replicat marele istoric pe un ton sfătos.

Liderul judeţean a ridicat mâna şi, fără să mai aştepte să i se dea cuvântul, a început:

— Vreau să vă spun că…

Domnul Mircea Ionescu-Quintus, care conducea şedinţa, l-a întrerupt şi i-a spus autoritar:

— Mai bine taci!

Bătrânul Quintus nu a fost niciodată un preşedinte autoritar şi nici nu îmi amintesc să mai fi întrerupt pe cineva atât de brutal ca atunci:

— Mai bine taci!

Moţiunea din 2012.

Episodul Sorina Plăcintă

Sorin Frunzăverde avusese dreptate: în perioada următoare au început migraţiile de la PDL la PNL. în primele două săptămâni, şase parlamentari PDL au trecut la PNL: toţi parlamentarii de Caraş-Severin, Mihaela Popa, senator de Iaşi, vicepreşedintă PDL, şi Dorin Păran, senator PDL de Hunedoara, se numărau printre cei care au trecut de la PDL la PNL. în două săptămâni, PDL nu mai avea majoritate în Senat. A urmat trecerea altor parlamentari din Camera Deputaţilor la USL, iar noi am început să pregătim moţiunea de cenzură împotriva Guvernului Mihai Răzvan Ungureanu, susţinut de PDL.

Ilie Sârbu[64] şi Viorel Hrebenciuc[65] s-au ocupat de obţinerea

---

[64] Ilie Sârbu, om politic român, de profesie preot ortodox. Ministru al agriculturii în

unor voturi din partea UNPR, UDMR şi a minorităţilor naţionale.

Eu am negociat cu nemulţumiţii din PDL sprijinul pentru susţinerea unei moţiuni de cenzură împotriva Guvernului Mihai Răzvan Ungureanu.

Număram fiecare parlamentar care trecea de la putere la opoziţie, precum şi fiecare parlamentar care promitea că va vota moţiunea de cenzură.

Era o luptă contra-cronometru, ca până în data de 27 aprilie, când fusese programată moţiunea de cenzură, să avem numărul de voturi necesar.

Presa băsistă începuse să ne atace că facem ceea ce noi deja criticaserăm tot timpul la PDL: Încurajam „migraţia politică" a parlamentarilor de la un partid la altul.

În emisiunea „Sub semnul întrebării" de la BI TV, preşedintele PNL, Crin Antonescu, le-a dat replica tuturor celor care dezavuau această migraţie, fenomen criticat şi de noi cu câteva luni în urmă:

— La poarta PNL bat acum mulţi pedelişti, dar nu-i luăm pe toţi. Noi am deschis porţile pentru oamenii despre care credem două lucruri: că pot să aducă un beneficiu electoral şi cu care credem că putem fi colegi şi pe mai departe, dar cu care suntem compatibili şi din punct de vedere doctrinar.

Liderul liberalilor a mai arătat că această migraţie de la putere către opoziţie contribuie la dispariţia PDL – „o măsură de igienă politică. Membrii PNL şi mulţi simpatizanţi îşi aduc aminte că-n 2009, la Congresul PNL, am candidat cu o moţiune care vorbea explicit despre obiectivul PNL de a scoate din scena politică Partidul Democrat Liberal. Ceea ce se întâmplă astăzi, inclusiv deschiderea uşilor, contribuie la îndeplinirea acestui obiectiv de distrugere a PDL. Consider că este o măsură de igienă politică de bun augur pentru politica românească" – a încheiat Crin Antonescu.

El spunea deschis, în 2012, cum trebuie să acţionăm împotriva

---

Guvernul Năstase (2000-2004), senator de Timiş din partea PSD (2004-2008) şi preşedinte al Senatului, (2008). Ministru al agriculturii în primul Guvern Boc (2008-2009). *

[65] Viorel Hrebenciuc, om politic român, membru al Partidului Social Democrat. Şeful Secretariatului General al Guvernului în perioada 1992-1996. Fost primar al oraşului Bacău, prefect al judeţului Bacău şi deputat de Bacău (1996-2014).

unui adversar politic – PDL.

În urmă cu opt ani, Traian Băsescu susţinuse pe ascuns acelaşi lucru, dar împotriva unui aliat politic la acea dată: PNL.

Cu o zi înainte de votarea moţiunii de cenzură, m-am întâlnit cu Crin Antonescu şi Victor Ponta; nu erau foarte optimişti că va trece moţiunea de cenzură.

Le-am prezentat o listă cu parlamentarii din coaliţia de guvernare care promiseseră că vor vota în favoarea moţiunii. Cifrele arătau că USL dispune de şase voturi în plus, faţă de minimul necesar pentru aprobarea moţiunii.

— 99% va trece! am spus eu foarte optimist. Avem şase voturi în plus. Din şase, câţi ne vor trăda? Unul, doi, trei… Hai să zic patru. Oricum, vom avea două voturi în plus. Nu se poate să nu treacă moţiunea!

— Bine, bine, au răspuns destul de evaziv cei doi copreşedinţi, mult prea puţin optimişti.

A doua zi – ziua moţiunii – a început circul: dimineaţa, ne-am întâlnit în biroul meu cu diverşi parlamentari, care promiseseră că vin la PNL sau doar vor vota moţiunea. Preşedintele PDL, Emil Boc, le ceruse parlamentarilor PDL şi celor independenţi, dar care susţineau PDL, să nu se prezinte la şedinţă.

Era primul semn că PDL nu este foarte sigur pe propriii parlamentari.

Conform regulamentului, se numărau numai voturile în favoarea moţiunii; cele împotrivă nu erau puse în discuţie; aşa că PDL, după calculul pe care şi-$ făcuse, a cerut parlamentarilor din partidul său să nu mai vină în sală. Cei care au venit totuşi au fost invitaţi în biroul meu de la Senat şi i-am rugat să nu coboare decât în clipa în care se va trece la vot.

Printre cei care au acceptat să vină la PNL şi deci să voteze moţiunea era şi senatorul Sorina Plăcintă[66], ferm hotărâtă să ni se alăture. Mi-a spus un singur lucru:

— Ştii că băiatul meu este cercetat pentru acel stupid incident cu fosta lui prietenă. Mi s-a spus în mod clar şi foarte hotărât: „Dacă

---

[66] Sorina Plăcintă, om politic român, de profesie inginer, senator de Vrancea din partea PDL (2008-2012). Ministru al tineretului şi sportului în Cabinetul Boc (2009).

rămâi în continuare în PDL şi nu votezi moţiunea, băiatul tău va scăpa cu o pedeapsă cu suspendare sau poate chiar achitat. Dacă nu, vei vedea ce se va întâmpla".

— N-are cum să se întâmple nimic, am asigurat-o. Noi vom fi la guvernare şi nu vor mai avea nicio putere. Şi nu cred că cineva ar putea să îndrăznească atâta lucru, să facă presiuni pe judecători, să condamne un copil de 21 de ani pentru un gest teribilist pe care l-a făcut într-o seară cu prietena lui.

Sorina Plăcintă mi-a răspuns îndurerată:

— Nu-i cunoaşteţi! Nu-i cunoaşteţi, domnule Ruşanu, cât de puternici sunt, ce relaţii au în cadrul instanţelor de judecată şi ce presiune pot pune pe magistraţi.

— Nicio problemă, Sorina, am liniştit-o eu. Stai aici şi vei coborî doar când va începe votarea.

După vreo oră, când încă aveau loc intervenţiile pe baza moţiunii de cenzură, Sorina Plăcintă a coborât totuşi în sala de şedinţă.

Imediat a preluat-o Elena Udrea. Au început să discute amândouă; nu se vedea ce-i spune Elena Udrea, dar era clar că Sorina Plăcintă era foarte timorată, de-a dreptul speriată. La un moment dat, a început să plângă. În acel moment, Elena Udrea a plecat de lângă ea. A preluat-o imediat Raluca Turcan, ducând-o în biroul ei de preşedintă a Comisiei de Cultură, de la acelaşi nivel cu sala de plen a Camerei Deputaţilor, unde se vota moţiunea. S-au închis în birou.

Pe la ora două după-amiază, când încă nu se încheiase votarea, Lia Olguţa Vasilescu[67] a spus de la tribuna parlamentului:

— Vă atrag atenţia asupra imposibilităţii unui senator al României de a-şi exprima dreptul de vot. Doamna senator Sorina Plăcintă este încuiată în biroul doamnei Raluca Turcan. Vă rog să dispuneţi ca secretarul general al Camerei şi unul dintre chestori să facă toate demersurile ca acest senator să-şi poată exercita dreptul la vot.

M-am dus imediat la biroul cu pricina şi am început să bat cu pumnul în uşă. Am strigat la Raluca Turcan:

— Vă rog să deschideţi uşa! Raluca, nu te mai prosti, deschide

---

[67] Lia Olguţa Vasilescu, om politic român, membru al Partidului Social Democrat, din decembrie 2007, când a părăsit Partidul România Mare; senator de Dolj (2008-2012) şi primar al oraşului Craiova (din 2012).

uşa imediat!

Nu a răspuns nimeni. În schimb, în sală, de la tribuna parlamentului, Roberta Anastase a anunţat:

— Transmiteţi o informaţie eronată. Vă asigur că doamna Sorina Plăcintă, în acest moment, nu se află în biroul doamnei Turcan.

Totuşi, cei de pe hol, angajaţi ai parlamentului, mi-au spus că au văzut-o pe Sorina Plăcintă intrând în acel birou împreună cu Raluca Turcan.

A fost ţinută acolo până la sfârşit, când s-a terminat de votat moţiunea de cenzură. Practic, Raluca Turcan o sechestrase. Au ieşit împreună, apoi Sorina Plăcintă a plecat cu o maşină.

Din ziua aceea nu ne-am mai văzut. Păcat, însă! A suferit foarte mult. Mai târziu, a trecut totuşi la PNL, după aprobarea moţiunii de cenzură, împreună cu un senator de Caraş-Severin, un medic urolog foarte cunoscut.

Băiatul ei a fost condamnat la şapte ani de închisoare cu executare pentru o prostie – minoră, la urma urmei – făcută la vârsta teribilismelor, 21 de ani. O prostie pentru care orice altă instanţă nu l-ar fi condamnat decât, cel mult, cu un an sau doi cu suspendare.

Dar Sorina avusese dreptate:

— Nu-i cunoaşteţi, domnule Ruşanu, cât de puternici sunt, ce relaţii au în cadrul instanţelor de judecată şi ce presiune pot pune pe magistraţi.

*

* * *

Într-adevăr, după o ceartă cu iubita lui, pe care a ameninţat-o că o calcă cu maşina şi „chiar a încercat", afirmă procurorii, un tânăr de 21 de ani a fost condamnat la şapte ani de închisoare cu executare. Şi când te gândeşti că pentru un accident de circulaţie în care au murit trei oameni pedeapsa dată de instanţă vinovatului a fost „cu suspendare", iar pentru „spânzurarea" eroului naţional Avram Iancu şi ruperea tricolorului românesc s-au dat doar sancţiuni administrative, mă gândesc dacă în România justiţia este într-adevăr „oarbă"!

Eu cred că este doar puţin chioară.

Votarea moţiunii de cenzură

Moţiunea de cenzură din 2012 s-a discutat într-o zi de vineri, 27 aprilie.

După ce şi-au ţinut discursurile, cei doi lideri ai USL, Crin Antonescu şi Victor Ponta, s-au grăbit să plece; Victor Ponta a plecat direct la aeroport, cu destinaţia Cluj, iar Crin Antonescu a trecut pe acasă, pentru a se pregăti să plece în nordul Moldovei.

Le-am spus să nu plece, pentru că moţiunea va trece şi va trebui să facem conferinţa de presă şi să stabilim o strategie pentru formarea noului guvern. Dezamăgiţi de alte moţiuni, care, la limită, nu îndepliniseră numărul de voturi, au râs amândoi:

— Bine, dacă trece, ne chemi şi ne întoarcem din drum imediat.

În sală s-a trecut la vot. După cum se vota, simţeam că vom câştiga.

Pe la ora trei după-amiază, am luat urnele şi am plecat să numărăm.

Câştigasem! Am ieşit afară din sala Biroului Permanent, unde se făcuse numărătoarea, şi am anunţat presa:

— Am învins! Guvernul Ungureanu este deja istorie. Vom avea un nou guvern, Guvernul Victor Ponta.

Am afirmat atunci că am avut 236 de voturi pentru moţiune. De fapt, au fost numai 235 şi un… paracetamol.

Cineva introdusese în urnă, în locul bilei albe, un paracetamol. Oricum, învinseserăm.

Potrivit unor relatări neoficiale, participaseră la vot 244 de parlamentari. Pentru demiterea guvernului, ne-ar fi fost necesare 231 de voturi; or, noi avuseserăm 235.

L-am sunat imediat pe Crin Antonescu şi i-am spus să se întoarcă – nu-i venea să creadă.

— Deschide televizorul şi-ai să te convingi.

De asemenea, a fost sunat şi Victor Ponta, care s-a întors din drumul său către aeroport.

Reuşita noastră a fost clară: din cele şase voturi pe care am contat la începutul moţiunii, patru au fost exprimate aşa cum am prevăzut noi, pentru susţinerea moţiunii – suficiente ca Guvernul Mihai Răzvan Ungureanu „să cadă”; prima schimbare a unui guvern în România de după decembrie 1989 printr-o moţiune de cenzură; „A căzut” exact la o lună după trecerea lui Sorin Frunzăverde din PDL la PNL; prima şi cea mai serioasă breşă în ceea ce se credea a fi PDL: un partid monolit, inexpugnabil.

După moţiune, cu toată împotrivirea PDL, Traian Băsescu,

preşedintele României la acea vreme, a fost nevoit să numească un nou prim-ministru din partea USL, pe Victor Ponta.

*

* * *

La scurt timp după moţiunea de cenzură, au urmat alegerile locale din 2012, care au fost, practic, un galop de sănătate pentru USL; pentru prima dată în istoria sa de după ’89, PNL a obţinut treisprezece mandate de preşedinţi de consilii judeţene, peste 1.000 de primari şi un număr foarte mare de viceprimări, consilieri locali şi consilieri judeţeni. PSD a obţinut 22 de mandate de preşedinţi de consilii judeţene; PDL a obţinut doar doi preşedinţi de consilii judeţene: la Arad şi la Alba, iar UDMR, tot doi, la Harghita şi la Covasna, pierzând pentru prima dată judeţul Satu Mare şi judeţul Mureş în favoarea PNL.

USL ajunsese cea mai puternică forţă politică, având un procent de încredere de peste 70%.

Din vechea putere rămăseseră doar un PDL în degringoladă şi un Traian Băsescu care se prăbuşise în toate sondajele de opinie, lucru dovedit cu prisosinţă de rezultatele referendumului din iulie 2012.

În pofida acestor evidenţe, „statul de drept” al doamnei Monica Macovei, susţinut de comisarul european Vivian Reding, de preşedintele Comisiei Europene, Manuel Barroso, şi de ambasadorul SUA la Bucureşti, Mark Gitenstein (cel mai important susţinător al lui Traian Băsescu), declara fraudarea referendumului cu două milioane de voturi şi nerespectarea Constituţiei României, al cărei conţinut „nu prevede posibilitatea suspendării preşedintelui”.

Acestor reacţii dure ale oficialilor străini, domnul Crin Antonescu, în calitatea sa de preşedinte interimar al României, le-a răspuns pe 17 august 2012, într-o emisiune la Realitatea TV:

— Domnul Băsescu a prezentat în UE o Românie total pasivă la masa negocierilor, nu un actor. România a fost un partener foarte comod pentru alţii şi foarte puţin profitabil în favoarea ei. Cred că Traian Băsescu e un pretext şi cred că reacţia atât de puternică, mai puternică decât mă aşteptam, ţine de faptul că România se află într-o situaţie foarte convenabilă pentru unii, pentru doamna Merkel de exemplu, personaj simpatic şi mare jucător. Băsescu s-a lăsat folosit de Angela Merkel, nefiind foarte interesat să-şi asume acest rol la masa Europei, fiind preocupat de jocurile interne, să ţească aici un regim cvasiautoritar; a conferit tuturor partenerilor externi aceste facilităţi,

ce l-au făcut să fie preţios într-un moment în care SUA şi UE să nu aibă chef de complicaţii în România. Nu avem cum să nu ţinem cont de cei mari; sigur că SUA sunt SUA şi Germania este Germania; România este mai mică, mai săracă… Asta nu înseamnă că România trebuie să se comporte ca o colonie sau ca un subordonat.

Iar în septembrie 2012, la Antena 3, tot Crin Antonescu a mai spus:

— Atitudinea domnului Barroso nu a fost una echilibrată şi nici corectă; el s-a autofelicitat pentru intervenţia în România. […] M-a dezamăgit lipsa oricărei nuanţe care să arate că domnul Barroso a luat act de ceea ce au dorit prin votul lor multe milioane de cetăţeni români.

*

* * *

Azi, locul „Fanarului" de acum 200 de ani, de unde se numeau domnitorii pentru tronul Ţării Româneşti şi al Moldovei, a fost luat de Bruxelles. Dacă atunci se mergea cu „peşcheşul" la marele vizir sau cu „pungi de galbeni" la paşalele din jurul sultanului, acum, după 200 de ani, se acordă „ajutoare de stat" de sute de milioane de euro firmelor străine sau se privatizează principalele obiective economice ale României către „investitori strategici" la intervenţia ambasadelor ţărilor de proveniență ale respectivelor companii.

Rolul paşalelor care primeau mii de galbeni pentru a pune o vorbă bună la „Măritul Sultan" a fost luat azi de diverşi lobbyşti străini care nu fac „trafic de influenţă" ca românii, ci fac „lobby". Iar locul marelui vizir, cel puţin în 2012, a fost luat de preşedintele Comisiei Europene, José Manuel Barroso.

Ceea ce nu ştiau boierii autohtoni acum 200 de ani era faptul că puterea „Fanarului" şi implicit a Imperiului Otoman, era la asfinţit, iar pentru ocuparea tronului Ţărilor Române trebuia să ţii cont de puterile apusene.

Acum, după 200 de ani, liderii politici români ar trebui să realizeze că puterea şi influenţa Bruxelles-ului se apropie de sfârşit, iar azi, 12 noiembrie (2016), după alegerea lui Donald Trump în America, politicile se vor schimba fundamental.

Era Europeană s-a sfârşit, iar Era Americii de Nord a început şi va fi dominată de Statele Unite pentru următorii 100 de ani. Evenimentele din secolul al XXI-lea vor pivota în jurul Statelor Unite.

Asta nu presupune neapărat că Statele Unite reprezintă un regim drept şi moral.

George Friedman – „*Următorii 100 de ani*".

În acest context de presiuni şi de minciună, fusese aruncat la coşul de gunoi al istoriei votul a 7, 4 milioane de români, iar noi a trebuit să-l mai suportăm încă 30 de luni pe Traian

Băsescu, *sic transit gloria mundi*.

*

* * *

Red.: Ce s-a întâmplat după referendum, când, împotriva votului a milioane de români care i-au cerut lui Traian Băsescu să plece, acesta a revenit la „butoane" pentru încă doi ani şi jumătate? Unde au greşit politicienii şi de de a fost nesocotit votul românilor?

D.R.R.: Aşa cum am mai spus, am făcut parte din cei trei-patru membri ai echipei USL care, alături de Crin Antonescu şi Victor Ponta, a pregătit suspendarea lui Traian

Băsescu din anul 2012. Toţi iniţiatorii suspendării au avut probleme în următoarea perioadă. Primul a fost Eduard Hellvig[68], pe care Agenţia Naţională de Integritate l-a găsit incompatibil cu funcţia de ministru, într-un dosar fabricat, obligându-l să demisioneze la câteva zile după suspendarea lui Traian Băsescu. Au urmat Ilie Sârbu, Daniel Chiţoiu şi cu mine. Apoi, la ceva timp, Toni Greblă, iar ultimul de pe listă a fost Liviu Dragnea, căruia i s-a imputat ceea ce noi toţi am făcut atunci: am scos oamenii la vot. Dacă s-ar fi verificat stenogramele convorbirilor telefonice din perioada votului, s-ar fi constatat cum toţi din conducerea PNL şi PSD am vorbit cu liderii din teritoriu, cerându-le imperativ să scoată oamenii la vot cu orice preţ. Mesajul acelei zile era: „să voteze ce vor, numai să voteze" – mesaj de bun-simţ civic, la urma urmei, că nu poţi pretinde democraţie fără să ieşi la vot. Dar probabil că lui Liviu Dragnea nu i s-a găsit altceva şi s-a marşat pe aceasta. Trebuiau justificate, într-un fel, afirmaţiile zgomotoase ale Monicăi Macovei la Bruxelles, când aceasta îşi „rupea hainele de pe ea"

---

[68] Eduard Hellvig, om politic român, deputat de Bihor (2004), de Ilfov şi vicepreşedinte al Camerei Deputaţilor (2012-2013); ministru al dezvoltării regionale şi turismului în Guvernul Ponta (2012), europarlamentar (2007) şi deputat în Parlamenrul European (2014-2015). Director al Serviciului Român de Informaţii din martie 2015.

lamentându-se că s-au fraudat două milioane de voturi la referendum.

Remarca unui lider liberal din acea perioadă a rămas antologică: „Acţiunile Monicăi Macovei la Bruxelles sunt mai toxice pentru România decât acţiunile lui László Tökes”. În contextul pregătirii referendumului, am calculat toţi paşii constituţionali şi regulamentari, precum şi toate condiţiile de care trebuia să ţinem cont pentru ca suspendarea să se încadreze în limitele Constituţiei, ale legilor existente şi ale regulamentelor celor două Camere ale Parlamentului.

Suspendarea a fost perfect legală şi a respectat întocmai prevederile articolului 95 punctele 1, 2 şi 3 din Constituţia României.

Nu am luat în calcul două lucruri: implicarea externă totală, abuzivă şi foarte rapidă în favoarea lui Traian Băsescu, demnitarul care, pentru cei „de afară”, era garantul intereselor economice oneroase pe care aceştia le aveau şi le au în România; trădarea UDMR care, deşi îşi negociase posturi în guvernare şi promisese că va susţine suspendarea, cu două zile înainte de referendum, la presiunea lui Victor Orban (prietenul declarat al lui Traian Băsescu), a dat semnalul neparticipării la vot a minorităţii maghiare. Dacă aceasta s-ar fi prezentat la vot, procentul de participare ar fi depăşit 51%!

Red.: Când vorbiţi de interesele economice ale celor „de afară”, la ce şi la cine vă referiţi? Puteţi să vă referiţi la un exemplu concret, şi nu la modul general?

D.R.R.: Din multitudinea de exemple, am să mă opresc la două. Ambasadorul Olandei în România din acea perioadă, care înfiera corupţia existentă în ţara noastră, dar care făcea presiuni la ANAF pentru favorizarea firmei unui infractor care, mai târziu, a şi fost condamnat pentru infracţiuni economice. Şi, al doilea exemplu, ambasadorul SUA Mark Gitenstein care, după terminarea mandatului, a devenit consilier personal pe probleme de asigurări al domnului Dan Adamescu, patronul Astra, cu o indemnizaţie lunară de aproape 100.000 $.

Cât de bine l-a consiliat pe domnul Adamescu pentru banii aceştia pot să vă spună azi păgubiţii de la Astra. Dar fostul ambasador a devenit, între timp, şi preşedintele Consiliului de Administraţie al Fondului Proprietatea, care, în urmă cu puţin timp, a vândut acţiunile OMV Petrom prin listare la Londra cu 0, 210 lei per acţiune, sub preţul de privatizare din anul 2004, care a fost de 0, 215 lei per acţiune.

În cei doisprezece ani de la privatizare, OMV Petrom făcuse

investiţii de peste 12 miliarde de euro, iar preţul barilului de petrol la Petrom crescuse cu 27% în această perioadă (38$, în 2004 şi 48$, în octombrie 2016). Aşa că, împotriva oricăror reguli şi principii economice, la Fondul Proprietatea, condus cu „competenţă" de domnul Mark Gitenstein, valoarea acţiunilor OMV Petrom, în loc să crească, a scăzut dramatic!

Nici Guvernul Cioloş şi nici DNA nu s-au sesizat de această megaafacere, iar „tinerii frumoşi şi liberi" nu au comentat pe Facebook şi nici nu au ieşit în stradă pentru această scurgere imensă din avuţia naţională. „Corupţia ucide" doar atunci când e cazul şi cu – sau pentru – cine trebuie!

Red.: După suspendarea din PNL şi nominalizarea dumneavoastră ca preşedinte la ASF, v-aţi mai implicat în politică? Aţi mai avut discuţii pe teme politice cu liderii partidului sau cu preşedintele Crin Antonescu?

D.R.R.: După 24 de ani de politică, evident că am rămas în continuare un observator atent al scenei politice. Am ţinut tot timpul legătura cu liderii partidului şi m-am întâlnit de multe ori cu ei la sediul din bulevardul Aviatorilor.

Cu Crin Antonescu, ultima discuţie pe care am avut-o a fost la începutul lunii februarie 2014, în biroul acestuia de la Senat. Atmosfera din interiorul USL era foarte încordată, iar neîncrederea reciprocă între cei doi lideri ajunsese la paroxism, alimentată şi de „binevoitori" din ambele partide. Atunci, i-am prezentat lui Crin trei principii pentru următoarea perioadă, principii la care rămăsese să se gândească: PNL să nu abandoneze guvernarea până la alegerile prezidenţiale; PNL să nu fie iniţiatorul ruperii alianţei, măcar până în anul 2015; PNL să participe pe liste comune cu PSD la alegerile europarlamentare din 25 mai 2014, pentru a da un semnal de unitate electoratului PSD.

În perioada verii, activitatea politică este „îngheţată", iar din septembrie 2014, cu două luni înainte de alegerile prezidenţiale, PSD îi va fi imposibil să rupă alianţa şi să „scoată" un candidat cu şanse pentru Preşedinţia României.

Red.: Aţi fost coleg şi prieten cu Crin Antonescu. În ce fel a reacţionat acesta la arestarea dumneavoastră?

D.R.R.: Eu am fost prieten cu Crin!

Red.: înţeleg că numai dumneavoastră aţi fost prieten cu

domnul Crin Antonescu. Reciproca nu este adevărată?

D.R.R.: în PNL, Crin nu a avut prieteni; doar „tovarăşi de drum".

Red.: Este o părere foarte critică la adresa fostului preşedinte.

D.R.R.: Se poate să mă înşel, dar este părerea mea şi este greu să mi-o schimbe cineva.

Red.: Acum, când sunteţi atât de aproape să vă rezolvaţi problemele din justiţie, cu ce gânduri vă întoarceţi în PNL? Sau, mai bine zis, după trei ani de autosuspendare din partid, cum apreciaţi activitatea PNL azi?

D.R.R.: în primul rând nu mă regăsesc în niciun fel în retorica de azi a „marelui Partid Naţional Liberal".

În al doilea rând, după ce i-am ascultat vorbind în biroul politic al PNL pe Mircea Ionescu-Quintus, Dan Amadeo Lăzărescu sau Bălăceanu-stolnici, îmi este greu să fiu azi coleg cu Tinel Gheorghe sau Sulfina Barbu!

Şi, nu în ultimul rând, m-am retras definitiv din politică, considerând că tot ce am avut de spus am spus până în februarie 2014.

Red.: Totuşi, pentru foştii colegi din vechiul PNL, ce mesaj le-aţi transmite după aproape 25 de ani de politică?

D.R.R: Pentru toţi politicienii români de la dreapta la stânga, pentru toţi oengiştii beneficiari de burse „soroşi" şi nu numai, dar mai ales pentru „tinerii frumoşi şi liberi" aş reaminti cuvintele lui Eugeniu Carada, spuse în urmă cu o sută de ani: „pentru România liberă, oricând, oricum şi cu oricine… împotriva oricui!"

Epilog în urmă cu câţiva ani, am participat, alături de alţi lideri liberali, la botezul copilului unui coleg şi prieten.

La botezul oricărui copil ortodox există un anume moment solemn, când părinţii şi naşii copilului se întorc cu spatele spre altar, iar preotul îi întreabă de trei ori:

— V-aţi lepădat de Satana?

Şi tot de trei ori, părinţii şi naşii răspund:

— Ne-am lepădat de Satana.

Dar la botezul acelui copil, botez ce a avut loc la mănăstirea Sinaia şi la care a participat, pe lângă familiile copilului şi ale naşilor, cam toată conducerea PNL, când preotul a întrebat a treia oară:

— V-aţi lepădat de Satana?

Din grupul liberal s-a auzit o voce:

— Am încercat la referendum, părinte, dar nu am reuşit.

Momentul de râs care a urmat a detensionat întreaga atmosferă solemnă instaurată de oficierea ritualului. Însuşi înaltul prelat s-a întors cu spatele către noi şi i-am observat umerii zgâlţâiţi de spasmele râsului ce nu a mai putut fi stăpânit.

Şi de atunci, ori de câte ori particip la vreun botez, când aud întrebarea „v-aţi lepădat de Satana?", mă umflă râsul.

Dar şi tristeţea, amintindu-mi de… „Satana, cel ce pe toată lumea o înşală [69]".

f

1 Cred că, dacă ar fi câştigat alegerile Adrian Năstase, procurorul-şef, oricare ar fi fost el, ar fi trebuit să aducă dovezi în dosarul Flota, casa din Mihăileanu şi/sau cazul Căşuneanu, ceea ce-i mai mult decât regretabil, ca dosarele să fie instrumentate în funcţie de cine câştigă alegerile.

[69] Apocalipsa 12/9